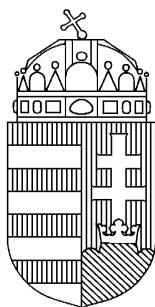

MAGYAR

KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2003. június 27.,
péntek

75. szám

Ára: 840,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
36/2003. (VI. 27.) ESZCSM—KvVM e. r.	Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM—KöM együttes rendelet módosításáról	5816
70/2003. (VI. 27.) FVM r.	A méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről	5816
71/2003. (VI. 27.) FVM r.	Az állati hulladékok kezelésének és a hasznosításukkal készült termékek forgalomba hozatalának állategészségügyi szabályairól	5830
72/2003. (VI. 27.) FVM r.	A Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 40/1995. (XI. 16.) FM rendelet módosításáról	5856
73/2003. (VI. 27.) FVM r.	A járványügyi intézkedés esetén járó kártalanítás felső határáról	5857
10/2003. (VI. 27.) IHM r.	A távbeszélő-szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező távközlési szolgáltató által nyújtott távbeszélő-szolgáltatás díjairól, valamint az egyetemes távközlési szolgáltatással kapcsolatos díjsomagokról szóló 3/2002. (I. 21.) MeHVM rendelet, valamint az Egyetemes Távközlési Támogatási Alapba fizetendő hozzájárulás és a teljesíthető támogatás mértékéről, illetőleg meghatározásának módjáról szóló 4/2002. (I. 26.) MeHVM rendelet módosításáról	5858
7/2003. (VI. 27.) MeHVM—IM e. r.	A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai által elkövetett katonai vétségek parancsnoki nyomozásáról .	5859
	Az Országos Rádió és Televízió Testület közleménye	5864
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye . .	5864
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Heves Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	5866
	Helyesbítés	5868

II. rész JOGSZABÁLYOK**A Kormány tagjainak
rendeletei****Az egészségügyi, szociális és családügyi
miniszter, valamint a környezetvédelmi
és vízügyi miniszter
36/2003. (VI. 27.) ESZCSM—KvVM
együttes rendelete**

az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes
készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek
korlátozásáról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM—KöM
együttes rendelet módosításáról

A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény
34. §-a (4) bekezdésének f) pontjában kapott felhatalma-
zás alapján a következőket rendeljük el:

1. §

Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készí-
tményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozása-
ról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM—KöM együttes rendelet
4. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés
lép:

„(2) Az 1. számú melléklet 6.B. pontjában foglalt korlá-
tozások 2005. január 1. napján, az azbesztcement sík- és
hullámpala termékek forgalomba hozatal céljából történő
gyártása illetőleg importja tekintetében 2004. január
1. napján lépnek hatályba. A 6.A. és 6.B. pontokban említ-
ett rostokat tartalmazó termékek felhasználása folytat-
ható leselejtezésükig vagy élettartamuk végéig, ha azokat
a hatálybalépést megelőzően szerelték fel, illetve vették
használatba.”

2. §

Ez a rendelet 2003. július 1. napján lép hatályba.

Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális
és családügyi miniszter

Dr. Persányi Miklós s. k.,
környezetvédelmi
és vízügyi miniszter

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter
70/2003. (VI. 27.) FVM
rendelete**

a méhállományok védelméről
és a mézelő méhek betegségeinek megelőzéséről
és leküzdéséről

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény
(a továbbiakban: törvény) 45. §-ának 11. pontjában foglalt
felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

I. Fejezet**ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK***Fogalommeghatározások***1. §**

1. *Méhészet*: egy telephelyen méhlikásban (fatönkben,
kasban, kaptárban, szállítható-, vontatható, stabil méhes-
házban) tartott méhcsaládok és tartozékaik összessége.

2. *Méhcsalád*: a méhlikáson belül, egy légtérben együtt
élő anya, kifejlett méhek és a fiasítás.

3. *Méhraj*: a méhcsalád természetes szaporodása vagy
mesterséges szaporítása révén keletkező, fiasítás nélküli,
kisebb egyedszámú méhcsalád.

4. *Fiasítás*: a méhcsalád által elfoglalt keretek lépsejt-
jeiben lévő peték, álcák és bábok összessége.

5. *Lép*: a méhek által saját viaszból készített cellákból,
sejtsokféleségekből álló viaszépítmény, amely a méhek
élelmének raktározására és a fiasítás nevelésére szolgál.

6. *Sonkoly*: a méz kipergetése, kisajtolása után vissza-
maradó — keretből, kasból kivágott — viasznyerésre alkal-
mas, kiselejtezett lép, léptörmelék.

7. *Méhegészségügyi felelős*: a hatósági állatorvos méh-
egészségüggyel kapcsolatos munkáját segítő, megfelelő
méhészeti ismeretekkel rendelkező személy. A méhegész-
ségügyi felelős megbízatására vonatkozó szabályokat és a
feladatait e rendelet 5. és 6. §-a tartalmazza.

8. *Monitoring vizsgálat*: az illetékes hatósági állatorvos
vagy méhegészségügyi felelős által, az év meghatározott
időszakában, állami költségre elvégzett, a mézelő méhek
fertőző betegségének felderítésére irányuló, az adott mé-
hészet minden méhcsaládján és méhraján elvégzendő vizs-
gálat, amelynek egyaránt ki kell terjednie a méhekre, a
fiasításos lépekre, fiasítás hiánya esetén a fészkek lépekben
fellelhető elhalt, beszáradt fiasításmaradványaira (pör-
kökre).

Általános előírások

2. §

A méhészkedést (méhtartást) minden év február végéig, az újonnan kezdett méhészkedést pedig e tevékenység megkezdésétől számított nyolc napon belül kell bejelenteni a méhek tartási helye szerint illetékes települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjénél, aki a méhészt nyilvántartásba veszi, és a nyilvántartást folyamatosan vezeti. Amennyiben a méhek állandó tartási helye nem a méhészlakóhelyével összefüggő területen (udvarban, kertben stb.) van, a méhészlakóhelyén a nevét, lakcímét, telefonszámát, a tartási helyen lévő méhcsaládok számát egy legalább 40×30 cm nagyságú táblán jól látható módon feltüntetni.

3. §

(1) A méhészlakóhelye a méhek tavaszi tiszta kirepülése és a betelepítés közötti időszakban a méhcsaládjait legalább három hetenként méhegészségügyi szempontból ellenőrizni, s ennek során mind a kifejlett méheken, mind a fiatalok teljes terjedelmén, valamint a kaptárhulladékon fertőző betegség tüneteit, illetve élősködők jelenlétét keresni. A vizsgálatnak ki kell terjednie a Varroa-atka jelenlétére, illetve az atkák számának változására.

(2) Bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségre utaló jelek, illetve bizonytalan jellegű elváltozások észlelése esetén a méhészlakóhelye haladéktalanul köteles értesíteni erről a méhegészségügyi felelőst vagy a hatósági állatorvost. Varroa-atkák felszaporodása esetén köteles az e rendeletben foglaltak szerinti gyógykezelést végrehajtani.

(3) A méhészlakóhelye tűrni és mindenben elősegíteni a hatósági állatorvos vagy a méhegészségügyi felelős által végzett vizsgálat, illetve egyéb intézkedés lefolytatását.

4. §

(1) A méhészkedésre alkalmas, üres méhlikást (kaptárt, kast) úgy kell tárolni, hogy abba a méhek se a kijáró nyíláson, se az esetleges réseken ne juthassanak be. A méhészkedésre alkalmatlan, üres méhlikásokat meg kell semmisíteni. Használt méhlikást, annak tartozékait, méhészeti felszerelést csak a 6. számú mellékletben leírt fertőtlenítés után szabad másnak átadni.

(2) Méheket fertőzött méhészetből vagy ismeretlen helyről származó mézzel etetni tilos.

(3) Lépet szabadban, vagy méhcsalád és méhraj kaptárján kívül, méhek számára hozzáférhető helyen tartani tilos. Használt lépet csak engedélyezett műlépkészítő üzemben való ipari feldolgozásra lehet átadni, illetve eladni.

A méhegészségügyi felelős megbízatása és feladatai

5. §

(1) A hatósági állatorvos méhegészségüggyel kapcsolatos munkáját egy vagy több méhegészségügyi felelős segíti.

(2) A méhcsaládok számától függően kell egy vagy több településenként — a méhegészségüggyel kapcsolatos feladatok ellátására — egy vagy több méhegészségügyi felelőst megbízni.

(3) A méhegészségügyi felelőst — a méhegészségügyi elméleti- és gyakorlati ismereteinek tanúsítását követően — az illetékes kerületi főállatorvos javaslatára — a területen működő méhészeti társadalmi szervezet véleményének kikérését követően — az illetékes Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás (a továbbiakban: állomás) igazgatója bízza meg a feladatai ellátásával. A méhegészségügyi felelős munkáját a hatósági állatorvos — a kerületi főállatorvos felügyelete mellett — irányítja.

(4) A megbízott méhegészségügyi felelősökről nyilvántartást kell vezetni, amely tartalmazza a méhegészségügyi felelős nevét, lakcímét és azon település(ek) nevét, ahol a feladatát ellátja. A nyilvántartás vezetéséről és annak naprakészen tartásáról az illetékes állomás gondoskodik.

6. §

(1) A méhegészségügyi felelős köteles:

a) bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség gyanúja, illetve jogszabályban meghatározott egyéb esetben a hatósági állatorvosnak jelentést tenni és a továbbiakban az ő utasításai szerint eljárni;

b) a hatósági állatorvos utasításait követve közreműködni a méhbetegségek felszámolásában;

c) elvégezni e jogszabály által előírt vizsgálatokat (monitoring, vándoroltatási);

d) elkészíteni a vizsgálatokkal kapcsolatos, előírt kimutatásokat;

e) részt venni az állomás által szervezett továbbképzéseken;

f) közreműködni a méhek mérgezésével kapcsolatos eljárásban, különös tekintettel a mérgezés gyanúja esetén a mintavételben.

(2) A méhegészségügyi felelős díjazását, költségeinek megtérítését külön jogszabály tartalmazza.

A monitoring vizsgálat

7. §

(1) A méhcsaládokat évente, június 1. és szeptember 30. között — a vándoroltatási vizsgálatától függetlenül — a

méhbetegségek felderítése céljából monitoring vizsgálatnak kell alávetni. A vizsgálat megszervezése a kerületi főállatorvos, elvégzése pedig a hatósági állatorvos és a méhegészségügyi felelős feladata, akik a vizsgálatról és annak eredményéről az *1. számú mellékletnek* megfelelő összesítő kimutatást kötelesek készíteni.

(2) Az országhatár mentén, a határtól számított tíz kilométeres sávban lévő méhészeteket az illetékes állomás döntése alapján az (1) bekezdés szabályai szerint, a tisztuló kirepüléstől a betelelésig (március 1-jétől október 31-éig) kéthavonként, szükség esetén havonként kiemelt monitoring vizsgálatnak kell alávetni. A vizsgálandó területet — az azzal szomszédos ország súlyosabb fertőzöttsége esetén — az illetékes állomás húsz kilométeres sávban is megállapíthatja.

(3) A vizsgálatokat az illetékes állomás irányításával kell elvégezni. Azok eredményéről a kerületi főállatorvos az állomás által meghatározottak szerint — a hatósági állatorvos tájékoztatása alapján — évente köteles jelentést tenni az állomásnak. Az állomás a megyei összesített adatokat legkésőbb a következő év február 15-éig köteles megküldeni a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumnak (a továbbiakban: minisztérium).

A méhek szállítása és vándoroltatása

8. §

(1) A méheket — beleértve az anyát és a fiasítást is — állandó tartási helyükről átköltözés, vándoroltatás vagy elidegenítés esetén egy hétnél nem régebbi, a *2. számú melléklet* alapján kiállított állatorvosi igazolással szabad kivinni. Az igazolás a kiállítástól számított hét napig, méhek folyamatos vándoroltatása esetén annak egész időtartamára érvényes. Az igazolást — ha jogszabály másképpen nem rendelkezik — a hatósági állatorvos állítja ki.

(2) Az állatorvosi igazolás kizárólag kedvező eredményű vizsgálat esetén állítható ki. A vizsgálatot a hatósági állatorvos a méhegészségügyi felelős segítségével folytatja le. A vizsgálat elvégzéséért külön jogszabályban megállapított összegű díjat kell fizetni.

(3) A vizsgálatnak ki kell terjednie az adott méhészet minden méhcsaládjára és méhrajára, különösképpen a fiasítás teljes terjedelmére, valamint a kaptár hulladékára. A vizsgálat során a mézelő méhek fertőző betegségeinek a tüneteit kell keresni.

(4) A méhészt az állatorvosi igazolást a vándoroltatás során köteles mindig magánál tartani és ellenőrzés esetén bemutatni. A méhek csak az igazolással szállíthatók, ennek hiányában a szállítást meg kell tiltani.

9. §

(1) A méhek kiszállítását a kiszállítást megelőző, beszállítást annak megtörténtét követő hetvenkettő órán belül be kell jelenteni a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjének. Beszállítás esetén a bejelentést a *3. számú melléklet* alapján kiállított nyomtatvány ajánlott levélként történő megküldésével, vagy személyesen eljuttatásával kell teljesíteni. A nyomtatványigazoló szelvényét a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzője — a teljesítés módjától függően — a méhészt lakóhelyére küldi meg vagy személyesen adja át. A kijelentést a *4. számú melléklet* alapján kiállított nyomtatványon kell teljesíteni személyesen, vagy annak ajánlott levélként történő megküldésével.

(2) Vándoroltatás során a méhek csak olyan helyre telephetők, amely nem áll közszéki zárlat alatt.

(3) A vándoroltatás befejezése után a méhészt köteles a hazatelepülését a hatósági állatorvosnál és a jegyzőnél hetvenkettő órán belül bejelenteni.

(4) A települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzője — a törvény 42. §-ának (4) bekezdése alapján — nyilvántartja a méhészt nevet és lakóhelyét, a méhcsaládok állandó és legutóbbi tartási helyét, az állatorvosi igazolás számát, keltét és kiállításának helyét, a méhcsaládok számát, az elhelyezésre szolgáló terület pontos megjelölését (dűlő, hrsz. stb.) és a letelepedés idejét.

10. §

(1) A kerületi főállatorvos köteles a működési területén letelepedett vándorméhészetek szűrőpróbaszerű — a hatósági állatorvos által lefolytatott — ellenőrzését a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjénél vezetett nyilvántartás alapján megszervezni.

(2) Az országhatártól számított tíz kilométeres körzeten belül, a szomszédos állam területéről, vagy ismeretlen helyről származó méhrajt észlelője vagy befogója köteles a települési önkormányzat jegyzőjénél haladéktalanul bejelenteni, aki a kiirtás végrehajtása érdekében értesíti a kerületi főállatorvost, aki elrendeli a méhraj állami kártalanítás nélküli leölését.

A műlépkészítő üzemre vonatkozó előírások

11. §

(1) A műlépkészítő üzem (a továbbiakban: üzem) működési engedélyt az illetékes állomás adja ki.

(2) Az üzemben külön helyiséget kell kialakítani:

a) a nyers viasz és a sonkoly tárolására, valamint a sonkoly préselésére;

b) a viasz sterilizálására és a műlép készítésére (öntés, hengerelés);

c) a műlép csomagolására és kiadására;

d) zárt (méhmentes) helyiséget a hulladék tárolására.

(3) A műlépet előállító üzemnek rendelkeznie kell saját, nagynyomású, meleg vizes fertőtlenítő berendezéssel, amellyel a fogadó és a feldolgozó helyet minden gyártási nap után — a 6. számú mellékletben foglaltaknak megfelelően — ki kell tisztítani és fertőtleníteni.

12. §

(1) Az üzemeltetőnek naprakész nyilvántartást kell vezetnie az átvett és az értékesített termékekről és anyagokról, aminek tartalmaznia kell az átadó- vagy az átvevő méhésznévét; lakcímét; az átvétel vagy az értékesítés idejét; az átvett vagy az eladott anyag fajtáját (sonkoly, fedelezés, műlép, viasz stb.) mennyiségét. A nyilvántartást három évig kell megőrizni.

(2) A műlépet előállító üzem köteles a viasz megbízható fertőtlenítése céljából olyan berendezést üzemeltetni, amely a viaszt egy órán át legalább 112 °C-os hőmérsékleten tartja. A hőfok és a hőhatás idejének megtartását kifogástalanul működő műszerekkel ellenőrizni kell. A viasz sterilizálására (fertőtlenítő hőkezelésére) szolgáló, viasz-fertőtlenítő berendezést el kell látni automatikus hőfokszabályozó és hőmérséklet-regisztráló műszerrel, amely legalább öt percenként mér, és a mért értékeket az idő függvényében rögzíti, valamint ellenőrzéskor kinyomtatja. Az öniró műszerrel regisztrált adatokat három évig kell megőrizni. A viaszt, illetve a műlépet értékesíteni csak abban az esetben lehet, ha a viaszt minimum egy órán át, legalább 112 °C-on hőkezelték és ezt a hőmérséklet-regisztráló berendezés igazolja.

(3) A műlépet előállító üzem működés közben a területi főállatorvos évente köteles ellenőrizni, vagy a területileg illetékes hatósági állatorvossal ellenőriztetni.

13. §

(1) Sonkoly és műlép egyidejűleg, azonos járművel csak külön légtérben, elkülönítetten szállítható. A sonkoly átvételekor az átvetőnek gumikesztyűt kell viselnie, amelyet minden átvétel után fertőtleníteni kell.

(2) A sonkoly és az öreglép szállítására és tárolására szolgáló zsákok más célra nem használhatók fel. A kiürült zsákok megsemmisítéséről a műlépkészítő üzemnek kell gondoskodnia, megsemmisítésükig a zsákokat méhektől elzárva kell tartani.

A méz felvásárlására és adásvételére vonatkozó előírások

14. §

(1) A méz felvásárlásakor a méhésznek az 5. számú mellékletnek megfelelő állategészségügyi bizonyítványt kell beszereznie, amit — ha jogszabály másképpen nem rendelkezik — a méz tárolási helye szerint illetékes hatósági állatorvos négy példányban állít ki. Ha a méhek tartási helye és a méz tárolási helye nem azonos és ezért a méhcsaládok vizsgálata nem lehetséges, akkor a méhek tartási helye szerint illetékes hatósági állatorvos közreműködését kell kérni. A bizonyítvány eredeti példányát a méz tulajdonosa tartja magánál, két másolati példányt át kell adnia a felvásárlónak, egy pedig a hatósági állatorvosnál marad. A felvásárló a bizonyítványokat köteles összegyűjteni, nyilvántartásba venni, három évig a felvásárlás helyén megőrizni és ellenőrzéskor a hatósági állatorvosnak bemutatni.

(2) A méz felvásárlására csak az állomás által regisztrált természetes személy, jogi személy, vagy jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság jogosult, és a felvásárlás, illetve a tárolás csak az állomás által engedélyezett helyen történhet, ahol a mézfelvásárló köteles az engedélyt jól látható helyen kifüggeszteni.

(3) A felvásárlónak a felvásárolt mézről nyilvántartást kell vezetnie, ami tartalmazza a méhésznévét, lakcímét, a felvásárlás idejét, a felvásárolt méz fajtáját, mennyiségét, valamint az állategészségügyi bizonyítvány számát. Ha a méz feldolgozása nem a felvásárló telephelyén történik, a felvásárlónak a szállítmányhoz mellékelnie kell az állategészségügyi bizonyítvány egy másolati példányát, a nyilvántartásba pedig be kell jegyezni, hogy a mézet mikor, melyik mézüzembe szállították tovább.

(4) A méz tárolására csak tiszta tárolóedény használható, amely a méz mint élelmiszer tárolására alkalmas, és megfelelően fertőtleníthető. A méz felvásárlója, feldolgozója és értékesítője köteles gondoskodni arról, hogy az üres, és a mézzel teli tárolóedénybe méhek ne jussanak be. A méhésznek a saját méhészetéből származó mézet úgy kell tárolnia, hogy ahhoz méhek ne férjenek hozzá.

(5) A méz felvásárlójának a méz tárolására szolgáló hordókat, eszközöket azok kiürülése után ki kell tisztítania és szükség esetén, járványügyi okból a 6. számú melléklet szerint fertőtlenítenie. A méhészek részére csak tiszta hordók adhatók ki.

II. Fejezet

A MÉHBETEGSÉGEKRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

15. §

Az e fejezet rendelkezéseit az egyes betegségekre vonatkozó különös szabályokkal együtt kell alkalmazni, azonban

az e fejezet rendelkezéseit a varroózis és a kis kaptárbogár esetében nem kell alkalmazni.

A betegségek megállapítása és a helyi zárlat

16. §

(1) A hatósági állatorvos, amennyiben méhbetegség gyanújáról értesül, köteles vizsgálat céljából a legrövidebb időn belül a helyszínrre kiszállni. A betegség gyanújának megerősítését követően a hatósági állatorvos az érintett méhészetre helyi zárlatot köteles elrendelni. A helyi zárlat alá vont méhészetben található összes méhcsaládot meg kell vizsgálni, és minden betegségre gyanús méhcsaládból, — a 7. számú melléklet előírásainak figyelembevételével — laboratóriumi vizsgálat céljából vizsgálati anyagot kell küldeni az illetékes állategészségügyi intézetbe (a továbbiakban: intézet). A mintavételnek a hatósági állatorvos irányításával, a betegség gyanújának megállapítását követő lehető legrövidebb időn belül kell megtörténnie. A mintavételt a méhegészségügyi felelős végzi el.

(2) A betegséget hatóságilag — a laboratóriumi vizsgálat eredménye alapján — a hatósági állatorvos állapítja meg. A betegség megállapítását követően a hatósági állatorvosnak a betegség eredetére vonatkozóan az alábbiakra kiterjedő vizsgálatot kell lefolytatnia:

a) a méhcsalád saját tenyésztésű-e, és ha nem, mikor és honnan került a méhészetbe, valamint a méhészt fogott-e be idegen rajt;

b) került-e kaptár vagy méhészeti felszerelés a méhészetbe, és ha igen, honnan és mikor;

c) került-e lép, viasz vagy méhek etetésére szolgáló méz a méhészetbe, és ha igen, honnan és mikor;

d) honnan származik a méhészetben használt mûlép;

e) a méhészt kikkel vándorolt és merre;

f) a betegséget előzőleg a településen mikor és melyik méhészetben állapították meg, és milyen állapotúak az ott található méhészeti felszerelések;

g) a méhésznek hány méhészete van, és ezek között milyen forgalom volt az elmúlt hatvan nap során;

h) a méhészt mikor, hol, mennyit pergetett az elmúlt hatvan napban, hol, és hogyan tárolta a mézet, valamint kinek, mikor, mennyi mézet értékesített ezekből a pergetésekből.

(3) A légcsőatka-kór megállapítását követő vizsgálat során nem kell figyelembe venni a (2) bekezdés b), c), d) és j) pontjait.

(4) A betegség megállapítását követően a hatósági állatorvos — a (2) bekezdés szerint elvégzett vizsgálat alapján — a fertőzősége gyanús méhészetekre is helyi zárlatot rendel el.

(5) A betegség gyanújának megállapítását követően, de még a mintavételt megelőzően a méhészt valamennyi méhklását — ha korábban nem volt megjelölve — a ké-

sőbbi pontos azonosítást lehetővé tevő módon, tartósan meg kell jelölni. A méhklások megjelölése a tulajdonos kötelezettsége.

(6) Fertőzőt, fertőzősége gyanús méhészetben minden olyan méhészeti tevékenység végzése tilos, amely a betegségeknek egyik méhcsaládról a másikra való terjedésével járhat.

(7) A nyúlós és enyhébb költésrothadás, valamint a légcsőatka-kór megállapításával és leküzdésével kapcsolatos közérdekű vizsgálatokat a hatósági állatorvos irányításával, állami költségre kell elvégezni.

A községi zárlat

17. §

(1) A méhbetegség megállapítását követően — a helyi zárlat alá vont fertőzőt méhészt körül legalább öt km-es sugarú kör által határolt területre — a kerületi főállatorvos községi zárlatot köteles elrendelni.

(2) A kerületi főállatorvos a betegség felszámolását a hatósági állatorvoson és a méhegészségügyi felelősen keresztül irányítja.

A zárlat enyhítése

18. §

(1) A zárlat alól a nem fogékony állatokra felmentés adható.

(2) A községi zárlat alatt álló terület helyi zárlat alatt nem álló méhészetéből — a kerületi főállatorvos engedélyével — a méheket az egyes betegségeknél megállapított, a zárlat enyhítésére vonatkozó különös szabályok szerint lehet kiszállítani. A kiszállítás csak olyan helyre történhet, amely méhbetegség miatt helyi zárlat alatt nem áll.

(3) A kerületi főállatorvos az engedélyt a hatósági állatorvos által kiállított állatorvosi igazolás alapján adja ki. Ha a kiszállítás másik állategészségügyi kerület vagy megye területére történik, az engedély csak a fogadás helye szerint illetékes állomás hozzájárulásával adható ki. Ha a méhcsaládokat másik község területére szállítják, a két hely között — a méhek visszarepülési veszélye miatt — legalább tíz kilométer távolságnak kell lennie.

(4) A méhészt tulajdonosa köteles a méhek — zárlat alatt nem álló területre történő — bevitelét letelepedése után, az érkezést követő munkanapon a 3. számú melléklet szerint a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjénél bejelenteni. A méhek bevitelét a területileg illetékes kerületi főállatorvosnak is be kell jelenteni és a szállítási engedélyt is át kell adni.

19. §

A növényvédelmi beavatkozás következtében szükséges gyors áttelepülés (menekülés) szabályai a következők:

- a) az áttelepülés során a község vagy a községrész határának elhagyása tilos;
- b) az áttelepülés tényét a méhészt a hatósági állatorvosnak haladéktalanul köteles bejelenteni;
- c) a méhész köteles a méheket tizennégy napon belül az eredeti telephelyre visszatelepíteni.

A zárlat feloldása

20. §

(1) A helyi zárlatot az egyes betegségekre vonatkozó különös szabályokban foglaltaknak megfelelően kell feloldani.

(2) A községi zárlatot akkor kell feloldani, ha a zárlat alatt álló területen már egy hely sem áll a betegség miatt helyi zárlat alatt.

(3) A betegséget megszüntté kell nyilvánítani, ha már sem helyi, sem községi zárlat nem áll fenn.

Fertőtlenítés

21. §

A betegség felszámolásával kapcsolatos fertőtlenítést a 6. számú mellékletben leírtak szerint kell végrehajtani. A fertőtlenítés elvégzése vagy elvégeztetése — a hatósági állatorvos felügyelete és irányítása mellett — a méhész kötelessége.

III. Fejezet

*A MÉHBETEGSÉGEKRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK**Mézelő méhek nyúlós költésrothadása*

22. §

(1) Nyúlós költésrothadásban beteg az a méhcsalád, amelyben a betegség tünetei mutatkoznak és a betegséget a méhcsaládból származó lépmintában, illetőleg álcában az intézeti laboratóriumi vizsgálat is megerősítette.

(2) Nyúlós költésrothadásra gyanús az a méhcsalád, amely a betegség tüneteit mutatja ugyan, de a betegséget intézeti laboratóriumi vizsgálat még nem erősítette meg, vagy nem zárta ki.

(3) Nyúlós költésrothadás fertőzőségére gyanús az a méhcsalád, amelyet nyúlós költésrothadásban beteg méh-

családdal egy méhészetben tartanak, vagy hatvan napon belül egy méhészetben tartottak.

(4) Nyúlós költésrothadással fertőzött az a méhészet, amelyben legalább egy beteg méhcsalád található, illetve legalább egy beteg családot tartottak és az utolsó beteg család felszámolását követően a hatvan napos megfigyelési idő kedvezően még nem telt le.

(5) Nyúlós költésrothadás fertőzőségére gyanús az a méhészet, amelybe hatvan napon belül fertőzött méhészetből méhcsaládot, méhrajt, mézet, kaptárt, műlépet vagy a kórokozó áthurcolására alkalmas egyéb felszerelést szállítottak.

A helyi zárlat és a betegség felszámolásának különös szabályai

23. §

(1) A helyi zárlat alatt álló területen lévő méhcsaládok antibiotikummal történő gyógykezelése tilos. A beteg méhcsaládokat, a kerületi főállatorvos leölési határozata alapján — állami kártalanítás mellett — ki kell irtani.

(2) A betegség felszámolása érdekében végzett leölés során a betegség megállapítását követően, tíz méhcsaládig minden családot ki kell irtani, tíz méhcsalád felett a (3) bekezdésben foglaltak alapján kell eljárni.

(3) Ha a beteg méhcsaládok száma

a) nem haladja meg az összes család ötven százalékát, csak a beteg családokat kell leölni;

b) eléri vagy meghaladja az összes méhcsalád ötven százalékát, de nem éri el az összes méhcsalád hetvenöt százalékát, a kerületi főállatorvos a helyi körülmények függvényében dönt arról, hogy az összes méhcsaládot vagy csak a beteg családokat kell leölni;

c) eléri vagy meghaladja az összes méhcsalád hetvenöt százalékát, az összes méhcsaládot le kell ölni.

24. §

(1) Ha csak a beteg családok leölésére kerül sor és a megmaradt méhcsaládok között a hatvannapos megfigyelési idő alatt újabb beteg családot vagy családokat találnak, a (2) bekezdés szerint kell eljárni.

(2) Ha a megfigyelési idő alatt talált újabb beteg családok száma

a) eléri vagy meghaladja a megmaradt összes család ötven százalékát, minden megmaradt családot le kell ölni;

b) nem éri el a megmaradt összes család ötven százalékát, a kerületi főállatorvos a helyi körülmények függvényében rendeli el az összes méhcsalád vagy csak a beteg családok leölését.

(3) Ha a (2) bekezdés b) pontja alapján nem irtják ki az összes megmaradt méhcsaládot, de a megfigyelési idő alatt

ismét újabb beteg családot találhatnak, minden megmaradt családot le kell ölteni.

(4) Ha egy kaptárban a beteg méhcsalád mellett betegségre vagy fertőzősége gyanús méhcsaládot is találtak, a beteg családdal együtt azt a helyi viszonyok figyelembevételével lehet leöletni.

25. §

(1) A nyúlós költésrothadás miatt kiirtott méhcsaládok leölt méheit, fiasításos és mézes lépeit, a virágport és a kaptár belső tartozékait (anyarácsot, rostaszövetet, keretfedőt, bőrlemezt, szalmapárnát stb.), valamint a kaptáron kívül tárolt lépeket a kerettel együtt a leölést követő tizenkét órán belül el kell égetni, a maradványokat pedig el kell ásni úgy, hogy azokat legalább ötven centiméter vastag földréteg fedje. A leölés és az elégetés közötti időszakban a méhkaptárakat el kell zárni, vagy le kell takarni úgy, hogy méhek ne férjenek hozzá. Az égetésnél és az elföldelésnél a környezetvédelmi és tűzrendészeti előírásokat be kell tartani. A megsemmisített tárgyakért állami kártalanítás jár.

(2) A kiirtott méhek nem keretes rendszerű méhklásait tartalmukkal együtt el kell égetni, a maradványokat pedig az (1) bekezdésben leírt módon el kell földelni. A kiirtott méhcsaládok keretes rendszerű, deszkából készített, jó állapotban lévő méhklásait — alapos tisztítást követően — fertőtleníteni kell. A tisztítás során összegyűjtött hulladékot, valamint a rossz állapotban lévő, fertőtlenítésre alkalmatlan, keretes rendszerű kaptárakat szintén el kell égetni, és a maradványokat az (1) bekezdésben leírt módon kell elföldelni.

(3) A zárlat alatt álló terület fertőzőt méhészetében korábban használt üres méhklásokkal a (1)–(2) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni. Ennek megfelelően kell eljárni az olyan helyen lévő méhklásokkal, lépekkel és felszerelési tárgyakkal is, ahol a méhek kipusztultak, és feltehető, hogy az elhullás nyúlós költésrothadás miatt történt.

26. §

(1) A fertőzőt méhészet fertőzősége gyanús méhcsaládjaitól származó, valamint a betegség megállapítása előtti hatvan nap alatt elvett (pergetett) mézet, lépet és viaszt a betegség megszűnte után — a kerületi főállatorvos engedélyével — az állomás által ellenőrzött felhasználónak szabad átadni, aki az elszállított terméket csak ipari célra használhatja fel.

(2) A kiszállítás csak jól zárt és a „Költésrothadás miatt zárlat alatt állott méhészetből származó méz (lép, viasz)” feliratú edényekben történhet. Az elszállított lépet és viaszt egy órán át legalább 112 °C-os hőmérsékleten kell

kezelni. A szállítóedényt a kiürítés után haladéktalanul meleg vízzel ki kell tisztítani, majd a 6. számú mellékletnek megfelelően fertőtleníteni.

(3) A beteg méhcsaládok kiirtása után a fertőzőt méhészetben maradt méhcsaládokon a zárlat tartama alatt a hatósági állatorvos vagy a méhegészségügyi felelős köteles — az április 1. és október 31. közötti időszakban — havonta kétszer, kéthetenkénti időközszel ellenőrző vizsgálatot tartani.

A községi zárlat különös szabálya

27. §

A 17. és a 18. §-ban foglaltakon túl a községi zárlat alatt álló valamennyi méhészet méhcsaládját — nyúlós költésrothadás szempontjából — a hatósági állatorvosnak vagy a méhegészségügyi felelősnek kell megvizsgálni. Indokolt esetben a kerületi főállatorvos az állomás hozzájárulásával ismételt vizsgálat lefolytatását rendelheti el.

A zárlat-enyhítés különös szabályai

28. §

(1) A betegség miatt zárlat alá helyezett terület azon méhészeiből, amelyekben a betegséget vagy annak gyanúját, illetve a fertőzősége gyanúját nem állapították meg, indokolt esetben, a kerületi főállatorvos írásos engedélyével ki lehet vinni méhcsaládokat. Az ilyen módon kiszállított méhcsaládok továbbszállítása az új tartási helyről csak az új tartási hely szerint illetékes kerületi főállatorvos engedélyével lehetséges.

(2) A 18. § (3) bekezdésében meghatározott állatorvosi igazolásnak azt kell tanúsítania, hogy a méhészetben a betegséget, annak gyanúját, illetve a fertőzősége gyanúját az elmúlt hatvan napban nem állapították meg, továbbá, hogy az elszállításra kerülő méhcsalád származási helyén (udvarban, majorban stb.) az elszállítást megelőző három napon belül végzett helyszíni vizsgálat alkalmával a betegséget vagy annak gyanúját nem állapították meg.

(3) A kerületi főállatorvos a zárlat alatt nem álló területre bevitt méhcsaládokat állategészségügyi megfigyelés alá helyezi, és azokat — a hatósági állatorvossal vagy a méhegészségügyi felelőssel — hatvan napon át, a tulajdonos költségére kéthetenként megvizsgáltatja.

A helyi zárlat feloldásának különös szabályai

29. §

(1) A betegség miatt elrendelt helyi zárlatot a hatósági állatorvosnak az alábbi esetekben kell feloldania:

a) a helyi zárlat alatt álló méhészetben már nincs élő méh;

b) a helyi zárlat alatt álló méhészetben maradt élő méhcsalád és ezek megfigyelési ideje kedvezően letelt;

c) a fertőtlenítést mind az a), mind a b) pont esetén a 6. számú melléklet szerint végrehajtották.

(2) A megfigyelési idő az utolsó beteg méhcsalád kiirtásától számított hatvan napig tart. Költségmentes időben a megfigyelési idő a tavaszi első fiasítás megjelenésétől számított hatvan napig, de legkésőbb április 30-áig tarthat.

(3) Fertőtlenítés nélkül feloldható a helyi zárlat, ha

a) a lezárt területen csak betegségre gyanús méhcsalád volt, és az intézeti vizsgálat a betegség gyanúját is kizárta;

b) a lezárt területen csak fertőzőttségre gyanús méhcsalád volt, és a megfigyelési idő kedvezően letelt.

Mézelő méhek enyhébb költsérothadása

30. §

(1) Enyhébb (európai) költsérothadásban beteg az a méhcsalád, amelyben a betegség tünetei mutatkoznak, és a betegséget a méhcsaládból származó lépmintában, illetőleg álcában az intézeti laboratóriumi vizsgálat is megerősítette.

(2) Enyhébb költsérothadásra gyanús az a méhcsalád, amely a betegség tüneteit mutatja ugyan, de a betegséget az intézeti laboratóriumi vizsgálat még nem erősítette meg vagy nem zárta ki.

(3) Enyhébb költsérothadás fertőzőttségére gyanús az a méhcsalád, amelyet enyhébb költsérothadásban beteg méhcsaláddal egy méhészetben tartanak vagy tizenöt napon belül tartottak.

(4) Enyhébb költsérothadással fertőzőtt az a méhészet, amelyben legalább egy beteg méhcsalád található, illetve legalább egy beteg családot tartottak és az utolsó beteg család felszámolását, valamint az utolsó gyógykezelését követően a tizenöt napos megfigyelési idő kedvezően még nem telt le.

(5) Enyhébb költsérothadás fertőzőttségére gyanús az a méhészet, amelybe tizenöt napon belül fertőzőtt méhészetből méhcsaládot, méhrajt, mézet, kaptárt, műlépet vagy a kórokozó áthurcolására alkalmas egyéb felszerelést szállítottak.

A helyi és a községi zárlat különös szabályai

31. §

(1) A betegség megállapítását követően a helyi zárlat alatt álló méhészet valamennyi méhcsaládját — a méhészetben történő felhasználásra engedélyezett állatgyógyá-

szati készítménnyel — a hatósági állatorvos által meghatározott módon gyógykezeltetni kell. Vényköteles gyógyszer rendelése esetén külön rendeletben foglaltak szerint kell eljárni.

(2) A gyógykezelés alól kivont méhcsaládokat állami kártalanítás nélkül ki kell irtani.

(3) Nyúlós költsérothadás miatt zárlat alatt álló méhészetben az egyidejűleg előforduló enyhébb költsérothadás elleni gyógykezelés tilos. Az európai költsérothadásban beteg méhcsaládokat állami kártalanítás mellett ki kell irtani.

32. §

(1) A kiirtott vagy elpusztult méhcsaládok deszkából készített, keretes rendszerű, jó állapotban lévő méh lakásait fertőtleníteni kell; a kiirtott méhek nem keretes rendszerű méh lakását tartalmával együtt, a tűzrendészeti szabályok figyelembevételével kell elégetni.

(2) A zárlat alatt álló helyen lévő használt üres, valamint az olyan helyen lévő méh lakásokkal, ahol a méhek kipusztultak és feltehető, hogy az elhullás a betegség miatt történt, a 6. számú mellékletben foglaltak szerint kell eljárni.

(3) A helyi zárlat alatt álló helyen a beteg vagy a fertőzőttségre gyanús méhcsaládoktól származó mézet a gyógykezelésnél alkalmazott antibiotikum várakozási idejének lejártá után, a lépet és a viaszt a betegség megszűnte után — a kerületi főállatorvos engedélyével — az állomás által ellenőrzött felhasználónak lehet átadni, aki az elszállított terméket csak ipari célra használhatja fel.

(4) A kiszállítás csak jól zárt és „Költsérothadás miatt zárlat alatt álló helyről származó méz (lép, viasz stb.)” feliratú edényekben történhet. Az elszállított lépet és viaszt egy órán át 112 °C-on kezelni, és a szállítóedényeket a kiürítés után haladéktalanul fertőtleníteni kell.

(5) A betegség megállapítását követően a községi zárlat alatt álló terület valamennyi méhcsaládját — a méhészetben történő felhasználásra engedélyezett állatgyógyászati készítménnyel — a kerületi főállatorvos által meghatározott módon gyógykezeltetni kell.

A zárlat-enyhítés különös szabályai

33. §

(1) A betegség miatt zárlat alá helyezett terület azon méhészeiből, amelyekben a betegség, illetve annak gyanúja nem került megállapításra — átköltözés vagy vándoroltatás esetén — méhcsaládot a gyógykezelés elvégzése után a kerületi főállatorvos írásos engedélyével, indokolt esetben szabad kivinni.

(2) A 18. § (3) bekezdése alapján kiállított állatorvosi igazolásban azt kell tanúsítani, hogy a méhészetben a betegség, illetve annak gyanúja az elmúlt tizenöt napban nem került megállapításra, a gyógykezelés megtörtént, továbbá, hogy az elszállításra kerülő méhcsalád származási helyén (udvarban, majorban stb.) az elszállítást megelőző három napon belül végeztetett helyszíni vizsgálat alkalmával sem lehetett a betegséget vagy annak gyanúját megállapítani.

(3) A kerületi főállatorvos a zárlat alá helyezett területre bevitt méhcsaládokat állategészségügyi megfigyelés alá helyezi, és azokat — a hatósági állatorvossal vagy a méhegészségügyi felelőssel — a tizenöt napos megfigyelés feloldása előtt megvizsgálattatja.

A helyi zárlat feloldásának különös szabályai

34. §

(1) A betegség miatt elrendelt helyi zárlatot a hatósági állatorvosnak fel kell oldani, ha az utolsó méhcsalád gyógyulásától számított tizenöt napos megfigyelési idő kedvezően letelt és a fertőtlenítés megtörtént.

(2) Fertőtlenítés nélkül feloldható a helyi zárlat, ha a zárlat alatt álló méhészetben

a) csak betegségre gyanús méhcsalád volt, és az intézeti vizsgálat a betegség gyanúját is kizárta;

b) csak fertőzöttségre gyanús méhcsalád volt, és a megfigyelési idő kedvezően letelt.

Mézelő méhek légcsőatka-kórja

35. §

(1) Atkakórban beteg az a méhcsalád, amelyből származó méhekben az intézeti laboratóriumi vizsgálat a betegség kórokozóját kimutatta.

(2) Atkakórra gyanús az a méhcsalád, amely a betegség tüneteit mutatja, de a betegséget az intézeti laboratóriumi vizsgálat még nem erősítette meg vagy nem zárta ki.

(3) Atkakór fertőzöttségére gyanús az a méhcsalád, amelyet atkakórban beteg vagy betegségre gyanús méhcsaláddal egy méhészetben tartanak, illetve hat hónapon belül ilyen helyen tartottak.

A helyi és a községi zárlat különös szabályai

36. §

(1) A betegség megállapítását követően a hatósági állatorvos köteles a helyi zárlat alá vont méhészet valamennyi méhcsaládjából laboratóriumi vizsgálat céljából mintát ve-

tetni, továbbá a méhészet összes méhcsaládjának gyógyszeres kezelését elrendelni.

(2) A községi zárlat alatt álló terület valamennyi méhcsaládját a méhészetben történő felhasználásra engedélyezett állatgyógyászati készítménnyel — a kerületi főállatorvos által meghatározott módon — gyógykezelni kell.

(3) A kötelező gyógykezelés alól kivont méhcsaládokat a kerületi főállatorvos köteles állami kártalanítás nélkül leélelni.

(4) A betegség, vagy a betegségre gyanús méhcsaládoknál minden olyan méhészeti tevékenység végzése tilos, amely a betegségnek a méhcsaládok közötti terjedésével járhat.

(5) Kéndioxidos kezelés és egy hétig tartó üresen tartás után a kiürült méhlokás újra betelepíthető.

A zárlat-enyhítés különös szabályai

37. §

A méhcsaládokat a községi zárlat alatt álló terület helyi zárlat alatt nem álló udvarából, a kötelező gyógykezelés elvégzése után indokolt esetben ki lehet vinni a kerületi főállatorvos engedélyével. A 18. § (3) bekezdésben meghatározott állatorvosi igazolásban azt kell tanúsítani, hogy az elszállításra kerülő méhcsalád származási helyén a kötelező gyógykezelés megtörtént.

A helyi zárlat feloldásának különös szabályai

38. §

A helyi zárlatot az alábbi esetekben kell feloldani:

a) ha a méhcsaládok gyógyszeres kezelése megtörtént és a megfigyelési idő (a betegség megállapítása utáni egy év) kedvezően eltelt, valamint az ellenőrző vizsgálat negatív eredményt adott;

b) ha a helyi zárlatot atkakór gyanúja miatt rendelték el és az intézeti vizsgálat a gyanút nem igazolta.

Varroózis

39. §

(1) Varroa-atka jelenléte esetén, a 3. § (1) bekezdésében meghatározott vizsgálatnak ki kell terjednie a kaptár aljára lehullott, elpusztult (természetes atkapusztulásból eredő), valamint a fiasításon (különösen a herefiasításon) és a kifejlett méheken lévő atkákra.

(2) A Varroa-atka ellen az alkalmazott gyógyszer használati utasításában foglaltaknak megfelelő gyakorisággal, gyógykezeléssel kell védekezni. A gyógykezelések kiegészítésül biológiai módszerek is alkalmazhatók. A kezelések hatékonyságáról és az esetleges rezisztencia fellépéséről első-

sorban a herefiasításban fellelhető atkák és ürülékük dúlulása alapján, illetve a kaptár alján elhelyezett csapda segítségével, rendszeres ellenőrzéssel kell meggyőződni. Ha az atkák számának növekedése tapasztalható, akkor más engedélyezett szerrel kell folytatni a gyógykezelést. Vényköteles gyógyszer rendelése esetén külön rendeletben foglaltak szerint kell eljárni. Abban az esetben, ha az atkák száma ennek ellenére tovább növekszik, akkor kérni kell a hatósági állatorvos, vagy a méhegészségügyi felelős segítségét.

(3) A varroózis elleni védekezés, illetve hatékonyságának ellenőrzése a méhészt feladata.

(4) A varroózis gyógykezelésére csak olyan, Magyarországon törzskönyvezett és forgalomba hozatalra engedélyezett állatgyógyászati készítmény használható, ami a varroózis kezelésére vonatkozó, magyar nyelvű használati útmutatót tartalmaz.

(5) Az állomás irányítja, és időszakosan ellenőrzi a méhészek védekezési tevékenységét. Hiányosságok esetén intézkedik azok megszüntetéséről, továbbá — indokolt esetben — előírhatja az adott terület összehangolt, egyidejű gyógykezelését.

(6) Elhanyagolt védekezés esetén — ha az állományban az atka feldúsult és a méhészt az előírt védekezést nem hajtotta végre — a hatósági állatorvos a szomszédos méhállományok fertőződésének megakadályozása céljából kötelezi a méhészt a gyógykezelés haladéktalan elvégzésére. Ha a méhészt a gyógykezelést nyolc munkanapon belül sem kezdi meg, akkor a kerületi főállatorvos a méhállományt állami kártalanítás nélkül leöleti.

A kis kaptárbogár (Aethinia tumida) elleni védekezés

40. §

(1) A mézelő méhek, illetve más, a mézelő méhekkel közeli rokon fajoknak az országba való behozatalát a minisztérium oly módon engedélyezi, amely csökkenti a kis kaptárbogár Magyarországra való behurcolásának veszélyét.

(2) Ha az intézetek az általuk végzett vizsgálatok során hazai méhésztől küldött mintában kis kaptárbogár jelenlétére utaló jelet találnak, haladéktalanul értesítik — a beküldő állatorvos mellett — az illetékes állomást, az Országos Állategészségügyi Intézetet és a minisztériumot. Azt a méhészt, ahonnan a minta származik, helyi zárlat alá kell helyezni, továbbá az összes méhcsaládot az Országos Állategészségügyi Intézet bevonásával meg kell vizsgálni.

(3) Ha a kis kaptárbogár jelenléte a (2) bekezdés alapján végzett vizsgálat során megerősítést nyer, akkor az érintett

méhészt összes méhcsaládját — állami kártalanítás mellett — ki kell irtani. A kiírtott méhekkel, illetve a berendezési tárgyakkal, felszereléssel a minisztérium által előírtak szerint kell eljárni. A betegség megállapítása esetén a betegség eredetére, illetve esetleges továbbhurcolására vonatkozóan járványügyi nyomozást kell végezni a minisztérium által — az adott esetre vonatkozó utasításban — meghatározott szempontok szerint. A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a kis kaptárbogár jelenléte egyértelműen kizárható.

Záró rendelkezések

41. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) Jelen rendelet 12. §-ának (2) bekezdésében előírt automatikus hőfokszabályozó és hőmérséklet-regisztráló műszer használata alól az illetékes állomás legfeljebb e rendelet hatálybalépésétől számított egy évre — a műlépkészítő üzem kérésére — felmentést adhat, ha az alkalmazott hőfokról és az alkalmazás időtartamáról hitelt érdemlő feljegyzést vezetnek.

(3) Jelen rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1. számú mellékletének a 226—231. §-ig, 476—491. §-ig, 644—651. §-ig tartó rendelkezése, valamint a 18. számú függelék 14. pontja, a 23. számú függelék 10. pontja, a 24. számú függelék 24. pontja, továbbá a 28—32. számú függelékek és egyidejűleg hatályát veszti a méhésztől szóló 15/1969. (XI. 6.) MÉM rendelet 6. §-a és 7. §-a.

(4) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Községek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Községek következő jogszabályával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

— a Tanács 92/65/EGK irányelve 8. cikkely;

— a Tanács 92/65/EGK irányelve a 90/425/EGK irányelv A.(I) mellékletében foglalt, külön közösségi jogszabályokban megállapított állategészségügyi előírások hatálya alá nem tartozó állatok, sperma, petesejt és embriók Községbe történő importjára és kereskedelmére vonatkozó állategészségügyi előírásokról.

Dr. Németh Imre s. k.,

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

1. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez**ÖSSZESÍTŐ MÉHEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATOKRÓL**

Sor-szám	A méhész		A méhek állandó tartási helye	A vizsgálat ideje	Méhcsaládok száma	Kaptártípus	A betegségre gyanús családok száma			Megjegyzés	Méhész (tulajdonos) aláírása
	neve	címe					Ny	E	LA		
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											
10.											
11.											
12.											
13.											
14.											
15.											
Összesen											

Igazolom, hogy a községben (városban) lévő, a jegyzőnél bejelentett minden méhészet minden méhcsaládjának vizsgálata megtörtént.

.....
hatósági állatorvos

.....
méhegészségügyi felelős

Megjegyzés: A méhegészségügyi felelős méhállományának vizsgálati eredményét a szomszéd méhegészségügyi felelősnek kell igazolnia.

¹ A nyúlós költésrothadásra (Ny), enyhébb (európai) költésrothadásra (E) és a légcsőatka-kórra (LA) gyanús családok számát kell feltüntetni.

2. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

(Szigorú számadású nyomtatvány)

SORSZÁM: 00000000

..... megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás

.....

ÁLLATORVOSI IGAZOLÁS MÉHCSALÁDOK ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATÁRÓL*

Igazolom, hogy méhészt lakos
..... község, utca, házszám, dűlő stb. területen
..... rendszerű kaptárban elhelyezett darab méhcsaládját
fertőző és paraziták méhbetegségek szempontjából megvizsgáltam és egészségesnek találtam. A méhcsaládok elszállításának állategészségügyi szempontból akadálya nincs.

Ez az igazolás a kiállításától számított 7 napig, méhek vándoroltatása esetén, annak egész időtartamára érvényes.

Kelt, 20..... év hó nap.

.....

hatósági állatorvos

1. Fertőző vagy paraziták méhbetegség megállapítása esetén az igazolást a vándoroltatás helye szerint illetékes hatósági állatorvosnak azonnal be kell szolgáltatni.
2. Az igazolást a méhek állandó tartási helyére történő visszatéréskor, 48 órán belül a kerületi főállatorvosnak megőrzés céljából vissza kell szolgáltatni.

* Vándorlásra jogosító igazolás.

3. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

(Szigorú számadású nyomtatvány)

SORSZÁM: 00000000

..... megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás

.....

BEJELENTŐLAP

A méhész neve:

Lakcíme:

A méhek állandó telephelye:

A vándoroltatáshoz kiadott állatorvosi igazolás száma:

A kiadás helye: ideje:

A méhek utolsó tartási helye:

A jelenlegi vándortanya pontos megjelölése:

.....

A kaptárak száma:

A méhcsaládok száma:

A letelepedés pontos ideje:

Kelt, 20..... év hó nap.

.....

a bejelentő aláírása

IGAZOLÓSZELVÉNY*

A/z települési önkormányzat/kerületi önkormányzat jegyzője
igazoljahogy..... méhészt lakos
..... db méhkaptárjának letelepítését bejelentette.

Kelt 20.... év hó nap.

.....
települési/kerületi önkormányzat jegyzője

* Az igazolószerelvényt a települési/kerületi önkormányzat jegyzője a letelepedést követően a méhészt részére, annak állandó lakhelyére, köteles megküldeni vagy személyes teljesítés esetén közvetlenül átadni.

4. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez**KIJELENTŐLAP***

A méhészt neve:
Lakcíme:
A méhek állandó telephelye:
A vándoroltatáshoz kiadott állatorvosi igazolás száma:
A kiadás helye: ideje:
Az elhagyott vándortanya pontos megjelölése:
.....
Az elszállított kaptárak száma:
A méhcsaládok száma:
Az elvándorlás pontos ideje:
Az új vándortanya/hazatelepítés esetén a méhek tartási helyének megnevezése**:
.....

Kelt 20.... év hó nap.

.....
a bejelentő aláírása

* A kijelentőlapot az elhagyott hely szerint illetékes települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzőjének kell megküldeni, aki a kijelentést az év folyamán köteles megőrizni, hogy esetleg szükséges egészségügyi vizsgálat alkalmával követni lehessen a vándorlás útját.

** A megfelelő rész aláhúzendő.

5. számú melléklet a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez**Állategészségügyi bizonyítvány méz felvásárlásához**

Alulírott hatósági állatorvos igazolom, hogy (név)
.....(lakcím) méhállományát megvizsgáltam és egészségesnek találtam.

A méhészt — nyilatkozata szerint — a vándoroltatás során méhcsaládjaival nem járt méhbetegség miatt forgalmi korlátozás alá eső méhlegelőn.

A méz kezelése, tárolása az élelmiszer-higiéniai szabályoknak megfelelően történt.

A méz felvásárlásának állategészségügyi és élelmiszer-higiéniai akadálya nincs.

Kelt 20.... év, hó, nap.

P. H.

.....
hatósági állatorvos

6. számú melléklet
a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Mézelő méhek fertőző költésrothadásai

1. Általános tudnivalók

A nyúlós költésrothadás a fedett fiasítás betegsége, kórokozója: *Paenibacillus larvae* (*Bacillus larvae*), amelynek spórái nagyon ellenállóak, élettartamuk több évtized. A lép egyetlen elhalt és beszáradt álca maradványa, a „pörk” 2,5 milliárd spórát tartalmaz.

A méhek enyhébb költésrothadása a nyitott fiasítás betegsége, elsődleges kórokozója a *Melissococcus pluton*, melyhez más baktériumok is társulhatnak.

2. Alkalmas felület fertőtlenítő-eljárások és -szerek:

- elégetés vagy perzselés;
- forrásban lévő nátronlúg vagy szódaoldat;
- mézelő méhek fertőző költésrothadásaira Magyarországon engedélyezett szerek.

3. Alkalmazandó fertőtlenítési eljárások:

3.1. Folyamatos fertőtlenítés: nem szükséges

3.2. Előzetes fertőtlenítés: nem szükséges

3.3. Zárófertőtlenítés

3.3.1. Takarítás: gondos mechanikus takarítás és/vagy forrásban lévő 3%-os szódaoldattal vagy forrásban lévő 2%-os nátronlúggal. A takarítóvizet tisztítószer (pl. szóda) hozzáadása mellett kell főzni.

3.3.2. Az elpusztult méheket, az elpusztult vagy élő méhálcat, a fiasításos lépet feltétlenül el kell égetni.

3.3.3. A szalmakakasokat, hulladék anyagból készült méhkaptárakat, a táplálékartalékot és minden más fertőzés közvetítésére alkalmas anyagot, eszközt, tárgyat, amely a leírt fertőtlenítő eljárásokkal kielégítően nem fertőtleníthető, el kell égetni.

A fakaptárak, lépszekrény, asztal, keretbak, seprőgarat: a viasz-, propolisz-maradványokat le kell kaparni, majd forrasztó lámpával/gázlánggal kell leperzselni, a deszkának nem kell megfeketednie, elszenesednie, elég ha sötétbarnává válik.

A műanyagrészekből álló méhkaptárakat, a fémlemez-ből, üvegből vagy műanyagból készült eszközöket forrásban lévő 2%-os nátronlúggal kell kezelni vagy elégetni. Ennek során a viaszt, propoliszt, meglazult festéket, gitt maradványokat teljesen le kell kaparni vagy le kell kefélni. A kaptárak körzetében a talajt fertőtlenítés után be kell forgatni.

A betegség terjedését a következő hőmérsékleten és behatási idők mellett lehet meggátolni:

- + 230 °C legalább húsz percen keresztül (száraz sterilizálás);

- + 120 °C legalább harminc percen keresztül (autokláv);
- + 112 °C legalább hatvan percen keresztül (viasz, méz).

3.3.4. Lép, lép részei, lépmaradványok, tartaléklép, viasz:

- elégetés;
- „fertőzött lép”-ként való kezelés, ipari felhasználásra.

3.3.5. Méz:

- elégetés;
- elásás (legalább ötven cm vastag földréteg fedje);
- „fertőzött méz”-ként való kezelés, ipari felhasználásra;
- semmi esetre sem használható méhek táplálására.

3.3.6. Kéz, gumikesztyű: személyek kezét a méhszurok és a viasz eltávolítása céljából szalmiákdattal, majd hideg vízzel és szappannal meg kell mosni. Ezt követően pedig hatékony fertőtlenítő szerrel le kell öblíteni.

3.3.7. A takarításhoz és fertőtlenítéshez használt védőruházatot tisztítószer (pl. szóda) hozzáadásával főzni vagy autoklávban kezelni kell.

3.3.8. A fertőtlenítést a hatósági állatorvos-jelenlétében és irányítása mellett kell elvégezni.

3.3.9. A fertőtlenítés végeztével ivóvízzel kell leöblíteni a fertőtlenítőszert.

3.3.10. A fertőtlenítésnél, az égetésnél és az eladásnál az egyéb jogszabályokat is be kell tartani. (környezetvédelmi, tűzrendészeti, vízügyi)

Mézelő méhek légcsőatka kórja

1. Általános tudnivalók

Kórokozó: *Acarapis woodi*, amit a fertőzött méhek terjesztenek. A méh szervezetén kívül található atka huszon-négy-negyvennyolc órán át életképes.

2. Szükséges intézkedések

A méhkaptárak alapos kitakarítása 3%-os forró szódaoldattal. Az elpusztult méheket és fiasítást el kell égetni vagy el kell ásní. A méhkaptárt legkorábban negyvennyolc óra elteltével szabad ismételtlen használatba venni.

Varroa atka (ázsiai nagy méhatka)

1. Általános tudnivalók

Okozója: *Varroa destructor* (korábban: *Varroa jacobsoni*), amely fedett fiasításon és kifejlett méheken élősködő atka. Az állomány leölése esetén a kaptárakat és a méhészeti eszközöket kell fertőtleníteni.

2. Szükséges intézkedések:

— Méhkaptárak alapos kitakarítása 3%-os forró szódaoldattal. Az elpusztult méheket és fiasítást el kell égetni vagy el kell ásni.

— A fertőtlenítés után a kaptárakat hét napig üresen kell tartani.

7. számú melléklet

a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Mintavétel laboratóriumi vizsgálatra

Kifejlett méhek betegségeinek gyanúja esetén kaptáronként megjelölve legalább harminc betegnek látszó méhet kell vizsgálatra küldeni. A kaptárak előtt mászkáló méhekből anyazárkába helyezett hús-harminc élő méh vizsgálatra küldése is szükséges.

A fiasítás betegségeinek gyanúja esetén méhcsaládonként külön-külön csomagolva és jelölve, a betegségre gyanús helyről kivágott 10×10 cm nagyságú, mézes sejtet lehetőleg nem tartalmazó, fiasításos lépmintát kell vizsgálatra küldeni.

Varroózis okozta családpusztulás gyanúja esetén a kerektek alá hullott méhekből kb. háromszáz méhhullát, és a család fészkének közepén lévő fiasításból, annak hiányában az utoljára kelt fiasítás helyéről származó 10×10 cm-es lépmintát kell vizsgálatra küldeni.

Mind a lép-, mind a méhhulla-mintákat külön-külön, szellősen (papírba) kell csomagolni. Üveg, bádóg, műanyag stb. erre a célra nem használható. Ügyelni kell, hogy a sejtek össze ne nyomódjanak.

Mérgezés gyanúja esetén méhészetenként — bizottság jelenlétében vett, hivatalosan lezárt — fél liternyi méhhullamintát és külön csomagolt fél kilónyi, a növényvédelmi kezelésben részesült, átlag növénymintát kell beküldeni.

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelete

az állati hulladékok kezelésének és a hasznosításukkal készült termékek forgalomba hozatalának állategészségügyi szabályairól

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény (a továbbiakban: Áet.) 45. § (1) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a környezetvédelmi és vízügyi miniszterrel és az egészségügyi, szociális és családügyi miniszterrel egyetértésben az alábbiakat rendelem el:

Fogalommeghatározások

1. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *állat*: bármely gerinces vagy gerinctelen állat (beleértve a halakat, hüllőket és kétélűeket is);

2. *mezőgazdasági haszonállat*: bármely állat, amelyet élelmiszer (hús, tej, tojás, méz), gyapjú, toll, bőr, vagy más állati eredetű termék termelésére tenyésztnek, tartanak vagy hizlalnak, az ígásállatok, valamint a hátlasló;

3. *vadon élő állat*: az ember által nem tartott állatok, a halakat kivéve;

4. *kedvtelésből tartott állat*: az ember által nem gazdálkodás céljából tartott olyan állat, melynek húsa az európai étkezési szokások figyelembevételével nem szolgálhat emberi fogyasztásra;

5. *termelő*: bármely természetes vagy jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, akinek a tevékenysége során állati hulladék keletkezik;

6. *meghatározott veszélyes anyagok (SRM — specified risk material)*: kérődzőktől származó külön jogszabályban meghatározott a fertőző spongiform encephalopathia átvitelére transmissible spongiform encephalopathies (a továbbiakban: TSE) alkalmas anyagok;

7. *élelmiszer-hulladék*: emberi fogyasztásra szánt, hulladékká vált élelmiszerek, melyek éttermekben, közkonyhákban, és egyéb vendéglátóipari egységekben keletkeznek;

8. *zselatin*: az állatok csontjaiból, irháiból és bőreiből, ináiból gyártott fehérjék részleges hidrolízisével kapott gélesedő vagy nem gélesedő természetes, oldható fehérje;

9. *hidrolizált fehérjék*: a fehérjék hidrolízisével kapott polipeptidok, peptidok és aminosavak keverékei;

10. *irhák és bőrok*: valamennyi házi és vadon élő állat bőre és bőr alatti kötőszöve;

11. *cserzés*: az irhák keményítése, növényi cserzőanyagokat, króm-sókat vagy más anyagokat, mint pl. alumíniumsókat, vas(III)-sókat, szilícium-sókat, aldehideket és kinonokat, vagy más szintetikus keményítőanyagokat használva;

12. *feldolgozott állateledel*: a nyers állateledeltől különböző állateledel, amelyet olyan kezelésnek vetettek alá, amely stabilitását biztosítja;

13. *dobozos állateledel*: egy hermetikusan lezárt tartályban lévő hőkezelt állateledel;

14. *hermetikusan lezárt tartály*: olyan tartály, amelyet úgy terveznek és gyártanak, hogy megakadályozza a mikroorganizmusokkal való fertőződést;

15. *halliszt*: halakból vagy vízi gerinctelen állatokból származó fehérjetartalmú takarmány alapanyag;

16. *vér*: friss, teljes vér;

17. *vértermékek*: vérből vagy vérfrakciókból származó termékek, a vérlist kivételével;

18. *vérlist:* a vérnek az 4. számú melléklet III. Fejezetének megfelelően történő hőkezeléséből származó állati fogyasztásra vagy trágyázásra szánt vértermékek;

19. *laboratóriumi reagensok:* laboratóriumi felhasználásra kész vérterméket tartalmazó csomagolt termék, melyet önállóan vagy kombinációban reagensként használnak;

20. *feldolgozatlan gyapjú, szőr, sörté:* birkagyapjú, kérődző állatok szőre, disznó sörték, amelyek nem mentek át gyári mosáson vagy azokat cserzésből nyerték;

21. *feldolgozatlan tollak és tollrészek:* tollak és tollrészek, amelyeket nem kezeltek gőzzel vagy más ártalmatlanítási módszerrel;

22. *méhészeti termékek:* méz, méhviasz, méhpempő, propolis vagy virágpor, amelyet nem szánnak emberi fogyasztásra, vagy gyári felhasználásra;

23. *az 1. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem:* olyan üzem, amelyben az 1. osztályba sorolt állati hulladékot kezelik, illetve feldolgozzák annak végső ártalmatlanítása előtt;

24. *a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem:* olyan üzem, amelyben a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelik, illetve dolgozzák fel annak végső ártalmatlanítása vagy tovább alakítása, hasznosítása előtt;

25. *a 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem:* olyan üzem, amelyben a 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelik, illetve takarmány-alapanyaggá dolgozzák fel;

26. *zsírfeldolgozó üzem:* a 6. számú melléklet IV. fejezetben meghatározott feltételek mellett a 2. vagy a 3. osztályba sorolt állati hulladékokból kiolvasztott zsírokat feldolgozó üzem;

27. *égetés:* az állati hulladékok vagy azokból származó termékek ártalmatlanítása égető üzemen;

28. *együttégetés:* állati hulladékok vagy azokból származó termékek ártalmatlanítása más eredetű anyaggal együtt, együttégető üzemen;

29. *égető üzem:* a hulladék égetésére vonatkozó külön jogszabályban meghatározott üzem;

30. *együttégető üzem:* a hulladék égetésére vonatkozó külön jogszabályban meghatározott üzem;

31. *gyűjtő-átrakó telep:* olyan telephely, ahol egy nagyobb körzet állati hulladékait gyűjtik össze, átmenetileg tárolják végső felhasználásukig vagy az ártalmatlanításuk helyére történő szállításig;

32. *feldolgozatlan állati hulladék:* állati hulladékok, amelyeket csak hűtésnek vagy olyan más kezelésnek vetettek alá, amely nem eredményezi a kórokozók megsemmisítését;

33. *feldolgozott állati hulladék:* az az állati hulladék, amely e rendelet szerint engedélyezett állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemen, az e rendeletben foglaltak szerint dolgoztak fel;

34. *műszaki termékeket gyártó üzem:* minden olyan létesítmény, amelyben állati hulladékból készítenek műszaki termékeket;

35. *feldolgozott állati fehérje:* kizárólag a 3. osztály anyagából származó állati fehérjék, amelyeket úgy kezeltek, hogy azokat alkalmassá tegyék közvetlen felhasználásra takarmány alapanyagként, szerves trágyaként, talajjavítóként, vagy állatok számára készült tápanyagokban, vagy kedvtelésből tartott állatok eledelként (állateledelként), magában foglalja a hallisztet, húslisztet, csontlisztet, hús- és csontlisztet, vérlistet, száraz töpörtyűket, tolllisztet, patalisztet, szarulisztet és egyéb hasonló termékeket, beleértve ezek keverékét, vagy ezeket a termékeket tartalmazó termékeket is;

36. *takarmányalapanyag:* állati eredetű takarmányállatok számára, mely magában foglalja az állati fehérjét, kiolvasztott zsírokat, halolajat, zselatint és hidrolizált fehérjét, dikalcium-foszfátot, tejet és tejtermékeket;

37. *állateledel:* a 3. osztályba sorolt állati hulladékot tartalmazó nyers vagy hőkezelt eledel, kedvtelésből tartott állatok számára;

38. *gyártási tétel:* (sarzs) gyakorlatilag azonos feltételek mellett termelt, előállított vagy csomagolt termék mennyiség;

39. *szerves trágyák és talajjavítók:* állati eredetű anyagok, amelyeket a növények táplálása, a talajok kémiai tulajdonságainak és biológiai aktivitásának fenntartására és javítására használnak, ezek magukban foglalhatják a komposztot vagy a biogáz termeléséből származó rothadási maradékot;

40. *kiolvasztott zsírok:* a 2. vagy 3. osztályba sorolt állati hulladékokból származó zsírok;

41. *töpörtyűk:* zsír és víz részleges elvonása után fehérjét tartalmazó kiolvasztási maradék;

42. *nyers állateledel:* hús- és baromfiiparban keletkező emberi fogyasztásra alkalmas, de nem emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termék, amelyet hűtésen, fagyasztáson, gyorsfagyasztáson, szárításon, vagy ezekkel egyenértékű eljárásokon túlmenően más tartósítási eljárással nem kezeltek, kizárólag fogyasztói csomagolásban, erre engedéllyel rendelkező állateledel boltban értékesítenek;

43. *kutyarágók:* patásállatok irhájából és bőréből vagy más állati anyagokból előállított cserzetlen termékek a kedvtelésből tartott állatok számára;

44. *állateledel-üzem:* állateledelt, állateledel-összetevőket vagy kutyarágókat gyártó üzem;

45. *állati hulladék temető:* e rendelet hatálybalépéséig létesített minden olyan létesítmény, amelyben állati hulladék ártalmatlanítása lerakással, elföldeléssel történik (pl. dögtér, állati hulladék emésztő verem (döggút), állati hulladékkezelő üzemi lerakója);

46. *kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője:* minden olyan létesítménye, melyben kizárólag kedvtelésből

tartott állatok tetemei kerülnek kegyeleti okok miatt elföldelésre;

47. *kolosztrum (föcstej)*: emlős állatok ellés, fialás utáni első — sárgásbarna színű, sűrű, sós, kesernyős ízű — teje, mely az ellés, fialás után 5 napig emberi fogyasztásra nem hozható forgalomba.

Állati hulladékok osztályba sorolása

2. §

Az 1. osztályba sorolt állati hulladékok a következők:

a) a TSE-ben beteg vagy betegségre gyanús állatok hullái, ideértve azokat az állatokat is, amelyeket a TSE-ben beteg vagy TSE-re gyanús állatok ártalmatlanítására vonatkozó intézkedésekkel összefüggésben levágták;

b) a mezőgazdasági haszonállatoktól és a vadon élő állatoktól különböző állatok hullái, különösen a kedvtelésből tartott állatok, állatkerti állatok és a cirkuszi állatok hullái;

c) kísérleti állatok hullái;

d) az emberre vagy állatokra átvihető betegségekkel fertőzött, vagy fertőzésre gyanús vadon élő állatok hulláinak minden testrésze, beleértve a bőrt és irhát;

e) meghatározott veszélyes anyagok (SRM), ideértve az ilyen anyagokat tartalmazó elhullott állatokat is;

f) olyan állati eredetű termékek, amelyek a kémiai biztonságról szóló törvény szerinti veszélyes anyagokat külön jogszabály szerinti határérték feletti mennyiségben tartalmazzák;

g) az 1. osztályba sorolt állati hulladékokat kezelő és feldolgozó üzemek, valamint a szarvasmarha és juh vágóhidak szennyvizének kezelésekor összegyűjtött valamennyi állati eredetű anyag, beleértve a rácsszemetet, a zsír és az olaj keverékét, a szennyvíziszapot, valamint csatornaiszapot, feltéve ha a nevezett anyagok nem tartalmaznak meghatározott veszélyt jelentő anyagot, vagy ilyen anyag elemeit;

h) nemzetközi utasforgalomból származó élelmiszer-hulladékok;

i) az 1. osztályba sorolt állati hulladéknak 2. osztályba vagy a 3. osztályba sorolt állati hulladékkal, illetve mindkettővel alkotott keveréke.

3. §

A 2. osztályba sorolt állati hulladékok a következők:

a) trágya, hígtrágya;

b) valamennyi állatfajtól származó bendő és béltartalom;

c) a 2. § g) pontjában foglalt vágóhidaktól eltérő vágóhidokról vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemekből származó szennyvíz kezelésekor

összegyűjtött valamennyi állati hulladék, beleértve a rácsszemetet, a homoktalanításból származó anyagot, a zsír és az olaj keverékét, a szennyvíziszapot, valamint csatornaiszapot;

d) elhullott, leölt, halva született — az 1. osztályba sorolt állati hulladékoktól különböző — állat, vetélt magzat, magzatburok vagy bármilyen okból meg nem született állat;

e) normál vágással levágott kérődzők vére;

f) más jogszabályokban meghatározott vegyi szennyezettségek vagy állatgyógyászati készítmények maradványait határérték feletti mennyiségben tartalmazó élelmiszerek;

g) horgászcsali gyártási maradék;

h) a lámpázás után ki nem kelt tojás;

i) tejipari szennyvizek tisztításából származó zsíros iszap;

j) állatklinikákon, állatkórházakban, állatorvosi rendelőkhöz keletkező 1. osztályba nem tartozó állati hulladékok;

k) a 2. osztályba sorolt állati hulladéknak a 3. osztályba sorolt állati hulladékkal alkotott keverékei;

l) az 1. osztályba sorolt állati hulladéktól vagy a 3. osztályba sorolt állati hulladéktól különböző (vágóhidakon, húsfeldolgozóknál, a szállításban, fuvarozásban, az állati alapanyagot felhasználó konzervgyárak, hűtőházak területén és kereskedelemben keletkező) állati eredetű hulladékok.

4. §

A 3. osztályba sorolt állati hulladékok a következők:

a) a rendes vágásból származó hús, emberi fogyasztásra egyébként alkalmas állati termék, melyeket kereskedelmi okból nem emberi fogyasztásra szánnak;

b) vágóhídon levágott egészséges állatoknak valamennyi része, amelyeket a hatósági állatorvos emberi fogyasztásra alkalmatlannak minősített, de emberre vagy állatokra átvihető fertőzési kockázatot nem jelentenek;

c) a levágás előtt (ante-mortem) végzett hatósági állatorvosi vizsgálat alapján levágásra alkalmasnak minősített állatok irhája, bőre, patája, szarva, tolla, a sertés sörteje, valamint a nem kérődző állatok vére;

d) emberi fogyasztásra szánt termékek gyártásából származó állati hulladékok, amely magában foglalja a zsírtalanított csontokat és töpörtyűket;

e) állati eredetű élelmiszerek vagy állati eredetű termékeket tartalmazó élelmiszerek, amelyeket eredetileg emberi fogyasztásra szántak, de kereskedelmi okokból gyártási problémák, csomagolási hibák vagy más hibák következtében, nem hoztak kereskedelmi forgalomba, amelyek nem jelentenek kockázatot az emberek vagy az állatok számára;

f) kolosztrum (föcstej) és fogyasztásra alkalmatlannak minősített tej és tejeredetű termék, amely nem jelent fertőzési kockázatot emberek vagy állatok számára;

g) az emberi fogyasztásra szánt tej és tejtermék, amely bármely okból nem kerülhet emberi fogyasztásra;

h) emberi fogyasztásra szánt haltermékeket gyártó üzemből származó friss halhulladék;

i) a lámpázáskor kiselejtett keltetői tojás és a tojáshéj, amely nem jelent fertőzési kockázatot emberek vagy állatok számára;

j) élelmiszerhulladék, kivéve a nemzetközi utasforgalomból származó élelmiszerhulladékot.

Az 1. osztályba sorolt állati hulladék kezelése

5. §

(1) Az 1. osztályba sorolt állati hulladékot külön jogszabály szerint égetőműben történő égetéssel, vagy — az állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás (a továbbiakban: állomás) által engedélyezett kezelő és feldolgozó üzemben történt — hőkezelést követően, külön jogszabály szerint égetéssel vagy együttégetéssel kell ártalmatlanítani.

(2) Az elhullott, 50 kg-nál nem nagyobb össz tömegű, kedvtelésből tartott állatokat, valamint a három hetesnél fiatalabb szopósbarány, kecskegida és borjú hulláját az állati hulladék birtokosa saját telkén a szomszéd telek határvonalától 1,5 m-re elföldelheti. Ennek feltétele, hogy a felszín alatti víz mindenkor maximális nyugalmi vízszintje és az elföldelés mélységi szintje között legalább 1,0 méter távolság legyen. A kedvtelésből tartott, elhullott állatot a kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetőjében is eltemetheti a tulajdonos.

A 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelése

6. §

(1) A 2. osztályba sorolt, a 3. § c)—l) pontjaiban felsorolt állati hulladékokat — az állomás által engedélyezett — kezelő és feldolgozó üzemben kell kezelni, a 4. számú melléklet III. fejezetében foglalt 1. módszert követve, és a keletkező fehérjetartamú hulladékot szerves trágyaként vagy talajjavítóként a külön jogszabályokban foglaltak szerint lehet felhasználni, illetve a keletkező hulladékot biogáz vagy komposztáló telepen lehet felhasználni.

(2) A trágyát, hígtrágyát külön jogszabály szerint kell kezelni.

(3) Bármely állatból származó bendő, gyomor és bértartalom nyersanyagként felhasználható komposztáló vagy biogáztelepen, vagy külön jogszabály szerint kell kezelni.

(4) Amennyiben a 2. osztályba sorolt állati hulladékoknak az (1)—(3) bekezdés szerinti kezelése nem oldható meg, azokat ártalmatlanítani kell közvetlen, vagy a feldolgozást követő (közvetett) égetéssel, vagy 2005. december 31-ig ártalmatlaníthatóak állati hulladék temetőben is;

7. §

(1) Az elhullott baromfit, továbbá 3 hetesnél fiatalabb malac hulláját, az állattartó saját telkén — évente legfeljebb 50 kg össz tömegig — elföldelheti, ha fennállnak az 5. § (2) bekezdésében foglalt feltételek. A felsoroltnál nagyobb mennyiségű, illetve a nagyobb egyedi testtömegű állatok hulláját engedélyezett állathulladék-gyűjtő, gyűjtő-átrakó telepre vagy kezelő üzembe kell szállítani.

(2) Azon állati hulladékokat, melynek szállítása jelentős köz- vagy állategészségügyi kockázattal jár el kell földelni, erről az állomás, a körülmények, illetve a külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével dönt.

A 3. osztályba sorolt állati hulladék kezelése

8. §

A 3. osztályba sorolt állati hulladékok ártalmatlaníthatóak égetőműben, továbbá hasznosíthatóak kezelő és feldolgozó üzemben a 4. számú melléklet III. fejezetében foglalt 1—5 feldolgozási módszerek valamelyikének alkalmazásával, vagy állateledelt és műszaki terméket gyártó üzemben, illetve átalakíthatóak biogáz vagy komposztáló üzemben.

Állati hulladékok begyűjtése és szállítása

9. §

(1) Az állati hulladékokat keletkezésüket követő 24 órán belül össze kell gyűjteni, és el kell szállítani állati hulladék-gyűjtő helyre, vagy gyűjtő-átrakó telepre, vagy kezelő és feldolgozó üzembe, állateledelt, műszaki terméket gyártó üzembe, biogáz- és komposztáló telepre, állati hulladék temetőbe vagy az e rendelet szerint engedélyezett egyéb létesítménybe. Ez a kötelezettség nem vonatkozik az elhullott, 50 kg-nál nem nagyobb össz tömegű kedvtelésből tartott állatokra, az elhullott baromfira, továbbá 3 hetesnél fiatalabb elhullott malacra, szopósbarányra, kecskegidára, borjúra, évente legfeljebb 50 kg össz tömegig, továbbá azon állati hulladékokra, melyek szállítása jelentős köz- vagy állategészségügyi kockázattal jár, ha azokat elföldelik.

(2) Az állati hulladékok begyűjtési és szállítási tevékenysége az állomás által kiadott engedéllyel végezhető, melyhez környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulást kell beszerezni.

(3) A szállítójármű megfelelőségét a hatósági állatorvos negyedévente köteles ellenőrizni.

(4) Az állati hulladék termelőjének, birtokosának, szállítójának, kezelőjének be kell tartania az 1. számú melléklet

állati hulladékok gyűjtésére, szállítására vonatkozó követelményeit.

(5) Az 1. és 2. osztályba sorolt feldolgozatlan állati hulladékokat csak ártalmatlanítás (feldolgozás) céljából lehet az országból kivinni, a Környezet és Természetvédelmi Főfelügyelőség engedélyével. Az engedélykérelemhez csatolni kell a fogadó ország engedélyező nyilatkozatát. A szállítmányt a fogadó ország által meghatározott szempontok alapján kiállított, és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által jóváhagyott állategészségügyi bizonyítványnak kell kísérnie.

(6) A 3. osztályba sorolt feldolgozatlan állati hulladék az országból a szállítmányt a fogadó ország által meghatározott tartalommal kiállított és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által jóváhagyott állategészségügyi bizonyítvánnyal vihető ki.

Feldolgozott állati hulladékok szállítása égetőbe, együttégetőbe, vagy végleges lerakóba

10. §

(1) A feldolgozott állati hulladékokat állomás engedélyének birtokában lehet szállítani, a járműveken egyértelműen jelezni kell a szállított anyag jellegét a következő felirat feltüntetésével: „nem állati fogyasztásra — csak égetésre (együtt égetésre), állati hulladéktemetőbe”.

(2) A rendeltetési hely szerint illetékes állomásnak ellenőriznie kell, hogy a kijelölt üzem a szállítmányt csak az engedélyezett célokra használja, és erről nyilvántartást kell vezetni.

11. §

(1) Az feldolgozott állati hulladékokat égetéssel, együttégetéssel vagy lerakással történő ártalmatlanításra határon túlra szállítani csak a Környezet és Természetvédelmi Főfelügyelőség engedélyével a (2) bekezdésben meghatározott feltételek megléte esetén lehet, kivéve, ha a külön jogszabály másként rendelkezik.

(2) Az engedélykérelemhez csatolni kell a fogadó ország engedélyező nyilatkozatát. A feldolgozott állati hulladékot a 3. számú melléklet szerinti állatorvosi igazolással lehet szállítani. A járművön egyértelműen jelezni kell a szállított anyag jellegét a származási, a rendeltetési és a tranzit ország nyelvén is, a következő felirat feltüntetésével: „nem állati fogyasztásra — csak égetésre (együtt égetésre), állati hulladék temetőbe”.

(3) A feldolgozott állati hulladékot közvetlenül az égető, együtt égető üzemnek vagy lerakó telepnek kell átadni.

Állati hulladék-gyűjtő hely, gyűjtő-átrakó telep, kezelő és feldolgozó üzem, valamint a biogáz- és komposztáló telep létesítésének és működésének engedélyezése, feltételei

12. §

(1) Az állati hulladék-gyűjtő hely, gyűjtő-átrakó telep, kezelő és feldolgozó üzem, valamint a biogáz és komposztáló telep létesítését — az állategészségügyi, közegészségügyi és környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulás figyelembevételével — az építésügyi hatóság engedélyezi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti üzemek működését a közegészségügyi és környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulás figyelembevételével az állomás engedélyezi. Ha az üzem a működési engedélyben előírt feltételeket nem teljesíti, az állomás a működési engedélyt a hiányosságok pótlásáig felfüggeszti.

13. §

(1) Mindhárom osztályba sorolt állati hulladék-gyűjtő hely, gyűjtő-átrakó telep létesítésének és működésének feltételei:

- a) meg kell felelnie a 2. számú melléklet I. fejezetében foglalt általános követelményeknek;
- b) meg kell felelnie a 2. számú melléklet II. fejezetben foglalt speciális feltételeknek.

(2) Az 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem, valamint a 3. osztályba sorolt állati hulladékokból takarmány-alapanyagot gyártó üzem létesítésének és működésének feltételei:

- a) meg kell felelnie a 4. számú melléklet I. fejezetében foglalt általános követelményeknek;
- b) az 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékoknak meg kell felelnie, a 6. számú melléklet II. fejezetében és az 5. számú melléklet I. fejezetében foglalt speciális előírásoknak;
- c) a 3. osztályba sorolt hulladékot a 6. számú mellékletben foglaltak szerint kell hasznosítani;
- d) meg kell felelnie a 4. számú melléklet IV. fejezetében foglalt, a működési engedély kiadására vonatkozó előírásoknak;

e) az engedélyezett üzemnek meg kell határoznia a 4. számú melléklet IV. fejezetében foglaltaknak megfelelően a kezelés kritikus ellenőrzési pontjait, azok határértékeit, mérési módszerét, az adatok rögzítésének módját és az intézkedésre kötelezettek körét.

14. §

Az állateledelt és a műszaki terméket gyártó üzem létesítésének és működésének feltételei:

(1) Meg kell felelnie a 7. számú mellékletben foglalt az állateledel, kutyarágó és műszaki termékek előállításának engedélyezésére, valamint forgalomba hozatalára vonatkozó feltételeknek.

(2) Meg kell határozni a kritikus ellenőrzési pontokat, azok határértékeit, mérési módszereit, adatok rögzítésének módját, az intézkedésre kötelezettek körét. A gyártott termékekből mintát kell venni és a mintát az FVM Értesítőben közzétett laboratóriumok valamelyikében meg kell vizsgáltatni, és a vizsgálati eredményeket az ellenőrző hatóságnak be kell mutatni.

(3) Nyilvántartást kell vezetni a kritikus ellenőrzési pontokon mért értékekről, és azokat az illetékes hatóságok kérésére be kell mutatni. Az ellenőrzések és vizsgálatok eredményeit legalább öt évig meg kell őrizni.

(4) Amennyiben a laboratóriumi vizsgálat eredménye a 7. számú melléklet II. fejezetében foglalt, az állateledelre és kutyarágókra vonatkozó követelményeknek nem felel meg, értesíteni kell az üzem felügyeletével megbízott hatósági állatorvost, és a hatósági állatorvos intézkedése szerint kell eljárni.

15. §

A zsírfeldolgozó üzem létesítésének és működésének feltételei:

(1) A kiolvasztott zsírokat az 5. számú melléklet, III. fejezetében foglalt kezelési követelményeknek megfelelően kell feldolgozni.

(2) Meg kell határozni a kritikus ellenőrzési pontok határértékeit, mérési módszereit, az adatok rögzítésének módját és az intézkedésre kötelezettek körét.

(3) Nyilvántartást kell vezetni a kritikus ellenőrzési pontokon mért értékekről, és azokat az illetékes hatóságok kérésére be kell mutatni. Az ellenőrzések és vizsgálatok eredményeit legalább öt évig meg kell őrizni.

16. §

A biogáz- és komposztáló telepnek — a létesítés és működés engedélyezése feltételeként —:

a) meg kell felelnie a külön jogszabály előírásainak;

b) meg kell felelnie az 5. számú melléklet II. fejezet A) pontjába foglalt engedélyezésre vonatkozó követelményeknek;

c) az állati hulladékokat az 5. számú melléklet II. fejezete B) pontjába foglalt speciális állategészségügyi feltételeknek és C) pontjába foglalt hőkezelési feltételeknek megfelelően kell kezelni;

d) meg kell határozni a kezelés kritikus ellenőrzési pontjait, azok határértékeit, mérési módszerét, az adatok rögzítési módját, az intézkedésre kötelezettek körét;

e) biztosítani kell, hogy a szilárd anaerob lebontási maradékok megfeleljenek az 5. számú melléklet II. fejezete D) pontjában lefektetett mikrobiológiai feltételeknek.

Kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője

17. §

(1) Kegyeleti temető létesítését állategészségügyi, közegészségügyi és környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulás figyelembevételével az építési hatóság engedélyezi a 2. számú melléklet III. fejezet feltételei szerint.

(2) Kegyeleti temető működését közegészségügyi és környezetvédelmi szakhatósági hozzájárulás figyelembevételével az állomás engedélyezi, és a működési engedélyben meghatározza az elföldelhető állatok körét.

(3) A kegyeleti temető csak a kerületi főállatorvos engedélyével bontható meg.

(4) A temetőt csak a lezárást követő 30 év elteltével lehet más célra hasznosítani.

Jelenlegi létesítmények felülvizsgálata

18. §

(1) Valamennyi jelenleg működő állati hulladék-temető működését környezetvédelmi szempontból 2003. december 31-ig felül kell vizsgálni. A környezetvédelmi hatóság jelen rendelet előírásainak teljesítésére — a felülvizsgálati dokumentáció alapján — kötelezi az üzemeltetőt.

(2) Állati hulladék — a felülvizsgálatot követően és a szakhatóságok által meghatározott módon — 2005. december 31-ig helyezhető el állati hulladék-temetőben.

(3) 2006. január 1. után elföldelni csak az elhullott, 50 kg-nál nem nagyobb össz tömegű kedvtelésből tartott állatokat, az elhullott baromfit, a 3 hetesnél fiatalabb malacot, szopós bárányt, kecskegidát, borjút, évente legfeljebb 50 kg össz tömegig, továbbá azon állati hulladékot lehet, melynek szállítása jelentős köz- vagy állategészségügyi kockázattal jár.

(4) Új állati hulladék temető létesítése a jelen rendelet hatálybalépését követően nem engedélyezhető.

(5) Az állati hulladék temetőket csak a kerületi főállatorvos engedélyével lehet megbontani.

(6) A felhagyott állati hulladék temető területén 30 évig mezőgazdasági művelést nem szabad folytatni. Ezt a tilalmat e rendelet alapján az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyeztetni a földrészlet tulajdonosának.

*A feldolgozott állati hulladékok és egyéb takarmány
alapanyagok forgalomba hozatala*

19. §

(1) A feldolgozott állati hulladék, vagy más takarmány alapanyag csak akkor hozható kereskedelmi forgalomba, ha

- a) engedélyezett és ellenőrzött takarmány alapanyagot gyártó üzemben készítették;
- b) kizárólag a 3. osztályba sorolt hulladékokból készítették;
- c) a kezelése, feldolgozása és szállítása megfelel a 6. számú mellékletben foglalt előírásoknak és mikrobiológiai követelményeknek;
- d) az üzem rendelkezik a termékekre vonatkozó gyártmánylapokkal.

(2) A termék forgalomba hozatalát a hatósági állatorvos engedélyezi.

(3) A feldolgozott állati hulladékok alábbi felhasználása tilos:

- a) egy állatfaj etetése az ugyanazon fajba tartozó állatok testéből vagy testrészeiből származó feldolgozott állati fehérjével;
- b) mezőgazdasági haszonállatok — prémes állatok kivételével — etetése az 1. § 7. pontjában meghatározott élelmiszerhulladékkal, valamint a háztartásban keletkező egyéb élelmiszerhulladékkal, vagy ilyen anyagot tartalmazó, vagy abból származó takarmányokkal;
- c) állati hulladék feldolgozása során keletkezett szerves trágyák és talajjavító szerek legelőre való kijuttatása.

*Az állateledel, kutyarágók és állati hulladékból készült
műszaki termékek forgalomba hozatala*

20. §

Az állomás az állateledel, kutyarágók és műszaki termékek forgalomba hozatalát csak akkor engedélyezi, ha:

- a) engedélyezett állateledel-üzemben és műszaki terméket gyártó üzemben készítették;
- b) kizárólag a 3. osztályba sorolt hulladékokból készítették;
- c) kezelése, feldolgozása, szállítása megfelel a 7. számú mellékletben foglalt előírásoknak és mikrobiológiai követelményeknek;
- d) az üzem rendelkezik a termelésre vonatkozó gyártmánylapokkal.

Engedélyezett eltérések

21. §

(1) Az állomás engedélyezheti:

- a) az állati termékeknek, melléktermékeknek, hulladékoknak diagnosztikai, oktatási és kutatási célokra történő felhasználását;
- b) az állati tetemek kitömési célra történő felhasználását.

(2) Az állomás engedélyezheti kizárólag a 4. § a)–g) pontokban felsorolt 3. osztályba sorolt kezeletlen állati hulladék takarmányozási célú felhasználását

- a) állatkerti állatok,
- b) cirkuszi állatok,
- c) az állatkerti vagy cirkuszi állatoktól különböző hullók,
- d) tenyésztett szőrmés állatok,
- e) veszélyeztetett fajú vadállatok,
- f) bármilyen fajú vadállatok, ahol ez szükséges az állatok biológiai szükséglete miatt,
- g) elismert kutya-tenyészetek,
- h) engedélyezett állatmenhelyek,
- i) horgászcsali előállítás céljából tenyésztett légylárvák részére.

(3) Az élelmiszer-hulladék, kivéve a nemzetközi utasforgalomból származó élelmiszer-hulladékot, 90 °C-on, 20 perces hőntartás után állatmenhelyeken, prémes állattelepeken, gazdasági haszonállatot nem tartó ebtenyészetekben takarmányozási célra felhasználható.

22. §

(1) Azon állati hulladékokat, melyek szállítása külön jogszabályban meghatározott jelentős köz-, illetve állategészségügyi kockázattal jár, el kell földelni az állomás készenléti tervében helyrajzi szám szerint megjelölt helyen.

(2) A környezetvédelmi hatóság az állomás készenléti tervének elföldelési helyszíneit véleményezi. A környezetvédelmi hatóságnak a helyszínre vonatkozó szakvéleményét a készenléti tervhez csatolni kell.

(3) Az állomás készenléti tervbe foglalt elföldelési helyszíneit a környezetvédelmi hatósággal a jelen rendelet hatálybalépését követően 6 hónapon belül véleményeztetni kell.

*Állati hulladék-gyűjtő, gyűjtő-átrakó, kezelő és feldolgozó
üzemek működésének belső ellenőrzési rendszere*

23. §

(1) Állati hulladék-gyűjtő helyek, gyűjtő-átrakó telepek, kezelő és feldolgozó üzemek üzemeltetőinek belső ellenőrzési rendszert kell létre hozni, melynek során az üzem technológiájáról technológiai folyamatábrát kell készíteni, melyben meg kell határozni a kritikus ellenőrzési pontokat (részecske nagyság, hőmérséklet, nyomás, kezelési idő, ezek monitorozása stb.), az adatok rögzítésének módját és az intézkedésre kötelezettek körét.

(2) Gyártási tételenként reprezentatív mintákat kell venni, és azokat az FVM Értesítőben közzétett laboratóriumok valamelyikében meg kell vizsgáltatni, hogy ellenőrizték-e a rendelet által a termékekre megállapított mikro-

biológiai értékek és a fizikai-kémiai maradékok megengedett szintjeinek a betartását.

(3) Nyilvántartást kell vezetni az (1) és (2) bekezdésben foglaltak végrehajtásáról, mely nyilvántartásokat az ellenőrző hatóság kérésére be kell mutatni, az ellenőrzések és vizsgálatok eredményét legalább két évig meg kell őrizni. Az üzemeltetőnek olyan nyilvántartási- és jelzési rendszert kell kialakítani, mely biztosítja, hogy az adott termék az alapanyagig visszavezethető legyen.

(4) Amennyiben az (2) bekezdés szerint vett mintákra vonatkozó vizsgálat eredményei nem felelnek meg e rendelet rendelkezéseinek, akkor a kezelő és feldolgozó üzem üzemeltetőjének azonnal értesítenie kell az üzem felügyeletével megbízott hatósági állatorvost, meg kell állapítania a teljesítési hibák okait, és azok megszüntetéséről haladéktalanul intézkednie kell, és a kifogás alá eső terméket hatósági állatorvos felügyelete mellett újra fel kell dolgozni. A termék csak kedvező eredményű laboratóriumi vizsgálat után szállítható ki az üzemből.

Hatósági állatorvosi ellenőrzés

24. §

(1) Az állati hulladék-gyűjtő helyek, gyűjtő-átrakó telepek, kezelő és feldolgozó üzemek felügyeletét a hatósági állatorvos végzi. Az ellenőrzés kiterjed

a) a telep járványvédelmi biztonságának, a telep, az eszközök, a személyzet általános higiéniai rendjének ellenőrzésére;

b) a szállító járművek zártságának, tisztításának, fertőtlenítésének felügyeletére;

c) a beérkező anyagok nyilvántartásának felügyeletére;

d) a feldolgozás kritikus ellenőrzési pontjainak és, az üzem belső ellenőrzésének felügyeletére;

e) a hőkezelés utáni és a tárolóból való mintavételre, a mintáknak — az FVM Értesítőben közzétett — laboratóriumok valamelyikébe való küldésére;

f) a termékek újrafertőzésének megakadályozását szolgáló intézkedések betartatására;

g) bármely szükségesnek vélt ellenőrzés végrehajtására;

h) laboratóriumi célra történő szűrőpróbaszerű mintavételre.

(2) A készterméket kiszállítása során hatósági állatorvosi igazolásnak kell kísérnie.

Az állomás feladatai

25. §

(1) A más jogszabályban felsorolt állatbetegségek megelőzése és leküzdése során — az előzetes közegészségügyi

és környezetvédelmi szakhatósági állásfoglalás figyelembevételével — az illetékes állomás határozza meg a következőkről:

a) a keletkezett állati hulladék, a fertőzött takarmány elföldeléséről, vagy kijelölt kezelő üzembe szállításáról, és a szennyvíz környezetszennyezés mentes elhelyezéséről, ártalmatlanításáról,

b) a fertőző betegség terjesztésére alkalmas eszközök és anyagok ártalmatlanításáról,

c) a trágya, hígtrágya kezeléséről, más jogszabályban előírt módon.

(2) Az állomás a más jogszabályban leírt fertőző állatbetegségek megelőzése és leküzdése során keletkezett állati hulladékok kezelésével és ártalmatlanításával, a célra engedéllyel rendelkező vállalkozót bíz meg.

(3) Az állati hulladék kezelésére jogosító működési engedélyben megjelölt terület (a továbbiakban: begyűjtési terület) egy önkormányzat közigazgatási területénél kisebb nem lehet. Az állati hulladékokat kezelő és feldolgozó üzemek a működési engedélyben megjelölt területen kötelesek vállalni az állomás által előírt eseti intézkedések végrehajtását is.

26. §

(1) A működési engedélyt az üzem helye szerint illetékes állomás öt évre adja ki. Amennyiben az ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a működési engedélyben meghatározott feltételeket a vállalkozó nem teljesíti, az állomás a működési engedélyt visszavonja.

(2) A működési engedélyt kiállító állomás a hatósági állatorvos útján köteles a kezelő üzemet folyamatosan felügyelni.

(3) A vállalkozó a begyűjtési területen működő, önkormányzati állati hulladék-gyűjtő helyekről, gyűjtő-átrakó telepekről, élelmiszer-feldolgozó üzemekből, állattartó telepekről, határállomásokról megállapodás alapján vagy bejelentésre köteles az állati hulladékot elszállítani. A vállalkozó a begyűjtési körzetet és a begyűjtések tervezett gyakoriságát köteles a kérelemmel együtt az állomásnak bemutatni, továbbá annak a helyben szokásos módon történő közzétételéről gondoskodni.

Záró rendelkezések

27. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1. számú mellékleteként kiadott Állategészségügyi Szabályzat III. fejezet fejezetcíme, alcíme és a

38—52. §-a, valamint a Szabályzat 3., 4. és 6. számú függeléke, valamint az 5. számú függelék 1. és 2. pontja.

(2) A 2. § g) pontjában és a 3. § c) pontjában foglalt állati hulladékok, az 5. § (1) bekezdése, valamint a 6. § (1) bekezdése szerinti kezelése az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően lép hatályba.

(3) Állati hulladékok kezelésére, feldolgozására engedéllyel rendelkező vállalkozásoknak e rendelet engedélyezésre vonatkozó előírásait engedélyük lejártát követően, annak megújításáig, de legkésőbb az EU-csatlakozás napjáig kell teljesíteniük.

(4) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban szabályozási körében az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) az Európai Parlament és a Tanács 1774/2002. EK rendelete a nem emberi fogyasztásra szánt állati hulladékokat érintő egészségügyi szabályok lefektetéséről;

b) az Európai Parlament és a Tanács 999/2001. EK rendelete az átvihető szivacsos agyvelőbántalmak megelőzéséről, ellenőrzéséről;

c) a Tanács 2001/89/EK Irányelve a klasszikus sertéspestis felszámolására szolgáló közösségi intézkedésekről.

Dr. Németh Imre s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

1. számú melléklet
a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az állati hulladékok gyűjtésére és szállítására vonatkozó követelmények

1. Állati hulladékok gyűjtésére és szállítására vonatkozó általános követelmények:

a) minden szükséges intézkedést meg kell tenni annak biztosítására, hogy az 1., 2. és a 3. osztályba sorolt állati hulladékok azonosíthatóak legyenek, és azonosíthatóak maradjanak a gyűjtés és a szállítás folyamán;

b) minden szükséges intézkedést meg kell tenni annak elősegítése érdekében, hogy az 1., 2. és a 3. osztályba sorolt állati hulladékok szelektíven gyűjthetők és kezelhetők legyenek;

c) az állati hulladék birtokosa köteles a hulladékot úgy gyűjteni, hogy az elszállításáig köz- és állategészségügyi kockázatot, illetve környezeti károsodást ne okozzon;

d) az állati hulladékokat zárt, csorgás-, csepegésmentes tartályokban vagy járművekben kell gyűjteni és szállítani.

Az állati hulladék szállítására szolgáló szállítóeszközt a hatósági állatorvos ellenőrzi;

e) a járműveket, ponyvafedeleket és az újrahasználható tartályokat minden egyes használat után tisztítani és fertőtleníteni kell, és tiszta állapotban kell tartani;

f) ha az állati hulladékot ömlesztve szállítják, az állati hulladék eredetére, megnevezésére és jellegére vonatkozó információt a szállítmány okmányain — „Állati hulladékok — Nem emberi fogyasztásra” — fel kell tüntetni;

g) a szállítás folyamán, az állati hulladékokat olyan 3 példányban kiállított okmánynak kell kísérnie, amelyet e rendelet vagy a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló rendelet előír.

2. Az állati hulladékok gyűjtőhelyre történő szállításának feltételei:

a) szállításra csak olyan jármű használható, amely csorgás-, csepegés-, szegletmentes, könnyen mosható és fertőtleníthető, felül is zárt tartállyal vagy konténerrel felszerelt,

b) a járművet az állati hulladék szállítására csak tiszta és fertőtlenített állapotban szabad használni,

c) az állati hulladék szállítására más jármű is igénybe vehető, azonban csorgás-, csepegésmentességéről fóliaborítással gondoskodni kell,

d) speciális jármű hiányában az állati hulladék fóliázásban szállítható;

e) az a)–d) pontokban felsorolt járműveket a szállítását követően tisztítani és 5% H-lúg vagy 2%-os klóros mésszel fertőtleníteni kell.

3. Az állati hulladék-gyűjtő helyről gyűjtő-átrakó telepre, illetve a kezelő és feldolgozó üzembe történő beszállításának feltételei:

3.1. A körjáratszerű beszállítás feltételei:

a) A begyűjtő gépkocsi felépítménye más célra nem használható.

b) A gyűjtőtartály, amelynek alvázra rögzített rozsdamentes acélból kell készülnie, amely él, szeglet és sarokmentes kivitelezéssel készült, könnyen takarítható, mosható és fertőtleníthető. A rakodónyílás fedelének és az ürítőnyílás ajtajának automatikusan zárhatónak kell lennie. Az üzembe helyezés előtt a tartály nyomáspróbáját el kell végezni. A tartály plombázásának lehetőségét meg kell teremteni.

c) A csörlő, mely legalább ötven méter csörlőlánc, vagy drótkötél, amely az állati hulladék zárt helyről való kivontatására szolgál.

d) Az emelő, mely négy méter gémkiállítású, rózsakanál profilú, a nagy állatok vagy talajon elhelyezett állati hulladék tartályba helyezésére szolgál.

e) A fertőtlenítő berendezés, mely az alvázra épített olyan berendezés, amely alkalmas a gépkocsi és felépítménye külső fertőtlenítésére, valamennyi rakodóhelyen (tar-

tály 100—120 liter, 3 Bar nyomás, 20 méter tömlő, szórópisztoly).

f) A gépkocsivezető megfelelő védőruházata és személyi fertőtlenítése. A gépkocsin a gépkocsivezető részére folyóvízes kézmosót és kézfertőtlenítőt kell kialakítani. A gépkocsivezető a rakodás tartamára védőruhát, lábbelit és védőkesztyűt köteles használni.

3.2. Keletkezési helyről közvetlen a kezelő és feldolgozó üzembe való szállítás követelményei:

a) A tartályokba (konténerekbe) gyűjtés és a platón levő tartályba ürítés.

b) A cseretartály (konténer) alkalmazása.

c) A rakodást végző gépkocsivezető a rakodás időtartamára köteles védőruhát használni. A rakodást követően a telephelyet a gépkocsi csak fertőtlenítést követően hagyhatja el. Fertőző betegségek felszámolása során keletkezett hulladékok esetén a plombázást és fertőtlenítést az eljáró hatósági állatorvos igazolja.

4. A trágyaszállítás állategészségügyi feltételei:

a) Amennyiben a trágyaszállítás a technológiai folyamat részeként történik, a szállítás során a trágya elszóródását a rakomány ponyvázásával (fóliaborítással) kell megakadályozni.

b) Amennyiben a trágyaszállítás a más jogszabályban foglalt betegségek felszámolásával kapcsolatos, a trágyát a rakodás előtt fertőtlenítő oldattal át kell itatni. A rakományt ponyvával (fóliával) kell fedni. A gépkocsit az állattartó telep vagy vágóhíd elhagyása előtt külön jogszabály szerint fertőtleníteni kell. A trágya elhelyezésénél a más jogszabályban foglalt előírásokat is be kell tartani.

2. számú melléklet

a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az állati hulladék-gyűjtő helyre, gyűjtő-átrakó telepre kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetőjére vonatkozó követelmények

I. Fejezet

Állati hulladék-gyűjtő helyek, gyűjtő-átrakó telepek létesítésének általános követelményei

1. A telep létesítése:

Az állati hulladék-gyűjtő hely, gyűjtő-átrakó telep a települési rendezési terv alapján csak ipari területen létesíthető. A telep telekhatára a meglévő, vagy a település általános rendezési tervében kijelölt összefüggő lakóterület, illetve lakott épület között a védőtávolságot a környezetvédelmi felügyelőség állapítja meg. A távolság nem lehet kevesebb mint 500 méter.

2. A telep létesítményei:

2.1. A telep dolgozói részére hideg-meleg folyóvízzel ellátott fehér-fekete öltöző zuhanyozóval, WC-vel, kézmosóval, csizmosóval.

2.2. Az állati hulladék tárolására, az állati hullák bőrozósására, boncolására, a bőrök, szaruképletek, gyapjú tárolására szolgáló helyiségek.

2.3. Állatorvosi szoba.

2.4. A létesítmények kivitelezése:

a) A létesítmények oldalfalainak tisztíthatónak, moshatónak és fertőtleníthetőnek kell lennie.

b) Az oldalfalak és a padló találkozását él- és szegletmentesen kell kialakítani.

c) A padlóburkolatot úgy kell kialakítani, hogy a folyadék talajba történő szivárgását megakadályozza, lehetővé téve a folyadékok további kezelését, gyűjtését.

d) A telep udvarát olyan burkolattal kell ellátni, amely a folyadék talajba történő szivárgását megakadályozza, lehetővé téve a folyadékok további kezelést igénylő gyűjtését.

e) A telep többi részét parkosítani kell.

2.5. A telep teljes területét 180 cm magas zárt kerítéssel kell bekeríteni.

2.6. A telep ki- és bejáratánál fertőtlenítő medencét kell elhelyezni, melyet úgy kell méretezni, hogy a járművek kerekeinek fertőtlenítését biztosítsa. A fertőtlenítő medencének zárt tárolóba történő ürítéséről külön jogszabályban leírt módon gondoskodni kell.

2.7. Biztosítani kell a telep időjárási viszonyoktól független megközelíthetőségét.

2.8. Biztosítani kell a telep rágsálóvédelmét, az épületek rovarvédelmét.

3. A telep eszközei:

3.1. Hulladékszállító járművek, illetve tartályok. A jármű rakodófelületének, illetve a tartályoknak zárhatóknak, csurgás-, csepegésmenteseknek, könnyen tisztíthatóknak és fertőtleníthetőeknek kell lenniük.

3.2. Magasnyomású fertőtlenítő berendezések, melynek működése időjárástól függetleníthető.

3.3. Kézi takarító eszközök.

3.4. Fertőtlenítő anyagok.

3.5. Mérleg.

4. A telep üzemeltetésének személyi feltételei:

4.1. Az ismeretlen eredetű állati hulladékoknak telepre való szállítására, a telep őrzésére és a szükséges nyilvántartások vezetésére a telepet üzemeltető önkormányzatnak felelős személyt kell alkalmazni.

4.2. Felelős személyként olyan személy alkalmazható, aki:

- a) valamennyi állatfaj tulajdonságairól ismeretekkel rendelkezik,
- b) jártas az állatok állatvédelmi szempontból megfelelő leölésében,
- c) jártas az állati hullák boncolásra való előkészítésében,
- d) jártas az épületek, eszközök fertőtlenítésében,
- e) alkalmas az alapvető nyilvántartások vezetésére.

4.3. A felelős személy feladatai:

- a) bejelentésre vagy a polgármesteri hivatal felhívására a közterületen, közúton talált állati hullának a telepre való szállítása, a beszállítás megtörténtéről a hatósági állatorvos értesítése;
- b) a hatósági rendelkezésre történő állatleölésekben való közreműködés;
- c) a járművek, tartályok, felületek tisztítása, fertőtlenítése;
- d) a telep rendjének biztosítása;
- e) a hulladékok nyilvántartásával és kiadásával kapcsolatos adminisztrációs tevékenység végzése.

5. A telep hatósági felügyelete:

5.1. A telep hatósági felügyeletét a hatósági állatorvos végzi.

5.2. A hatósági állatorvos feladatai:

- a) ellenőrzi a telep rendjét;
- b) ellenőrzi a telepre beszállított állati hulladékok osztályok szerinti elkülönített tárolását és a vezetett nyilvántartásokat;
- c) fertőző betegség gyanúja esetén elvégzi a boncolatlanul érkező hullák boncolását, amelyekből szükség esetén mintát küld a diagnosztikai intézetbe.

II. Fejezet

Állati hulladék-gyűjtő helyre, gyűjtő-átrakó telepre vonatkozó speciális feltételek

1. A 3. osztályba sorolt állati hulladék-gyűjtő helyre, gyűjtő-átrakó telepre vonatkozó előírások:

1.1. Feladata kizárólag a 3. osztályba sorolt állati hulladékok gyűjtése, előkezelése (darabolás, hűtés, fagyasztás) és szállításra való előkészítése.

1.2. A 3. osztályba sorolt állati hulladékok osztályozását oly módon kell végezni, hogy az állatbetegségek terjesztésének lehetőségét ki lehessen zárni.

1.3. A 3. osztályba sorolt állati hulladékot minden más anyagtól el kell különíteni a fertőző betegségek terjedésének megakadályozása érdekében.

1.4. Az üzemeltetőnek kötelessége gondoskodni a 3. osztályba sorolt állati hulladékok elszállításig való őrzéséről.

1.5. Az állati hulladékokat csak olyan járművel szabad szállítani, amelynek fertőtlenítését hatósági állatorvos igazolta.

1.6. A 3. osztályba sorolt állati hulladékok göngyölegeit a hatósági állatorvos utasításai alapján a környezetvédelmi előírásoknak megfelelően el kell égetni.

2. Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladék-gyűjtő helyre, gyűjtő-átrakó telepre vonatkozó előírások:

2.1. Feladatuk kizárólag 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladék gyűjtése, hűtése, előkezelése, átrakása.

2.2. A 2.1. pontban leírt tevékenységet úgy kell végezni, hogy a fertőző állatbetegségek terjesztésének kockázatát ki lehessen zárni.

2.3. Az anyagok őrzéséről, elszállításáról az üzemeltető köteles gondoskodni.

2.4. Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladékok csak a hatósági állatorvos által igazoltan fertőtlenített rakfelületre, tartályba rakhatók be.

2.5. Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladékok göngyölegei a hatósági állatorvos utasításának megfelelően, a környezetvédelmi szabályok betartásával égethetők el.

III. Fejezet

A kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője létesítésére vonatkozó követelmények

1. A kegyeleti temető telekhatára a meglévő, vagy a település általános rendezési tervében kijelölt összefüggő lakóterület, illetve lakott épület közötti védőtávolságot a környezetvédelmi felügyelőség állapítja meg. A távolság nem lehet kevesebb, mint 300 méter.

2. A kegyeleti temető legkisebb területe 500 m².

3. Kegyeleti temető ott létesíthető, ahol a talajvíz legmagasabb szintje a talajszint alatt 2,50 m-nél nem emelkedik magasabbra.

4. A kegyeleti temetőhöz gépjárművel járható utat kell biztosítani.

5. A kegyeleti temetőt 150 cm magas kerítéssel be kell keríteni, a kerítésen zárható kaput kell létesíteni.

6. A temetési parcellák között járható utat kell biztosítani.

7. Elföldelés esetén a tetem felett egy méter vastagságú földborítást kell biztosítani.

8. A kegyeleti temető létesítményei:

a) hűtőkamra olyan polcrendszerrel, mely biztosítja az azonosítható tetemek elkülönített elhelyezését;

b) szociális helyiség: kézmosó, WC;

c) hulladéktároló;

d) eszköztároló;

e) hamvasztás esetén: krematórium és urnafal.

9. A kegyeleti temető területét fásítani kell.

10. A kegyeleti temető rendjét működési szabályzatban kell rögzíteni.

3. számú melléklet

a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az állati hulladékok és a hasznosításukkal készült termékek speciális nyilvántartásai

I. Fejezet

Állatorvosi igazolás a vágóhídról elszállításra kerülő állati hulladékról

Alulírott igazolom, hogy a
vágóhídról származó tonna tömegű állati hulladék*

— 1. osztály anyaga (SRM)

— 2. osztály anyaga

— 3. osztály anyaga

Fenti anyag*:

— hőkezelés után takarmányozási célra felhasználható

— hőkezelés után állateledel céljára felhasználandó

— hőkezelés után komposztálható, vagy biogáztelepen kezelhető

— hőkezelés nélkül komposztálható, vagy biogáztelepen kezelhető

— előkezelés után elégetendő.

Dátum:

.....
hatósági állatorvos

* A kívánt rész aláhúzendő!

II. Fejezet

ÁLLATORVOSI IGAZOLÁS

Más országban történő égetésre vagy együttégetésre szánt feldolgozott állati hulladékokra

A bizonyítvány száma:

Rendeltetési hely szerinti ország:

Származási hely szerinti ország:

Felelős minisztérium:

Igazoló osztály:

I. A szállítmány azonosítása:

A csomagolás jellege:

A csomagok száma:

Nettó tömeg:

II. A szállítmány származási helye:

A kezelő és feldolgozó üzem címe és engedélyszáma:

III. A szállítmány rendeltetési helye:

A feldolgozott állati hulladék küldésre kerül.....

Honnan:

(rakodási hely)

Hová:

(rendeltetési ország és hely)

A következő szállítóeszközökkel:

— típus:

— a jármű rendszáma:

A pecsét száma:

A feladó neve és címe:

A címzett neve és címe:

IV. Állategészségügyi tanúsítvány

Alulírott hatósági állatorvos igazolom, hogy a fent leírt termék csak az Európai Parlament és a Tanács 1774/2002 számú rendeletének 12. cikkelyében leírt égető vagy együttégetőműben dolgozható fel.

Készült

(hely) (dátum)

Pecsét ¹

.....
(a hatósági állatorvos aláírása) ¹

.....
(név, képesítés és cím, nagybetűkkel)

¹ Az aláírásnak és a pecsétnek különböző színűnek kell lennie, mint a nyomtatás színének.

III. Fejezet

*Állatorvosi igazolás a feldolgozott állati hulladék
és egyéb takarmány-alapanyag kiszállításához*

Alulírott igazolom, hogy (üzem neve) (telep helye) (azonosító száma) által 200... év hó nap gyártott (termék neve) a sz. FVM rendelet előírásainak megfelel.

A TERMÉK KÉRŐDZŐKKEL NEM ETETHETŐ!

Dátum:

.....
hatósági állatorvos

4. számú melléklet
a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

**Az állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem
létesítésére és üzemeltetésére vonatkozó
általános követelmények**

I. Fejezet

*A telepítéssel, épületekkel és berendezésekkel
kapcsolatos követelmények*

1. A létesítés követelményei:

Az állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem csak ipari területen — a települési rendezési terv alapján — létesíthető. A kezelő és feldolgozó üzem telekhatára a meglévő, vagy a település általános rendezési tervében kijelölt összefüggő lakóterület, illetve lakott épület közötti védőtávolságot a környezetvédelmi felügyelőség állapítja meg. A távolság nem lehet kevesebb, mint 500 méter.

2. A telep elrendezése:

A telepet egymástól jól elkülönített tiszta és szennyezett övezetre kell osztani.

2.1. Szennyezett övezet:

a) A szennyezett övezetben kell a nyersanyagot fogadni.

b) A nyersanyag fogadására olyan zárt helyiséget kell kialakítani, ahol a beszállított állati hulladékot közvetlen feldolgozásra fogadják, átmenetileg tárolják a beszállított gépkocsit, a tartályt tisztítják, mossák, fertőtlenítik. A helyiség légterében olyan nyomásviszonyokat kell kialakítani, mely megakadályozza a káros, bűzös gázok szabadba való távozását.

c) A szennyezett övezet dolgozói részére külön fehér-felete rendszerű öltözőt (zuhanyzóval, kézmosóval, WC-vel, csizmosóval) kell biztosítani.

d) Az épületek oldalfalait könnyen tisztítható, mosható és fertőtleníthető módon kell kialakítani.

e) Az oldalfalak és padlók találkozását él- és szegletmentes módon kell kialakítani.

f) A padlóburkolatot oly módon kell kialakítani, hogy a folyadékok talajba történő szivárgását megakadályozzák, illetve a padlóra jutó folyadékok további kezelésre, tárolóba jussanak.

g) A telep bejáratánál olyan fertőtlenítő medencét kell létesíteni, melyben a járművek kereke teljes egészében fertőtlenítésre kerül. A medence tartalmát zárt tárolóba kell üríteni.

2.2. Tiszta övezet:

a) A tiszta övezetben kell végezni:

- az aprítást,
- a fertőtlenítést,
- a zsírtalanítást,
- a szárítást,
- az őrlést,
- a csomagolást,
- a tárolást.

b) Meg kell határozni a feldolgozás kritikus pontjait, mérési módokat, az adatok tárolásának rendszerét, az intézkedésre jogosultak körét;

c) Biztosítani kell a tiszta övezetben mozgó járművek tisztítását, fertőtlenítését. A hőkezelést végző üzemeket el kell látni olyan berendezésekkel, melyek a kritikus pontokon mérik a hőmérsékletet és a nyomást az idő függvényében, ezeket az adatokat folyamatosan rögzítik. Működtetni kell az elégtelen hőkezelést kizáró biztonsági rendszert;

d) A tiszta övezeti gépjármű a telep kijáratánál létesített fertőtlenítő medencén keresztül hagyhatja el a telepet.

3. A más jogszabályokban előírt szennyvízelvezető, -tisztító rendszert kell létesíteni.

4. A nyersanyag fogadásától a végtermék kibocsátásig létesített épületek légterében olyan nyomásviszonyokat kell kialakítani, hogy a káros, bűzös gázok a szabad levegőbe ne jussanak, e gázokat tisztító berendezéseken keresztül lehet a szabad levegőbe vezetni.

II. Fejezet

Az üzemeltetés általános feltételei

1. A beérkező hulladékokat kizárólag zárt helyen szabad fogadni, érkezés után minél előbb fel kell dolgozni, átmenetileg oly módon kell tárolni, hogy a keletkező szennyezett levegő csak tisztítás után kerüljön a szabadba.

2. Az állati hulladékok szállításra használt tartályokat, fogadó tartályokat és gépkocsikat a szennyezett övezetben kell takarítani, mosni és fertőtleníteni kell minden egyes használat után.

3. A szennyezett övezeti dolgozó csak teljes átöltözés után léphet a tiszta övezetbe. Eszközöket és szerszámokat nem lehet a szennyezett övezetből a tiszta övezetbe vinni. A személyzeti mozgást úgy kell meghatározni, hogy az ellenőrizhető legyen.

4. A meghatározott kritikus pontok ellenőrzésére szolgáló műszereket a gépkönyvben meghatározott időközönként hitelesíteni kell.

5. A tárolóba került termékek újrafertőződését meg kell akadályozni.

6. Valamennyi gyártási tételből vett reprezentatív mintának, az FVM Értesítőben felsorolt laboratóriumok valamelyikében történő, halasztó hatályú vizsgálatáról gondoskodni kell.

7. A hatósági állatorvos engedélye és igazolása nélkül a telepet a termék nem hagyhatja el.

8. A telep rovar és rágcsáló védelméről gondoskodni kell. Erre a célra dokumentált tervet kell készíteni.

9. Biztosítani kell a szennyezett övezet szennyvizének kezelését oly módon, hogy ne maradjon benne patogén kórokozó.

10. Az üzem valamennyi részére kiterjedő takarítási, fertőtlenítési utasítást kell készíteni és dokumentálni kell a végrehajtását. A takarításhoz megfelelő eszközöket és takarító, fertőtlenítő szereket kell biztosítani.

11. A higiénés ellenőrzésnek magában kell foglalnia a környezet és a felszerelések ellenőrzését. Az ütemtervet és az eredményeket dokumentálni kell.

12. A berendezéseket és a felszereléseket jó műszaki állapotban kell tartani és a mérőműszereket rendszeresen hitelesíteni kell.

13. Illetéktelen személyek nem léphetnek az üzem területére.

III. Fejezet

Feldolgozási módszerek

1. Módszer

1.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskénagysága 50 milliméternél nagyobb, akkor azokat oly módon kell aprítani, hogy az aprítást követően a részecskénagyság ne legyen nagyobb 50 milliméternél. A

berendezés hatékonyságát naponta kell ellenőrizni, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 50 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor az eljárást le kell állítani, és a szükséges javításokat el kell végezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

1.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítást követően az állati hulladékokat 133 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni, és legalább 20 percen keresztül megszakítás nélkül, 3 bar telített gőzzel létrehozott nyomáson kell tartani. A hőkezelést lehet egyedüli eljárásként vagy elő-, illetve utófertőtlenítési szakaszként alkalmazni.

1.3. A kezelést, feldolgozást szakaszos (tételenként) vagy folyamatos rendszerben lehet végrehajtani.

2. Módszer

2.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskénagysága 150 milliméternél nagyobb, akkor azt megfelelő berendezéssel csökkenteni kell úgy, hogy az aprítás utáni részecskénagyság ne legyen nagyobb 150 milliméternél. A berendezés hatékonyságát naponta ellenőrizni kell, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 150 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor a folyamatot le kell állítani, és javításokat elvégezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

2.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítás után az állati hulladékokat 100 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni, és legalább 125 percen keresztül, vagy 110 °C-nál magasabb hőmérsékleten vagy legalább 120 percen keresztül, vagy 120 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 50 percen keresztül kell tartani.

2.3. A feldolgozást szakaszos rendszerben (tételenként) kell végrehajtani.

3. Módszer

3.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskénagysága 30 milliméternél nagyobb, akkor azt megfelelő berendezést használva csökkenteni kell úgy, hogy az aprítás utáni részecskénagyság ne legyen nagyobb 30 milliméternél. A berendezés hatékonyságát naponta ellenőrizni kell, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 30 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor a folyamatot le kell állítani, és javításokat elvégezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

3.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítás után az állati hulladékokat 100 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni legalább 95 percen keresztül, vagy 110 °C-nál magasabb hőmérsék-

leten legalább 55 percen keresztül, vagy 120 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 13 percen keresztül.

3.3. A feldolgozást szakaszos (tételenként) vagy folyamatos rendszerben lehet végrehajtani.

4. Módszer

4.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskenagysága 30 milliméternél nagyobb, akkor azt megfelelő berendezést használva csökkenteni kell úgy, hogy az aprítás utáni részecskenagyság ne legyen nagyobb 30 milliméternél. A berendezés hatékonyságát naponta ellenőrizni kell, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 30 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor a folyamatot le kell állítani, és javítókat elvégezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

4.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítás után az állati hulladékokat egy hozzáadott zsírt tartalmazó edénybe kell helyezni, és 100 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni legalább 16 percen keresztül, vagy 110 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 13 percen keresztül, vagy 120 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 8 percen keresztül vagy 130 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 3 percen keresztül kell tartani.

4.3. A feldolgozást szakaszos (tételenként) vagy folyamatos rendszerben kell végrehajtani.

5. Módszer

5.1. Aprítás

Ha a kezelendő, feldolgozandó állati hulladékoknak a részecskenagysága 20 milliméternél nagyobb, akkor azt megfelelő berendezést használva csökkenteni kell úgy, hogy az aprítás utáni részecskenagyság ne legyen nagyobb 20 milliméternél. A berendezés hatékonyságát naponta ellenőrizni kell, és fel kell jegyezni az állapotát. Ha az ellenőrzések 20 milliméternél nagyobb részecskék létezését fedik fel, akkor a folyamatot le kell állítani, és javítókat kell végezni, mielőtt a tevékenységet folytatnák.

5.2. Idő, hőmérséklet és nyomás

Az aprítás után az állati hulladékokat addig kell melegíteni, amíg koagulálódnak, és össze kell nyomni, hogy a zsír és a víz eltávozzon a fehérjetartalmú anyagból. A fehérjetartalmú anyagot 80 °C-nál magasabb maghőmérsékletre fel kell melegíteni legalább 120 percen keresztül, 100 °C-nál magasabb hőmérsékleten legalább 60 percen keresztül.

5.3. A feldolgozást szakaszos (tételenként) vagy folyamatos rendszerben lehet végrehajtani.

6. Módszer

6.1. Idetartozik minden olyan, az állategészségügyi hatóság által jóváhagyott módszer, melyre vonatkozóan a nevezett hatóság számára bizonyították, hogy a végtermék-

ből egy hónapon át naponta mintákat vettek, melyek megfeleltek a következő mikrobiológiai előírásoknak:

a) Közvetlenül a hőkezelés után vett anyagminták:

a termék 1 g-jában nincs jelen *Clostridium perfringens*

b) A feldolgozást követően az üzemből való tárolás közben vagy annak végén vett anyagminták:

Salmonella: nincs jelen 25 g-ban: $n=5$, $c=0$, $m=0$, $M=0$
Enterobacteriaceae: $n=5$, $c=2$, $m=10$, $M=300$ 1 g-ban, ahol:

n = a vizsgálandó minták száma;

m = a baktériumszám küszöbértéke; az eredményt akkor tekintik kielégítőnek, ha az összes mintában található baktériumok száma nem haladja meg az m -et;

M = a baktériumszám maximális értéke; az eredményt nem megfelelőnek tekintik, ha a baktériumszám egy vagy több mintában eléri vagy meghaladja az M -et;

c = azoknak a mintáknak a száma, melyek baktériumszáma m és M között lehet; a mintát még elfogadhatónak tekintik, ha a többi minta baktériumszáma m vagy annál kevesebb.

6.2. Fel kell jegyezni azoknak a kritikus szabályozási pontoknak a részletes adatait, melyek tekintetében az egyes kezelő és feldolgozó üzemek kielégítő módon megfelelnek a mikrobiológiai előírásoknak, és e feljegyzéseket meg kell őrizni, hogy a tulajdonos, az üzemeltető vagy képviselőjük, valamint hatáskörrel rendelkező hatóság ellenőrizni tudja a feldolgozó üzem működését. A feljegyzendő és ellenőrizendő információknak magukban kell foglalniuk a részecskeméretet, a kritikus hőmérsékletet és — megfelelő esetben — az abszolút kezelési időt, a nyomásprofil, a nyersanyagok betáplálásának sebességét és a zsír-újrachasznosítási sebességét.

6.3. A fenti információkat kérésre a hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

IV. Fejezet

Működési engedélyek

1. A kezelő és feldolgozó üzem az állomástól működési engedélyt akkor kaphat, ha

a) Megvalósította a létesítési engedélyben vállaltakat, a berendezéseket rendeltetésszerűen üzemelteti.

b) Az üzem technológiájáról technológiai folyamat-ábrát készít, melyben meghatározza a kritikus ellenőrzési pontokat (részecske nagyság, hőmérséklet, nyomás, kezelési idő, ezek monitorozása stb.) és teljesíteni tudja az e pontokra vonatkozó határértékeket. Az adatok megőrzéséről 2 évig gondoskodik.

c) A próbagyártás során a hőkezelés utáni és a tárolóból vett minták mikrobiológiai értékei e rendelet előírásának megfelelnek.

2. Az engedélyezési eljárásokat 5 évenként és minden olyan esetben meg kell ismételni, ha jelentős változtatáso-

kat végeztek a kezelés és feldolgozás során (a technológia módosítása, a kezelt és feldolgozott anyag 25%-ot meghaladó növekedése stb.).

5. számú melléklet

a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladékok feldolgozása és a biogáz-, komposztáló telepen vagy zsírfeldolgozó üzemben feldolgozott állati hulladékok kezelésének speciális követelményei

I. Fejezet

Az 1. és 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemek létesítésének, engedélyezésének feltételei

Az állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem létesítésére és üzemeltetésére vonatkozó, a 4. számú mellékletben meghatározott általános követelményeken túl az üzemnek az alábbi speciális követelményeknek kell megfelelni:

1. Az 1. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő helyiségeknek akkor szabad ugyanazon a telken lenniük a 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelésére szolgáló helyiségekkel, ha egy épület teljesen különálló részében találhatók.

2. Az állomás engedélyezheti a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem helyiségeinek használatát:

a) ideiglenesen jelleggel, az 1. osztályba sorolt állati hulladék kezelése céljára, ha egy járványosan fertőző betegség az 1. osztályba sorolt állati hulladékkezelő-üzemnél kapacitáshiányhoz vezet; vagy

b) állandó jelleggel, az 1. osztályba sorolt állati hulladék kezelésére, ahol többletkapacitás szükséges, mivel a speciális célra engedélyezett üzem nem áll rendelkezésre.

3. A használat feltételei:

a) Az üzemnek állandó hatósági állatorvosi felügyeletet kell biztosítani.

b) Az 1. osztályba sorolt állati hulladék lerakódásának, kezelésének, tárolásának vagy más kezelésnek állatorvosi felügyelet alatt kell történnie;

c) Az 1. osztályba sorolt állati hulladékot teljesen elkülönített helyiségben vagy különálló fogadó területen kell gyűjteni;

d) Az 1. osztályba sorolt állati hulladékot különálló helyiségekben kell kezelni, külön berendezéseket és felszerelést használva, kivéve ahol

da) a kezelés egy, kizárólag erre a célra használt, teljesen zárt berendezésben vagy felszerelésben történik, vagy

db) az 1. osztályba sorolt állati hulladék kezelését követően közvetlenül kezelt 2. osztályba sorolt állati hulladék

gyártási tételét 1. osztályba sorolt állati hulladéknak kell tekinteni;

e) A kezelt 1. osztályba sorolt állati hulladékot külön helyiségben vagy külön tartályokban kell gyűjteni, amelyeket megfelelően felcímkéznek. A hatósági állatorvos távollétében a helyiséget vagy külön tartályokat lezárva, a hatósági állatorvos által lepecsételve kell tartani.

f) Azokat a 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemeket, melyek átmenetileg vagy állandóan 1. osztályba sorolt állati hulladékot kezeltek, a hatósági állatorvos felügyelete mellett takarítani és szigorított módon fertőtleníteni kell a magasabb osztályba sorolt hulladék feldolgozása előtt.

4. Az állati hulladékokat a 2. osztályba sorolt állati hulladékokból származó olajvegyészeti üzemnek szánt zsírok kivételével a következő módszerek valamelyikével kell kezelni:

a) Az 1. feldolgozási módszerrel, a 2. osztályba sorolt állati hulladékokat, kivéve a biogáz- vagy komposztáló telepre rendelt vagy szerves műtrágyaként, talajjavítóként történő használatra szánt emlős fajokból származó trágyát és emésztőszerv-tartalmat és az állati hulladék temetőbe küldött 2. osztályba sorolt állati hulladékokat.

b) A 4. számú melléklet III. fejezetében felsorolt feldolgozási módszerek bármelyikével az 1. osztályba vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékok esetén, melyeket égetésre vagy együtt égetésre rendelték.

5. A feldolgozás után, a termékeket a hatósági állatorvos utasítása szerint tartósan meg kell jelölni.

6. A biogáz- vagy komposztáló telepre vagy állati hulladéktemetőbe küldött, vagy szerves trágyaként, talajjavítóként történő felhasználásra szánt feldolgozott állati hulladékok, közvetlenül a hőkezelés után vett, mintáinak menteseknek kell lenniük a hőrezisztens kórokozó baktériumspóráktól (*Clostridium perfringens* nincs jelen a termékek 1 g-jában).

II. Fejezet

Állati hulladékokat is kezelő biogáz- és komposztáló telepekre vonatkozó speciális követelmények

A) Az állati hulladékokat is kezelő biogáz- és komposztáló telepek engedélyezésére vonatkozó követelmények

1. A biogáztelepet fel kell szerelni:

a) Olyan pasztöröző egységgel, amely nem megkerülhető, amelyben a feldolgozott 2. osztályba sorolt állati hulladékot vagy a feldolgozatlan 3. osztályba sorolt állati hulladékot hőkezelik a biogáz-reaktorba történő belépés előtt. Ennek az egységnek rendelkeznie kell:

aa) olyan berendezéssel, amely folyamatosan méri a hőmérsékletet az idő függvényében,

ab) regisztráló készülékekkel, a mérések eredményének folyamatos regisztrálására,

ac) megfelelő biztonsági rendszerrel az elégtelen hevítés megelőzésére.

b) Megfelelő berendezéssel a járműveknek és tartályoknak a biogáztelep elhagyásakor történő tisztításához és fertőtlenítéséhez.

2. A komposztáló telepet fel kell szerelni:

a) Egy zárt komposztáló egységgel, amelynek rendelkeznie kell:

aa) olyan berendezéssel, amely folyamatosan méri a hőmérsékletet az idő függvényében,

ab) regisztráló készülékekkel, a mérések eredményének folyamatos regisztrálására,

ac) megfelelő biztonsági rendszerrel az elégtelen hevítés megelőzésére.

b) Megfelelő berendezéssel a kezeletlen állati hulladékot szállító járműveknek és a tartályoknak tisztításához és fertőtlenítéséhez.

3. A biogáz- és komposztáló telepeknek saját laboratóriummal kell rendelkezniük, vagy az FVM Értesítőben közzétett laboratóriumok valamelyikét kell igénybe venniük.

B) Speciális állategészségügyi feltételek

1. A 3. § a)–b) pontjai kivételével csak a 2. osztályba sorolt állati hulladék-kezelő üzemben, az 1. feldolgozási módszerrel kezelt 2. osztályba sorolt állati hulladékot és 3. osztályba sorolt állati hulladékot szabad biogáz- vagy komposztáló telepen kezelni.

2. Az 1. pontban megjelölt állati hulladékokat az érkezés után zárt helyen kell gyűjteni és a lehető leghamarabb kell kezelni.

3. Az állati hulladékok szállítására használt szállítótartályokat, fogadótartályokat és járműveket minden egyes használat után ki kell tisztítani, mosni és fertőtleníteni. A kezeletlen anyag szállítására használt szállítótartályokat, fogadótartályokat és járműveket egy kijelölt helyen kell tisztítani. Ezt a területet úgy kell elhelyezni vagy kijelölni, hogy megakadályozzák a feldolgozott termékek szennyeződését.

4. A madarak, rágcsálók, rovarok és egyéb férgek elleni megelőző tevékenységet folyamatosan kell végezni. Erre a célra rágcsáló-rovarirtási programot kell készíteni, s az abban foglaltak végrehajtását dokumentálni kell.

5. A tisztításhoz és fertőtlenítéshez megfelelő berendezéseket, tisztító- és fertőtlenítőszereket kell biztosítani.

6. A higiéniai ellenőrzésnek magában kell foglalnia a környezet és a berendezések rendszeres ellenőrzését is. Az

ellenőrzési ütemterv szerint végzett tevékenységet dokumentálni kell.

7. A berendezéseket és a felszerelést jó műszaki állapotban kell tartani, a mérőműszereket rendszeres időközönként hitelesíteni kell.

8. A feldolgozás során keletkező maradékokat a telepen oly módon kell gyűjteni és kezelni, hogy az újrafertőződést kizárják.

C) Hőkezelési feltételek:

1. A biogáztelepen nyersanyagként használt állati hulladékok kezelésénél a következő minimális követelményeket kell teljesíteni:

a) maximális részecskénagyság a pasztörizáló egységbe történő belépés előtt: 12 mm

b) minimális hőmérséklet a pasztörizáló egységben lévő egész anyagban: 70 °C

c) minimális idő a pasztörizáló egységben megszakítás nélkül: 60 perc

2. Egy komposztáló telepen nyersanyagként használt állati hulladékok kezelésénél a következő minimális követelményeket kell teljesíteni:

a) maximális részecskénagyság a pasztörizáló egységbe történő belépés előtt: 12 mm

b) minimális hőmérséklet a pasztörizáló egységben lévő egész anyagban: 70 °C

c) minimális idő a pasztörizáló egységben megszakítás nélkül: 60 perc

3. Ha a biogáztelepen vagy a komposztáló telepen kizárólag vendéglátóipari élelmiszer-hulladékot használnak nyersanyagként, az állategészségügyi hatóság engedélyezheti a C) 1. és 2. pontjában foglalt hőkezelési előírásoktól eltérő feldolgozási előírások alkalmazását, feltéve, hogy azok a kórokozók számának csökkentése tekintetében a hőkezelési előírásokkal egyenértékű hatást biztosítanak.

D) Az anaerob lebontási maradékokra és a komposztra vonatkozó követelmények

A biogáz- vagy komposztáló telepen történő gyűjtés folyamán vagy a gyűjtést követően vett anaerob lebontási maradék- vagy komposztmintáknak meg kell felelniük a következő követelményeknek:

a) Szalmonella: nem található 25 g-ban: $n=5$, $c=0$, $m=0$, $M=0$

b) Enterobacteriaceae: $n=5$, $c=2$, $m=10$, $M=3 \times 10^2$ 1 g-ban, ahol

n = a mintát tartalmazó egységek száma

m = a baktériumok számára vonatkozó küszöbérték; az eredményt kielégítőnek tekintik, ha az összes mintaelemzésben lévő baktériumok száma nem haladja meg az m értéket;

M = a baktériumok számára vonatkozó maximális érték; az eredményt nem kielégítőnek tekintik, ha a baktériumok száma egy vagy több mintaegységben M vagy több;

c = a mintaegységek száma, amelyeknek a baktérium-száma m és M között lehet, a mintát még elfogadhatónak tekintik, ha a többi mintaegység baktériumszáma m vagy kevesebb

III. Fejezet

A kérődzőkből származó állati hulladékokból kiolvasztott zsírok további feldolgozására vonatkozó kezelési követelmények

1. Átészterezés vagy hidrolízis legalább: 200 °C hőmérsékleten, megfelelő alkalmas nyomáson 20 percen keresztül (glicerín, zsírsavak és észterek);

2. Elszappanosítás 12M NaOH-val (glicerín és szappan):

a) szakaszos eljárásban: 95 °C-on három órán keresztül, vagy

b) folyamatos eljárásban: 140 °C-on, 2 bar (2000 hPa) nyomáson nyolc percen keresztül vagy ennek megfelelő feltételekkel.

6. számú melléklet

a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

A 3. osztályba sorolt állati hulladékok feldolgozásának engedélyezése, valamint a termékek forgalombahozatalának feltételei

I. Fejezet

Alapkövetelmények

A) A 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemek engedélyezésére vonatkozó követelmények

Az állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem létesítésére és üzemeltetésére vonatkozó, a 4. számú mellékletben meghatározott általános követelményeken felül az üzemnek az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

1. A 3. osztályba sorolt állati hulladék feldolgozására szolgáló helyiségeknek akkor szabad ugyanazon a telken lenniük az 1. vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelésére szolgáló helyiségekkel, ha egy épület teljesen különálló részében találhatók.

2. A 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemeknek rendelkezniük kell:

a) Egy berendezéssel a feldolgozatlan állati eredetű melléktermékekben előforduló idegen anyag mint pl. cso-

magolóanyag, fémrészek stb. jelenlétének az ellenőrzésére;

b) Amennyiben a kezelt termékek tömege megköveteli a hatósági állatorvos rendszeres vagy állandó jelenlétét, akkor részére megfelelően felszerelt, zárható helyiséget kell biztosítani.

3. Az állomás engedélyezheti a 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzem helyiségeinek használatát:

a) Ideiglenesen az 1. vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelése, feldolgozása céljából, ha egy járványos betegség az 1. vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladék-kezelő, feldolgozó üzemnél kapacitáshiányhoz vezet; vagy

b) Állandóan az 1. vagy a 2. osztályba sorolt állati hulladék kezelése céljából, ha a specifikus célokra engedélyezett üzem nem áll rendelkezésre:

A használat feltételei:

ba) az üzemnek állandó hatósági állatorvosi felügyelet alatt kell lennie;

bb) az 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladék teljes lerakódása, feldolgozása, gyűjtése és kezelése hatósági felügyelet alatt történik;

bc) az 1. és a 2. osztályba sorolt állati hulladékot különálló helyiségben vagy különálló fogadó területen kell gyűjteni;

bd) az 1. és a 2. osztályba sorolt állati hulladékot különálló helyiségekben kell kezelni, külön berendezéseket és felszerelést használva, kivéve, ahol a kezelés egy kizárólag erre a célra használt, teljesen zárt berendezésben vagy felszerelésben történik;

be) a kezelt, feldolgozott 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékot külön helyiségben vagy külön tartályokban kell gyűjteni, amelyeket megfelelően felcímkéznek. A hatósági állatorvos távolléte alatt a helyiségeket, tartályokat zártan, a hatósági állatorvos által lepecsételten kell tartani;

bf) azokat a 3. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemeket, amelyek átmenetileg vagy állandóan 1. vagy 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezeltek, a hatósági állatorvos felügyelete mellett takarítani és szigorított módon fertőtleníteni kell magasabb osztályba sorolt hulladék kezelése előtt.

B) Az üzemekre vonatkozó speciális feltételek

Nyersanyagátvétel

1. Csak a 4. §-ban felsorolt 3. osztályba sorolt állati hulladékot lehet felhasználni feldolgozott állati fehérjék vagy egyéb takarmány-alapanyag gyártására;

2. A feldolgozás előtt az állati melléktermékeket idegen anyag jelenlétére vonatkozóan ellenőrizni kell, és azokat el kell távolítani.

Hőkezelési előírások

3. Azokat a kritikus ellenőrzési pontokat, amelyek meghatározzák a feldolgozásban alkalmazott hőkezelések mértékét, azonosítani kell minden egyes feldolgozási módszerre vonatkozóan, a 4. számú melléklet IV. fejezetében meghatározott módon. A kritikus ellenőrzési pontok tartalmazhatják:

- a) a nyersanyag részecskénagyságát,
- b) a hőkezelési eljárásban elért hőmérsékletet,
- c) a nyersanyagra alkalmazott nyomást,
- d) a hőkezelési eljárás időtartamát vagy a táplálási sebességet egy folyamatos rendszerhez,
- e) meg kell határozni a minimális feldolgozási értéket minden egyes kritikus ellenőrzési ponthoz.

4. A feljegyzéseket két évig kell megőrizni minden egyes kritikus ellenőrzési ponthoz tartozó minimális eljárási érték alkalmazásának bizonyítására.

5. Hitelesített hőmérsékletmérőket, regisztráló berendezéseket kell használni a kezelési műveletek folyamatos nyomon követése céljából. A hitelesítést igazoló okmányokat a hatóság kérésére be kell mutatni.

6. Azt az állati hulladékot, amely feltehetően nem kapta meg az előírt hőkezelést (pl. az indításnál kifolyt anyag, vagy szivárgás a főző berendezésekből), újra át kell cirkuláltatni a hőkezelésen, vagy össze kell gyűjteni és újra fel kell dolgozni.

C) A feldolgozott termékekre vonatkozó követelmények

1. A feldolgozó üzemnél a hőkezelés vagy szárítás után vett anyagmintáknak:

— mentesnek kell lenniük a kórokozók hőálló spóráitól — *Clostridium perfringens* nem lehet 1 g mintára számítva.

2. A tározóból vett mintára vonatkozó mikrobiológiai előírások:

a) *Salmonella*: nem lehet 25 g-ban: $n=5$, $c=0$, $m=0$, $M=0$

b) *Enterobacteriaceae*: $n=5$, $c=2$, $m=10$, $M=3 \times 10^2$ 1 g-ban

ahol

n = a mintát tartalmazó egységek száma

m = a baktériumok számára vonatkozó küszöbérték; az eredményt kielégítőnek tekintik, ha az összes mintaegységben lévő baktériumok száma nem haladja meg az m értéket;

M = a baktériumok számára vonatkozó maximális érték; az eredményt nem kielégítőnek tekintik, ha baktériumok száma egy vagy több mintaegységben M vagy több;

c = a mintaegységek száma, amelyeknek a baktériumszáma m és M között lehet, a mintát még elfogadhatónak tekintik, ha a többi mintaegység baktériumszám m vagy kevesebb;

3. A feldolgozó üzemnél történő gyűjtés folyamán vagy a tárolóból gyártási tételként vett mintákat az FVM Értesítőbe közzétett laboratóriumok valamelyikében kell vizsgáltatni. A terméket kitárolni, forgalomba hozni, csak kedvező eredményű laboratóriumi vizsgálat eredményének megérkezését követően, hatósági állatorvosi engedéllyel lehet.

II. Fejezet

A feldolgozott állati hulladékokra vonatkozó speciális feltételek

Az I. fejezet feltételein kívül a következő előírásokat kell alkalmazni:

1. Emlős állatokból származó feldolgozott állati hulladékot a húsliszt kivételével az 1. feldolgozási módszernek kell alávetni.

2. A húslisztet és a nem emlősből származó feldolgozott állati hulladékot a halliszt kivételével a 4. számú melléklet III. fejezetében felsorolt feldolgozási módszerek valamelyikének kell alávetni.

3. A hallisztet

a) a 4. számú melléklet III. fejezetében leírt feldolgozási módszer valamelyikének, vagy

b) olyan módszernek, amely biztosítja, hogy a feldolgozott állati hulladék megfeleljen e melléklet I. fejezet C) pont 1. és 2. pontjában meghatározott mikrobiológiai követelményeknek.

Feldolgozott állati hulladékok gyűjtése és elszállítása

1. A feldolgozott állati hulladékot új vagy fertőtlenített zsákokba kell csomagolni vagy tartályokban kell gyűjteni.

2. Intézkedéseket kell tenni a tartályokban, szállítószalagokon, eszközökön a kondenzáció megelőzésére;

3. A tartályokban, szállítószalagokon meg kell előzni az eseti szennyeződést.

4. A feldolgozott állati hulladékokat kezelő eszközöket tiszta, száraz állapotban kell tartani, biztosítani kell a kritikus ellenőrzési pontokhoz való hozzáférés lehetőségét. Valamennyi tárolóberendezést rendszeresen ki kell üríteni, és ki kell takarítani.

5. A feldolgozott állati hulladékot szárazon kell tartani. A tárolás során a szivárgásokat és a kondenzációt meg kell előzni.

6. A feldolgozott fehérjét tartalmazó zsákokat címkézni kell. A címkének tartalmazni kell:

- a gyártó nevét, címét,
- a gyártó állategészségügyi azonosító számát,
- a termék nevét,
- az OMMI engedélyben szereplő, illetve a gyártmány-lapon leírt beltartalmi értékeit.

10. A feldolgozott állati hulladékot csak tiszta és száraz felületű járműre lehet felrakni.

A feldolgozott fehérje importálása

11. A feldolgozott fehérje behozatala akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény importálható,

b) olyan feldolgozó üzemből származik, amely az illető ország hatósági állatorvosi ellenőrzése alatt áll, és az üzem szerepel az EU Bizottsága által jóváhagyott üzemlistán,

c) a terméket jelen rendelet szerint gyártották,

d) a terméket hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri.

12. A feldolgozott állati hulladékból a hatósági állatorvosnak az állategészségügyi határállomáson mintát kell venni,

a) ömlesztett szállítmányoknak minden egyes szállítmányból,

b) csomagolt (zsákolt) termékekből szűrőpróbaszerűen.

13. Az állategészségügyi hatóság az olyan ömlesztett szállítmányokból vehet szűrőpróba szerint mintákat, amelyekben az utolsó hat egymás utáni vizsgálat eredménye negatív. Amennyiben a vizsgálat eredménye pozitív, a származási ország illetékes hatóságát tájékoztatni kell. Tájékoztatni kell erről a beléptető állategészségügyi határállomást is, ugyanarról a származási helyről származó újabb pozitív eredmény esetén további vizsgálatokat kell végezni minden szállítmányra mindaddig, amíg a hat egymás utáni vizsgálat negatívnak nem bizonyul.

14. A mintavételre vonatkozó feljegyzéseket és a minták laboratóriumi eredményeit meg kell őrizni.

15. Amennyiben egy szállítmány szalmonellózisra pozitívnak bizonyul, azt

a) vissza kell küldeni az exportálónak, vagy

b) fel kell dolgozni egy, a jelen rendelet szerint jóváhagyott üzemben. A szállítmányt addig nem szabad fogalomba hozni, amíg azt nem kezelték, és a kezelés után az illetékes hatósági állatorvos által vett minta szalmonellára való vizsgálata negatívnak nem bizonyult.

III. Fejezet

A vértermékekre vonatkozó speciális feltételek

Az I. fejezet feltételein kívül a következő feltételek érvényesek:

1. Csak a 4. § c) pontjában leírt vért lehet használni a vértermék gyártására.

2. A vértermékeket alá kellett vetni

a) a 4. számú melléklet III. fejezetében felsorolt feldolgozási módszerek valamelyikének, vagy

b) olyan módszernek, amely biztosítja, hogy a feldolgozott termék megfeleljen e melléklet I. fejezet C. pont 1. és 2. pontjában meghatározott mikrobiológiai követelménynek.

3. Feldolgozott vértermékek importja csak akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottságnak azon listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény importálható,

b) olyan feldolgozó üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottsága által engedélyezett üzemek listáján,

c) jelen rendeletnek megfelelően gyártották,

d) a terméket olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely igazolja, hogy a termék megfelel a jelen rendelet előírásainak.

IV. Fejezet

A kiolvasztott zsírokra és halolajra vonatkozó speciális feltételek

1. Az I. fejezet feltételein kívül a következő feltételeknek kell érvényesülnie:

Az állati hulladékokból származó kiolvasztott zsírokat olyan módon kell tisztítani, hogy a megmaradó teljes oldhatatlan szennyeződések maximális szintje ne haladja meg a 0,15 súlyszázalékot.

2. Kiolvasztott zsírok behozatala csak akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény importálható,

b) olyan feldolgozó üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottság által engedélyezett üzemek listáján,

c) a jelen rendelet előírásainak megfelelően gyártották, és

ca) teljesen vagy részben sertés eredetű alapanyagból készültek, és olyan országból vagy országrészből származik, amely a szállítást megelőző 24 hónapban mentes volt

ragadás száj- és körömfájástól, és a szállítást megelőző 12 hónapban mentes volt klasszikus és afrikai sertéspestistől,

cb) teljesen vagy részben baromfi eredetű nyersanyagból készültek, és olyan országból vagy országrészből származik, amely az előző 6 hónapban mentes volt baromfi pestistől és madár influenzától,

cc) teljesen vagy részben kérődző eredetű nyersanyagból készültek, és olyan országból vagy országrészből származik, amely az előző 24 hónapban mentes volt ragadás száj- és körömfájástól, és az előző 12 hónapban keleti marhavésztől, vagy

cd) ahol a fent említett időszak folyamán az említett betegségek valamelyikének kitörése bekövetkezett, és a terméket az alábbi hőkezelési eljárások valamelyikének alávetették,

cda) legalább 70 °C-on legalább 30 percen keresztül, vagy

cdb) legalább 90 °C-on legalább 15 percen keresztül, és a kritikus ellenőrzési pontokon mért adatokat rögzítik és megőrzik, és a hatóság kérésére azt bemutatják. A kritikus pontok: részecskénagyság, kritikus hőmérséklet, kritikus hőmérsékleten tartás időtartama, nyomás, nyersanyag-táplálási sebesség és a zsír újrafeldolgozási aránya,

d) a terméket hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely tanúsítja jelen jogszabály előírásainak betartását.

3. Halolaj importálása akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan hal és halkészítmény importálható,

b) olyan üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottság által engedélyezett üzemek listáján,

c) jelen rendeletnek megfelelően gyártottak,

d) a termékeket olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely tanúsítja, hogy a termék jelen rendelet előírásainak megfelel.

4. A kiolvasztott zsírok és halolaj csomagolásánál minden intézkedést meg kell tenni a termék újrafertőződésének elkerülésére. Ömlesztett szállítás esetén a csöveket, szivattyúkat, tartályokat, tartálykocsikat a használat előtt ellenőrizni kell.

V. Fejezet

A tejre, tejalapú termékekre és főcstejre vonatkozó speciális feltételek

Az I. fejezet feltételein kívül a következő feltételek érvényesek:

1. Nyers tejet és főcstejet (kolosztrumot) olyan feltételek mellett kell termelni, amelyek az állategészségügyi előírásoknak megfelelnek.

2. Tejet, kezelt vagy feldolgozott tejtermékeket legalább 72 °C-on és 15 másodpercen keresztül történő, vagy legalább egyenértékű hőhatással rendelkező hőmérséklet idő kombinációjú és foszfátáz tesztre negatív reakciót eredményező hőkezelésnek kell alávetni, amelyet követ

a) szárított tej vagy szárított tejtermékek esetén egy szárítási eljárás,

b) savanyított tejtermék esetén egy eljárás, amellyel a pH-t csökkentik és legalább egy órán keresztül 6.0 érték alatti szinten tartják.

3. A szárított tejnek a 2. pontban meghatározott követelményeken felül a következő követelményeket kell teljesíteni:

a) intézkedni kell a termék utófertőződésének megakadályozására,

b) a terméket új csomagolóanyagba kell csomagolni.

4. Ömlesztett terméktartályok használata esetén a tartályokat a használat előtt engedélyezett fertőtlenítőszerrel fertőtleníteni kell.

5. Tej és tejalapú termékek importja

Tej és tejalapú termék importja akkor engedélyezhető, ha a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottságnak a nyerstej és tejtermékekre vonatkozó országlistáján,

b) olyan feldolgozó üzemből származik, mely szerepel az EU Bizottság által engedélyezett üzemek listáján.

VI. Fejezet

A zselatinra és a hidrolizált fehérjére vonatkozó speciális feltételek

Az I. fejezet feltételein kívül a következő feltételek érvényesek:

1. A zselatint olyan eljárással kell gyártani, amely biztosítja, hogy

— a feldolgozatlan, 3. osztályba sorolt állati hulladékot savval vagy lúggal végzett, majd egy vagy több öblítéssel követett kezelésnek vetik alá. A pH-t ezt követően kell beállítani. A zselatint egymás után egy vagy több alkalommal végzett hevítéssel kell kivonni, melyet szűrés és sterilizálás segítségével végrehajtott tisztítás követ,

— miután az 1. bekezdésben hivatkozott eljárásoknak alávetették, a zselatin átmehet egy szárítási eljárás, és ahol lehetséges porítási vagy rétegezési eljárás,

— kéndioxidon és hidrogén-peroxidon kívül más tartósítók használata tilos.

2. A zselatint kielégítő higiéniai feltételek mellett kell csomagolni, gyűjteni és szállítani, különösképpen:

— egy helyiséget kell biztosítani gyűjtés, csomagolás és a csomagoló anyagok számára,

— a csomagolásnak egy arra a célra tervezett helyiségben vagy helyen kell történnie,

— a zselatint tartalmazó göngyölegeknek és csomagoknak hordozniuk kell a „Zselatin állati fogyasztásra” szavakat.

3. A hidrolizált fehérjét olyan eljárással kell gyártani, amely biztosítja a nyers, 3. osztályba sorolt állati hulladék fertőződésének a megakadályozását. A nyers, 3. osztályba sorolt állati hulladék sózással, meszezéssel és intenzív mosással való előkészítése után,

a) az anyagnak 3 órán keresztül 80 °C feletti hőmérsékleten 11 feletti pH-n kell tartani. Ezt követően az anyagot 30 percen keresztül 3,6 bár nyomás mellett 140 °C feletti hőmérsékleten kell tartani, vagy

b) az anyagot 1 és 2 pH között kell tartani, ezt követően 11 feletti pH-n kell tartani, majd az anyagot 30 percen keresztül 3 bár nyomás mellett 140 °C-os hőmérsékleten kell tartani.

4. A zselatin és hidrolizált fehérje behozatala csak akkor lehetséges, ha

a) olyan országból származik amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan friss hús és húskészítmény importálható,

b) olyan üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottságnak az engedélyezett üzemekről szóló listáján,

c) jelen rendeletnek megfelelően gyártották,

d) a terméket olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely tanúsítja, hogy a termék jelen rendelet előírásainak megfelel.

VII. Fejezet

A dikalciumfoszfátra vonatkozó speciális feltételek

1. A dikalciumfoszfátot olyan eljárással kell gyártani, melynek során a 3. osztályba sorolt állati hulladékok közé tartozó csontanyagot finoman szét kell zúzni, forró vízzel zsírtalanítani kell és híg sósavval (4%-os minimális koncentrációnál és pH<1,5 értéknél) legalább két napon keresztül kell kezelni. Az eljárás eredményeként kapott foszfortartalmú lét azután mésszel kell kezelni, amely 4 és 7 közötti pH-értéknél dikalciumfoszfát-csapadékot eredményez, amelyet végül levegőn kell szárítani 270—325 °C belépő hőmérséklettel és 60—65 °C közötti vég hőmérséklettel.

2. A dikalciumfoszfát importja csak akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országból származik, mely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan friss hús, húskészítmény importálható,

b) olyan üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottság engedélyezett üzemekről készült listáján,

c) jelen rendelet szerint gyártották,

d) a terméket olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, mely tanúsítja, hogy a termék jelen rendelet előírásainak megfelel.

7. számú melléklet

a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

Az állateledel, kutyarágó és műszaki termékek előállításának engedélyezésére, valamint forgalomba hozatalára vonatkozó feltételek

I. Fejezet

Az állateledel, kutyarágó és műszaki üzemek engedélyezésére vonatkozó általános követelmények

Az állateledelt, kutyarágókat és műszaki termékeket gyártó létesítménynek a következő követelményeknek kell megfelelni:

1. Megfelelő berendezésekkel kell rendelkezniük a bejövő nyersanyagok hűtött, teljes biztonságban történő gyűjtéséhez és kezeléséhez.

2. Megfelelő berendezésekkel kell rendelkezniük, a termékek gyártása után megmaradó felhasználatlan, feldolgozatlan állati hulladékoknak a kezelésére, kezelő üzembe vagy égetőbe vagy együttégetőbe való szállítására.

II. Fejezet

Állateledel és kutyarágók

Az állateledelnek és kutyarágóknak a következő követelményeknek kell megfelelni:

1. Állateledel csak a 4. §-ban leírt állati hulladékokból gyártható.

2. A dobozos állateledelt 3.0 Fc értékű hőkezelésnek kell alávetni.

3. A feldolgozott állateledel követelményei:

a) A feldolgozott állateledelt alá kell vetni egy legalább 90 °C-os hőkezelésnek, 20 percig a teljes anyagában.

b) A kezelés után meg kell óvni az újrafertőződéstől.

c) A terméket új csomagolásba kell csomagolni.

4. A kutyarágók követelményei:

a) A kutyarágót alá kell vetni egy olyan hőkezelésnek a feldolgozás során, amely elégséges a kórokozó organizmusok (beleértve a szalmonellát is) megsemmisítésére.

b) A kezelés után minden óvintézkedést meg kell tenni annak biztosítására, hogy a termék ne legyen kitéve fertőződésnek.

c) A terméket új csomagolásba kell csomagolni.

5. A nyers állateledel követelményei:

a) Nyers állateledelt csak működési engedéllyel rendelkező vágóhídon levágott állatokból származó, a 4. § a) pontjában felsorolt állati melléktermékekből lehet előállítani.

b) Meg kell akadályozni a termékek újrafertőződését.

c) Végterméket minden szivárgást megakadályozó — az emberi fogyasztásra szánt termékektől eltérő színű — csomagolásban, kizárólag erre engedéllyel és hűtési feltételekkel rendelkező állateledel boltban lehet forgalmazni. Az erre vonatkozó engedélyt az önkormányzat jegyzője adja ki az állomás szakhatósági véleménye alapján.

d) A csomagolást úgy kell kialakítani, hogy a benne elhelyezett nyers állateledel azonosítható legyen.

e) A csomagolásra gyárilag nyomtatva láthatóan és olvashatóan közölni kell, hogy „kizárólag állatok etetésére” használható.

6. A 2—5. pontokban meghatározott termékek az üzem csak az FVM Értesítőben közölt laboratóriumok valamelyikében végzett kedvező eredményű vizsgálat után, hatósági állatorvosi engedéllyel hagyhatják el:

— Szalmonella: hiánya 25 g-ban, $n=5$, $c=0$, $m=0$, $M=0$

c = a mintaegységek száma, amelyeknek a baktériumszáma m és M között lehet, a mintát még elfogadhatónak tekintik, ha a többi mintaegység baktériumszám m vagy kevesebb.

7. Állateledel és kutyarágó akkor importálható, ha

a) olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élőállat, friss hús és húskészítmény importálható,

b) olyan üzemből származik, amely szerepel az EU Bizottságnak az engedélyezett üzemekről szóló listáján,

c) a jelen rendeletnek megfelelően gyártották, és

d) olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri, amely tanúsítja, hogy a termék megfelel jelen rendelet előírásainak.

III. Fejezet

Trágya, feldolgozatlan trágya, feldolgozott trágya termék

1. Feldolgozatlan trágyával folytatott kereskedelem

a) A baromfitól vagy lóféléktől különböző állatfajok feldolgozatlan trágyájának kereskedelmi forgalomba hozatala akkor engedélyezhető, ha a trágya olyan területről származik, amely nem esik fertőző betegség miatt korlátozás alá.

b) A feldolgozatlan baromfitrágyával folytatott kereskedelem feltételei:

ba) A trágya olyan területről származzék, amely nem áll madárinfluenza vagy Newcastle betegség miatt forgalomkorlátozás alatt.

bb) A Newcastle betegség ellen immunizált állományok feldolgozatlan trágyáját tilos elszállítani olyan területre, ahol a baromfiállományokat nem immunizálják.

bc) A terméket olyan hatósági állatorvosi bizonyítványnak kell kísérnie, amely tanúsítja, a ba) pontban foglaltakat.

2. A feldolgozott trágya és feldolgozott trágyatermékek forgalomba hozatalának feltételei:

a) Jelen rendelet szerint engedélyezett műszaki üzemben, biogáztelepen vagy komposztáló telepen kell előállítani.

b) Legalább 70 °C-on legalább 60 percen keresztül végzett hőkezelési eljárásnak kell alávetni.

c) A feldolgozott trágyának és trágyatermékeknek mentesnek kell lenniük:

— szalmonellától (nincs szalmonella 25 g kezelt termékben),

— enterobacteriaceae családba tartozó baktériumokból, aerob baktériumszámlálás alapján: < 1000 cfu per gramm kezelt termék.

d) A termékeket fedett, száraz helyen úgy kell gyűjteni, hogy szennyeződése, fertőződése elkerülhető legyen, ezért azokat

— jól lezárt vagy szigetelt silókban, vagy

— megfelelően lezárt csomagokban (műanyag zsákokban vagy nagy zsákokban) kell gyűjteni.

3. A lófélék trágyájával folytatott kereskedelemre nincs állategészségügyi korlátozó feltétel.

4. Feldolgozatlan trágya behozatala akkor engedélyezhető, ha

a) a trágya olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény behozható,

b) a terméket az a) pontban foglaltakat tanúsító hatósági állatorvosi igazolás kíséri.

5. Feldolgozott trágya és trágyatermék behozatala akkor engedélyezhető, ha

a) a termék olyan országból származik, amely szerepel az EU Bizottság engedélyezésről szóló ország listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény behozható,

b) olyan üzemből származik, amely jelen rendelet előírásainak megfelelően működik, és működését az illetékes hatóság engedélyezte,

c) a terméket olyan hatósági állatorvosi igazolás kíséri, mely az a) és b) pontban foglaltakat tanúsítja.

IV. Fejezet

Műszaki vagy gyógyszeripari célra in vitro diagnózis vagy laboratóriumi készítmények céljára használt vér és vértermékek kereskedelme a lófélék szérumának kivételével

1. Műszaki vagy gyógyszeripari célra in vitro diagnózis vagy laboratóriumi készítmények céljára használt vér és vértermékek forgalomba hozatala akkor lehetséges, ha azok a 13. § (1) bekezdése szerint létesített és engedélyezett üzemben készültek.

2. Az 1. pontban meghatározott termékek importálása akkor engedélyezhető, ha a származási ország szerepel az EU Bizottság ország listáján, ahonnan élő állat, friss hús és húskészítmény behozható, ha

a) a származási országban 24 hónapon belül nem fordult elő ragadós száj- és körömfájás, 12 hónapon belül nem fordult elő hólyagos szájgyulladás, sertések hólyagos betegsége, keleti marhavész, kiskérődzők pestise, Rift-völgyi láz, kéknyelv betegség, afrikai lópestis, klasszikus sertéspestis, baromfipestis, madárinfluenza fogékony állatfajokban, és betegségek ellen vakcinás védőoltást legalább 12 hónapja nem alkalmaznak, vagy

b) szarvasmarha vértermékek esetén a vértermék olyan országból származik, amelyből a friss marhahús és a sperma behozatalát az EU Bizottság engedélyezi, és a vágóhíd, ahonnan a vér származik szerepel az EU Bizottság által elfogadott vágóhidak listáján,

c) a szarvasmarha vértermékek az alábbi kezelések valamelyikével kezelték:

ca) hőkezelés 65 °C-on legalább 3 órán keresztül,

cb) besugárzás gamma sugarakkal 2,5 megarad nagyságrendben,

cc) pH változtatás pH 5 értékre 2 órán keresztül,

cd) hőkezelés 90 °C-on,

e) kezeléseket hatékonysági ellenőrzésnek kell követni.

d) a terméket az a)–c) pontok teljesítését tanúsító hatósági állatorvosi igazolás kíséri.

V. Fejezet

Lófélék széruma

1. A szérumnak olyan lóféléktől kell származnia, amelyek az alábbi bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegségektől mentesek:

- afrikai lópestis,
- tenyészbénaság,
- takonykór,
- lovak agy- és gerincvelő gyulladása,

- hólyagos szájgyulladás,
- veszettség,
- lépfene.

2. Lófélék szérumának behozatala csak akkor engedélyezhető, ha

a) olyan országban született és felnevelt lófélékből származik, amelyekből a lovaknak vágásra történő behozatala engedélyezett,

b) a termék az alábbi feltételeknek megfelel:

ba) a vérvétel állatorvos felügyelete mellett, fertőző betegségtől mentes állatokból történt,

bb) az állatokat a születésük óta a származási helyen tartották,

bc) olyan állatoktól nyerték, amelyek 6 hónapon belül nem jártak olyan gazdaságban, amely fertőző lóbetegség miatt korlátozás alatt volt,

c) a termék gyártásánál, csomagolásánál a fertőződések lehetőségét elkerülték,

d) a termék csomagokat címkézték, „szérum lófélékből” feliratozták,

e) a termék az illetékes hatóság által engedélyezett üzemből származik,

f) a terméket hatósági állatorvosi igazolás kíséri, mely tanúsítja, hogy a termék az a)–e) pontban foglalt előírásoknak megfelel.

VI. Fejezet

Patás állatok nyers bőre

1. E fejezet rendelkezései nem vonatkoznak az alábbiakra:

a) a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegségektől mentes patás állatok nyers bőrére,

b) a teljes cserzési folyamatnak alávetett patás állatok nyers bőrére,

c) „nedves kék”-re,

d) „pácolt bőrök”-re,

e) nemezett irhákra (kezelve mésszel és 12–13 pH értékű sólében tartva legalább 8 órán keresztül).

2. E fejezet rendelkezései kiterjednek a friss, hűtött, kezelt irhákra és bőrökre.

Kezelt nyers bőrök alatt azok a nyers bőrök értendők, amelyeket

a) szárítottak,

b) száraz vagy nedves sózásnak vetették alá legalább 14 napig az elszállítás előtt,

c) sóztak hét napon keresztül 2% nátriumkarbonáttal kiegészített tengeri sóban,

d) szárítottak 42 napon keresztül legalább 20 °C hőmérsékleten.

3. A friss és hűtött nyers bőrökkel folytatott kereskedelem feltételei megfelelnek a friss hússokra előírt feltételeknek.

4. A kezelt nyers bőrökkel folytatott kereskedelem azal a feltétellel engedélyezhető, ha minden szállítmányt olyan hatósági állatorvosi bizonyítvány kísér, amely tanúsítja, hogy

a) a nyers bőroket a 2. pontban foglaltaknak megfelelően kezelték, és

b) a szállítmányok nem kerültek érintkezésbe más állati termékekkel vagy élő állatokkal, amelyekről fertőző betegségek kórokozói a termékekre áterjedhettek.

5. A friss vagy hűtött nyers bőrök behozatala csak akkor engedélyezhető, ha

a) olyan állatokból származnak, amelyeket vágóhídon vágta le, és

b) olyan országokból származnak, melyekből a megfelelő állatfajok valamennyi húsféleségének a behozatala engedélyezett, és amely az elszállítás előtt legalább 12 hónapon keresztül mentes volt

ba) a klasszikus sertéspestistől,

bb) az afrikai sertéspestistől,

bc) a keleti marhavészstől és az elszállítás előtt legalább 24 hónapon keresztül mentes volt ragadós száj- és körömfájástól, és a betegség ellen védőoltást nem alkalmaznak,

c) a nyers bőrök

ca) olyan állatoktól származnak, melyek levágásuk előtt legalább 3 hónapig a származási ország területén voltak,

cb) olyan gazdaságból származnak, ahol a gazdaságban a vágást megelőző hónapban, a gazdaság 10 km-es körzetében a vágást megelőző 30 napban ragadós száj- és körömfájás nem fordult elő,

d) minden óvintézkedést megtettek az újrafertőződés elkerülésére,

e) hatósági állatorvos igazolja, hogy a termék a jelen rendeletben foglalt feltételeknek megfelel.

6. A patás állatok friss, hűtött vagy kezelt nyers bőrét a származási ország illetékes hatósági állatorvosa által lepecsételt tartályokban, gépkocsiban, vagonokban, bálákban kell importálni.

VII. Fejezet

Vadtrófeák

1. Vadtrófeák közül az alábbiak nem esnek állategészségügyi korlátozás alá:

a) a patásállatok és madarak trófeáit, melyek olyan kezelésem estek át, amely biztosítja a környezeti hőmérsékleten való tartásukat,

b) patás állatoktól és madaraktól különböző fajok trófeái.

2. Az 1. a) pontban leírt nem kezelt trófeáknak a következő feltételeknek kell megfelelnie:

a) olyan területről kell származnia, amelyek az érintett fajokra átvihető fertőző betegségek miatt nem esnek forgalmi korlátozás alá,

b) ha olyan területről származnak, amely az érintett fajra átvihető fertőző betegség miatt forgalmi korlátozás alatt áll, meg kell felelniük a 3. vagy 4. pontban leírt feltételeknek.

3. A kizárólag csontból, szarvából, patákból, karmokból, agancsokból vagy fogakból álló vadtrófeák tekintetében a trófeákat:

a) megfelelő ideig be kell meríteni forró vízbe annak érdekében, hogy a csonttól, szarvaktól, patáktól, karmoktól, agancsoktól vagy fogaktól különböző anyagot eltávolítsák,

b) fertőtleníteni kell az illetékes hatóság által engedélyezett termékkel, különösen hidrogénperoxiddal,

c) a kezelés után azonnal be kell csomagolni egyedi, átlátszó zárt csomagolásban,

d) kísérni kell egy hatósági állatorvosi igazolásnak, hogy a fenti feltételek teljesültek.

4. A kizárólag nyers bőrből álló vad trófeák esetében a trófeákat, vagy

a) meg kell szárítani, vagy

b) elszállítás előtt legalább 14 napos száraz vagy nedves szósznak kell alávetni, vagy

c) tartósítani kell a cserzéstől eltérő kezeléssel, és

d) egyedi, átlátszó, zárt csomagokba be kell csomagolni,

e) kísérnie kell hatósági állatorvosi igazolásnak, hogy a fenti feltételek teljesültek.

VIII. Fejezet

Feldolgozatlan gyapjú, szőr, sertés sörte, toll és tollrészek

1. Sertés sörte szállítása afrikai sertéspestissel fertőzött területről tilos, kivéve, ha a sörtéket:

a) forrázták, színezték vagy fehérítették,

b) olyan más kezelésnek vetették alá, mely biztonságosan elpusztítja a betegséget okozó vírust,

c) az a) és b) pontban foglaltakat a hatósági állatorvos igazolja,

d) a gyári mosás nem fogadható el ártalmatlanítást szolgáló kezelésként.

A feldolgozatlan gyapjút, szőrt, sertés sörtét, tollat, tollrészeket szárazon, biztonságosan kell csomagolni.

2. Az 1. pontban foglaltakat nem kell alkalmazni a dísz-tollakra és a tollakra:

- a) az utasforgalomban, vagy
- b) a magánszemélyek részére nem ipari célra küldött postai küldeményekre.

IX. Fejezet

Méhészeti termékek

1. Kizárólag a méhészetben történő használatra szánt termékeket nem szabad behozni olyan területről, amely nyúlós költésrothadás vagy atkakór miatt forgalmi korlátozás alatt van.

2. Méhészeti termékek csak olyan kísérő okmánnyal hozhatók be, amely tartalmazza az alábbiakat:

- a) származási ország megnevezését,
- b) gyártó hely nevét,
- c) gyártó hely regisztrációs számát,
- d) termék jellegét.

3. A terméket kísérő hatósági állatorvosi bizonyítványnak tanúsítania kell, hogy a származási hely 3 km-es sugarú kör által határolt közege méhbetegségek miatt nem esik korlátozás alá, továbbá az elmúlt 30 napban nem fordult elő nyúlós költésrothadás.

X. Fejezet

Nem állati takarmányozásra vagy műtrágyázásra szánt csont (csontliszt kivételével) szarvak és szarutermékek (szaruliszt kivételével) pata és patatermékek (a pataliszt kivételével)

1. A nem állati takarmányozásra, műtrágyázásra vagy műtrágyaként történő felhasználásra szánt csont és csonttermékek (a csontliszt kivételével), szarvak és szarutermékek (a szaruliszt kivételével), pata és patatermékek (a pataliszt kivételével) továbbfeldolgozásra behozható, ha

- a) a terméket a szállítás előtt szárítják, és nem hűtik vagy fagyasztják,
- b) a terméket a fogadó országba átrakodás nélkül szállítják,

c) a terméket kísérő hatósági bizonyítvány ellenőrzését követően közvetlenül a feldolgozó üzembe szállítják.

2. A szállítmányt kísérni kell:

a) a származási üzemet felügyelő állategészségügyi hatóság által lepecsételt okmánynak, mely az alábbiakat tartalmazza:

- aa) származási ország megnevezését,
- ab) gyártó nevét,
- ac) a termék jellegét, (szárított csont) szárított csonttermék, szárított szarvak, szárított szarutermék, szárított paták, szárított patatermék, melyek
- aca) vágóhídon levágott egészséges állatokból származnak,
- acb) 42 napon keresztül legalább 20 °C hőmérsékleten szárították, vagy

acc) szárítás előtt egy órán keresztül legalább 80 °C maghőmérsékletig hőkezelték, vagy

acd) a szárítás előtt egy savanyítási eljárásnak vetették alá úgy, hogy a pH legalább egy órán át 6 alatt maradt,

ad) a termék emberi fogyasztásra, állati takarmányozásra vagy műtrágyákban való felhasználás tilos,

b) az importőr nyilatkozatának, a tranzit ország és a célország nyelvén, a nyilatkozatnak tartalmaznia kell az emberi fogyasztásra, állati takarmányozásra, műtrágyakészítésre történő felhasználás tilalmát, az importőr nevét, címét, a gyártás helyét, dátumát, az importőr aláírását.

3. A terméket plombával lezárt tartályban kell szállítani. A tartályon fel kell tüntetni a feldolgozó üzem nevét és címét.

4. A terméket közvetlenül a feldolgozó üzembe kell szállítani.

5. A termék érkezését követően az illetékes hatósági állatorvost haladéktalanul értesíteni kell.

6. Feljegyzést kell készíteni a gyártás folyamatáról, melynek tartalmaznia kell azt, hogy a beérkezett terméket teljes mennyiségben a tervezett gyártási célra használták fel.

XI. Fejezet

Az állateledel és gyógyszeripari vagy műszaki termékek előállítására szánt feldolgozatlan állati hulladékok

Az állateledel és gyógyszeripari vagy műszaki célra szánt termékek előállítására szolgáló feldolgozatlan állati hulladékok behozatala csak akkor engedélyezhető, ha

a) a származási ország szerepel az EU Bizottság azon listáján, ahonnan élő állat, nyers hús és húskészítmény behozható,

b) hatósági állatorvosi bizonyítvány kíséri,

c) közvetlenül egy olyan állateledel vagy műszaki terméket gyártó üzembe szállítják, ahol garantált, hogy az állati hulladékot kizárólag az engedélyezett célra használják fel, és nyers állapotban nem hagyja el az üzemet.

XII. Fejezet

Az olajvegyészeti célra szánt kiolvasztott zsírok

Kiolvasztott zsírok behozatala akkor engedélyezhető, ha

a) a származási országból szárazföldi vagy tengeri úton szállítják,

b) a határellenőrzést követően közvetlenül a feldolgozó üzembe szállítják,

c) minden egyes szállítmányt importőri nyilatkozat kíséri, amelyben az importőr nyilatkozik, hogy a terméket kizárólag az engedélyezett célra fogja használni. A nyilatkozatot be kell mutatni a határállomási állatorvosnak, a nyilatkozat a terméket a gyártó üzemig kell, hogy kísérje.

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 72/2003. (VI. 27.) FVM rendelete

a Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 40/1995. (XI. 16.) FM rendelet módosításáról

Az élelmiszerekről szóló 1995. évi XC. törvény 27. §-ának (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló, módosított 40/1995. (XI. 16.) FM rendelet (a továbbiakban: R.) melléklete e rendelet *mellékletében* foglaltak szerint módosul.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba. A Magyar Élelmiszerkönyvnek e rendelet mellékletében felsorolt előírásait az abban megjelölt határidőktől kell alkalmazni.

Dr. Németh Imre s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Melléklet a 72/2003. (VI. 27.) FVM rendelethez

1. Az R. mellékletének 64. sorszámu „1-4-899/87/2 Szamóca minősége” előírása helyébe a következő előírás lép:

(Sor-szám)	Magyar Élelmiszerkönyv előírásjele	Magyar Élelmiszerkönyv előírás címe	Irányadó közösségi jogszabály száma	Kötelező alkalmazás időpontja)
„64.	1-4-843/2002	Szamóca	A Bizottság 843/2002/EK rendelete	2003. szeptember 1.”

2. Az R. mellékletének 84. sorszámu „1-3-73/437 Cukortermékek” előírása helyébe a következő előírás lép:

(Sor-szám)	Magyar Élelmiszerkönyv előírásjele	Magyar Élelmiszerkönyv előírás címe	Irányadó közösségi jogszabály száma	Kötelező alkalmazás időpontja)
„84.	1-3-2001/111	Egyes cukortermékek	A Tanács 2001/111/EK irányelve	2004. május 1.”

3. Az R. mellékletének 94. sorszámu „1-3-76/118 Részben vagy teljesen dehidratált, emberi fogyasztásra szánt, tartós tejtermékek (sűrített tej és tejpor)” előírása helyébe a következő előírás lép:

(Sor-szám)	Magyar Élelmiszerkönyv előírásjele	Magyar Élelmiszerkönyv előírás címe	Irányadó közösségi jogszabály száma	Kötelező alkalmazás időpontja)
„94.	1-3-2001/114	Részben vagy teljesen dehidratált, emberi fogyasztásra szánt, tartós tejtermékek (sűrített tej és tejpor)	A Tanács 2001/114/EK irányelve	2004. május 1.”

4. Az R. melléklete a következő előírásokkal egészül ki:

(Sor-szám)	Magyar Élelmiszerkönyv előírásjele	Magyar Élelmiszerkönyv előírás címe	Irányadó közösségi jogszabály száma	Kötelező alkalmazás időpontja)
„121.	1-2-2002/82	Az élelmiszerekben használható egyes adalékanyagok tisztasági követelményei, az édesítőszeres és színezékek kivételével (Negyedik kiegészítés)	A Bizottság 2002/82/EK irányelve	2004. január 1.
122.	1-4-982/2002	Termesztett csiperkegomba	A Bizottság 982/2002/EK rendelete	2003. szeptember 1.
123.	1-4-1284/2002	Héjas mogyoró	A Bizottság 1284/2002/EK rendelete	2003. szeptember 1.
124.	3-1-2002/26	Élelmiszerek ochratoxin A-tartalmának hatósági ellenőrzésére szolgáló mintavételi és vizsgálati módszerek	A Bizottság 2002/26/EK irányelve	2004. május 1.
125.	3-1-2002/69	Az élelmiszerekben lévő dioxinok hatósági ellenőrzésére, valamint a dioxin jellegű PCB-k meghatározására szolgáló vizsgálati és mintavételi módszerek	A Bizottság 2002/69/EK irányelve	2004. május 1.
126.	3-1-91/180	A nyers- és a hőkezelt tej referencia vizsgálati módszerei	A Bizottság 91/180/EGK határozata	2004. január 1.”

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter
73/2003. (VI. 27.) FVM
rendelete**

**a járványügyi intézkedés esetén járó kártalanítás felső
határáról**

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény (a továbbiakban: Tv.) 45. §-ának 6. pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A járványügyi intézkedés esetén — a Tv. 8. §-ának (1) bekezdése alapján — járó kártalanítás felső határa a Központi Statisztikai Hivatal által közzét 2002. évi inflációs ráta (fogyasztói árindex) alapján a következő:

ló	1 047 171 Ft
szarvasmarha	469 421 Ft
sertés	163 880 Ft
juh	47 220 Ft
kecske	23 609 Ft
baromfi	3 472 Ft
méhcsalád	13 880 Ft
házinyúl	2 500 Ft

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a járványügyi intézkedés esetén járó kártalanítás felső határáról szóló 45/2002. (V. 17.) FVM rendelet.

Dr. Németh Imre s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Az informatikai és hírközlési miniszter 10/2003. (VI. 27.) IHM rendelete

**a távbeszélő-szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel
rendelkező távközlési szolgáltató által nyújtott
távbeszélő-szolgáltatás díjairól, valamint az egyetemes
távközlési szolgáltatással kapcsolatos díjsomagokról
szóló 3/2002. (I. 21.) MeHVM rendelet, valamint az
Egyetemes Távközlési Támogatási Alapba fizetendő
hozzájárulás és a teljesíthető támogatás mértékéről,
illetőleg meghatározásának módjáról szóló
4/2002. (I. 26.) MeHVM rendelet módosításáról**

A hírközlésről szóló 2001. évi XL. törvény (a továbbiakban: Hkt.) 107. §-a (4) bekezdésének *f)* és *j)* pontjaiban foglalt felhatalmazás alapján, figyelemmel a Hkt. 27. §-a (3) bekezdésének *a)* pontjára, valamint az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény 7. §-ának (2) bekezdésére — e rendelet 1. §-a tekintetében a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) A távbeszélő-szolgáltatási piacon jelentős piaci erővel rendelkező távközlési szolgáltató által nyújtott távbeszélő-szolgáltatás díjairól, valamint az egyetemes távközlési szolgáltatással kapcsolatos díjsomagokról szóló 3/2002. (I. 21.) MeHVM rendelet (a továbbiakban: Díjr.) 11. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az egyetemes távközlési szolgáltató köteles az egyetemes szolgáltatást igénybe vevő egyéni előfizető részére kedvezményes díjsomagot, továbbá az egyetemes szolgáltatás előfizetői díjára és hívásdíjaira vonatkozó még egy csomagot (normál díjsomag) kialakítani. Az egyetemes távközlési szolgáltató jogosult a szolgáltatás költségei egy részének átvállalásával egyéni előfizető részére olyan kedvezményes díjsomag kialakítására is, amelyből származó pénzügyi terhei mérséklésére nem jogosult támoga-

tásra a Hkt. 53. §-a alapján létrejött Egyetemes Távközlési Támogatási Alapból, továbbá az így kialakított díjsomag nem vehető figyelembe a díjmegállapítás szabályairól szóló 12. § rendelkezései tekintetében.”

(2) A Díjr. 18. §-ának (1)—(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(1) A távbeszélő-előfizetői hozzáférési pontról a mobil hálózatra irányuló hívások esetén 2003. szeptember 30-áig a szolgáltató az 5. § (4) bekezdésében foglaltaktól — a rendelet hatálybalépése előtti számlázási mód fenntartása érdekében — eltérhet.

(2) A távbeszélő szolgáltató az egyes mobil rádiótelefon szolgáltató által nyújtott végződöttes forgalmi szolgáltatás díjaiból származó költségmegtakarítás forintban kifejezett mértékét köteles az adott mobil hálózatra irányuló hívások előfizetői forgalmi díjai csökkentése során legalább annak megfelelő mértékben érvényesíteni.

(3) A távbeszélő szolgáltató az e rendelet hatálya alá tartozó díjlemek változtatása során a vezetékes hálózathoz mobil hálózatra irányuló hívásdíjai csökkenése esetében a díjváltozás kizárólag azon részét veheti figyelembe, amely meghaladja az adott hívásrelációban a mobil szolgáltató végződöttes forgalmi szolgáltatás díjának csökkenését.”

2. §

Az Egyetemes Távközlési Támogatási Alapba fizetendő hozzájárulás és a teljesíthető támogatás mértékéről, illetőleg meghatározásának módjáról szóló 4/2002. (I. 26.) MeHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, és a § eredeti szövege (1) bekezdésre változik:

„(2) E rendelet alkalmazásában

a) egyéb távközlési szolgáltatást nyújtó vállalkozás minden távközlési szolgáltató, az egyetemes távközlési szolgáltatók, valamint a mobil rádiótelefon szolgáltatásra koncessziós szerződés alapján jogosult vállalkozások kivételével;

b) összekapcsolási kiadás a Hkt. 37. §-ának (1) bekezdésében, illetőleg 45. §-ában megjelölt szerződésekkel kapcsolatos kiadás.”

3. §

Az R. 3. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az egyetemes szolgáltatót támogatás legfeljebb az összes egyéni előfizetőinek 20%-a által igénybe vett kedvezményes díjsomag előfizetési díja után illeti meg.”

4. §

Az R. 4. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az egyetemes szolgáltatót megillető — a tárgyévvel vonatkozó — támogatás összegét az egyetemes szolgál-

tatótól a tárgyévét megelőző évben kedvezményes díjcsomagot igénybe vevő egyéni előfizetők éves átlagos számának, valamint a normál díjcsomag és a kedvezményes díjcsomag tárgyévét megelőző évi átlagos előfizetési díja különbsége tizenkétszeresének szorzataként kell meghatározni úgy, hogy a kapott eredményt csökkenteni kell a 3. § (5) bekezdése szerinti kedvezményes díjcsomagot igénybe vevői kör által fizetett összes forgalmi díj azon részével, amely a normál díjcsomag percdíjait meghaladó mértékű forgalmi díjakból keletkezett.”

5. §

Az R. 5. §-ának (2)—(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő új (5)—(6) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg az (5) bekezdés számozása (7) bekezdésre változik:

„(2) Az (1) bekezdés *b)*—*c)* pontjai szerinti kifizetések fedezetének biztosítása érdekében az összes befizetésre kötelezett távközlési szolgáltatónak a (3)—(6) bekezdés szerint meghatározott és jóváhagyott hozzájárulási alapja 0,05%-át kell befizetni, illetőleg az Alap részére e célból a tárgyévét megelőző naptári évben befizetett összegnek az e célra fordított kifizetések után fennmaradó részét az adott naptári évre ilyen mértékig kiegészíteni.

(3) A kötelezett szolgáltató az Alap részére fizetendő hozzájárulása mértékének meghatározása érdekében a tárgyév június 10-éig köteles bejelenteni az Alapnak, valamint a Felügyeletnek a távközlési szolgáltatásból származó — a naptári évet megelőző évre vonatkozó auditált éves beszámolón alapuló — éves árbevétele mértékét, továbbá a (4)—(6) bekezdés szerinti csökkentéseket meghatározó adatokat.

(4) A (3) bekezdés szerinti árbevétel összege a következő tételekkel csökkenthető:

- a)* az összekapcsolási kiadásokkal,
- b)* egyetemes szolgáltató esetében a kedvezményes díjcsomag alapján nyújtott egyetemes szolgáltatásból származó árbevétellel,
- c)* az Alapból a kötelezett szolgáltatónak teljesített kifizetésekkel.

(5) Az Alaphoz történő hozzájárulási kötelezettség a (3)—(4) bekezdés szerint meghatározott összeg 100 millió Ft-ot meghaladó része után keletkezik.

(6) Az Alaphoz történő hozzájárulás alapja

a) egyetemes távbeszélő, illetőleg mobil rádiótelefon szolgáltató esetén az (5) bekezdés szerint meghatározott összeg,

b) egyéb távközlési szolgáltatást nyújtó vállalkozás esetén az (5) bekezdés szerint meghatározott összeg 25%-a, kivéve azon szolgáltatókat, amelyek éves árbevételének több mint fele műsorelosztási, illetve Internet szolgáltatásból származik, ebben az esetben az (5) bekezdés szerint meghatározott összeg 10%-a.”

6. §

(1) Ez a rendelet — a 2—5. § kivételével — a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) A 2—5. § 2004. január 1-jén lép hatályba oly módon, hogy rendelkezéseit a 2003 folyamán nyújtott egyetemes távközlési szolgáltatás alapján 2004-ben igényelhető támogatásra már kell alkalmazni.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a Díjr. 5. §-a (4) bekezdésében „az 1. számú mellékletben, illetőleg” szövegrész, a 15. §-ának (5) bekezdése, valamint a 2. számú melléklet 3. pontjában a „9. §-sal és” szövegrész hatályát veszti.

Kovács Kálmán s. k.,
informatikai és hírközlési miniszter

A Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter és az igazságügy-miniszter 7/2003. (VI. 27.) MeHVM—IM együttes rendelete

a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai által elkövetett katonai vétségek parancsnoki nyomozásáról

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 604. § (4) bekezdésének *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján — a legfőbb ügyésszel egyetértésben — a következőket rendljük el:

I. Fejezet

Katonai nyomozó hatóságok

1. §

(1) A szolgálati viszony tartama alatt elkövetett katonai vétség megalapozott gyanúja miatt a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok (a továbbiakban: szolgálatok) hivatásos állományú tagja ellen indított büntetőeljárásban — ha a nyomozás nem tartozik a katonai ügyész kizárólagos hatáskörébe [Be. 474. § (2) bekezdés *b)* pont] — a katonai nyomozó hatóságként eljáró illetékes parancsnokot [Be. 474. § (1) bekezdés], valamint hatáskörüket és a parancsnoki nyomozás részletes szabályait e rendelet határozza meg.

(2) E rendelet alkalmazásában illetékes parancsnok (a továbbiakban: parancsnok):

a) az Információs Hivatal hivatásos állományú tagja tekintetében az Információs Hivatal főigazgatója,

b) a Nemzetbiztonsági Hivatal hivatásos állományú tagja tekintetében a Nemzetbiztonsági Hivatal főigazgatója,

c) a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat hivatásos állományú tagja tekintetében a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat főigazgatója.

(3) A parancsnok nyomozó hatósági jogkörét az e feladat ellátásával az 5. § (1) bekezdése szerint megbízott nyomozótiszt útján vagy személyesen gyakorolja.

A parancsnok hatásköre és illetékessége

2. §

(1) A parancsnok hatáskörébe tartozik a nyomozás — a (2) bekezdésben meghatározottak kivételével — a katonai vétség miatt indult büntetőeljárásban.

(2) Nem tartozik az illetékes parancsnok hatáskörébe a nyomozás és az eljárás során keletkezett iratokat a katonai ügyésznek kell felterjeszteni, ha

a) több gyanúsított esetén a gyanúsítottak különböző szolgálatokhoz tartoznak, így nincs olyan parancsnok, akinek hatásköre valamennyi gyanúsítottra kiterjedne;

b) a gyanúsított mellett a bűncselekmény elkövetésével (tettesként vagy részesként) más fegyveres szerv tagja [a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 1. § (1) bekezdés], a Magyar Honvédség tényleges katonai állományú tagja vagy polgári személy is alaposan gyanúsítható;

c) a tanúvédelmi programban való részvétel miatt a Be. 98/A. §-ának alkalmazása vagy a Be. IX. Fejezetének V. Címe szerinti bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés szükséges az ügyben.

(3) Ha a katonai ügyész a nyomozás lefolytatását magához vonta, vagy a parancsnok tekintetében kizáró ok áll fenn [Be. 38. § (1) bekezdés], a parancsnok a büntetőeljárás iratait az illetékes katonai ügyészhez terjeszti fel.

3. §

(1) Ha a parancsnok a nyomozás során észleli, hogy a gyanúsított bűncselekménye vagy több bűncselekmény esetén azok valamelyike nem tartozik nyomozási hatáskörébe, a feljelentést, illetőleg az eljárás során keletkezett iratokat három napon belül — sürgős esetekben haladéktalanul — a katonai ügyészhez terjeszti fel.

(2) Az ügy iratait — a nyomozás lefolytatása (folytatása) végett — a katonai ügyészhez kell felterjeszteni a 11. § (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott esetekben.

4. §

(1) A 2. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben a nyomozást az a parancsnok folytatja le, akinek a büntetőeljárás megindításakor a gyanúsított szolgálati alárendeltségébe tartozik.

(2) Ha a gyanúsított szolgálati helye az eljárás alapjául szolgáló cselekmény elkövetése után megváltozott, a nyomozást az elkövetéskori parancsnok folytatja le, majd a nyomozás befejezése után a büntügyi iratokat az elkövetés helye szerint illetékes katonai ügyészhez terjeszti fel.

(3) Több gyanúsított ellen indult büntügyben — ha azok nem azonos parancsnok alárendeltségébe tartoznak — az a parancsnok folytatja le a nyomozást, aki az ügyben korábban intézkedett (megelőzés). Illetékességi összeütközés esetén a nyomozást lefolytató parancsnokot a nyomozás felügyeletét ellátó katonai ügyész, több katonai ügyészséget érintő esetben a Katonai Főügyészség jelöli ki.

(4) Ha az elkövetéssel gyanúsítható személy ismeretlen, a nyomozás lefolytatására az elkövetés helye szerint illetékes katonai ügyész jelöli ki az eljáró parancsnokot. Az ismertté vált gyanúsított ügyének iratait — a katonai ügyész egyidejű értesítése mellett — további intézkedés végett a gyanúsított állomány szerint illetékes parancsnokához kell áttenni. Ha a tettes ismeretlen marad, a büntetőeljárást a nyomozás lefolytatására kijelölt parancsnok függeszti fel [Be. 188. § (1) bekezdés c) pontja].

(5) A parancsnok a Be. 170. §-ának (4) bekezdése szerinti halaszthatatlan esetekben a szükséges nyomozati cselekményt bármely bűncselekmény észlelése esetén elvégzi, majd a Be. 170. §-ának (5) bekezdése szerint jár el.

A nyomozótiszt

5. §

(1) A parancsnok a nyomozótisztet — alárendeltjei közül — a szervezet létszámára (sajátosságaira) is figyelemmel szükséges számban

a) jogi egyetemi vagy rendőrtiszt főiskolai végzettségű,

b) arra alkalmas tiszt rendfokozatú hivatásos állományú tagjai

közül a katonai ügyész előzetes egyetértésével, írásbeli parancsban (határozatban) jelöli ki és bízta meg.

(2) A nyomozótiszt kijelöléséhez és megbízásához a parancsnoknak előzetesen be kell szerezni a katonai ügyész egyetértését.

(3) A nyomozótisztet a parancsnok írásbeli parancsban (határozatban) jelöli ki. A kijelölésről a parancsnok a katonai ügyészt a parancs egy példányának megküldésével értesíti.

(4) A nyomozótisztet a katonai ügyészség arcképes „Nyomozótiszt-i igazolvány”-nyal látja el.

(5) A nyomozótiszt-i megbízás megszűnik, ha azt a parancsnok visszavonja. A parancsnok erről a katonai ügyészt nyolc napon belül értesíti, egyben a bevont nyomozótiszt-i igazolványt számára visszaküldi.

6. §

(1) A nyomozótiszt rendszeres (szervezett) szakmai képzéséről a parancsnok, illetve a katonai ügyészség gondoskodik.

(2) Az (1) bekezdés szerinti képzéséhez, továbbá a nyomozói feladat végzéséhez szükséges időbeli, személyi, valamint dologi feltételeket a parancsnok biztosítja.

7. §

Nyomozótisztként — a Be. 38. §-ában meghatározott kizáró okokon túl — nem járhat el, akinek a gyanúsított szolgálati előljárója [Hszt. 2. § *d*) pont].

8. §

A nyomozótiszt a nyomozás során a parancsnok utasítása szerint jár el, aki irányítja a nyomozást és ellenőrzi annak törvényességét. A nyomozótiszt köteles a parancsnokot a nyomozás minden lényeges körülményeiről tájékoztatni.

9. §

A nyomozótiszt a nyomozás elrendelésétől folyamatosan végzi azokat a nyomozati cselekményeket, amelyek nem a parancsnok kizárólagos döntési hatáskörébe tartoznak. A 11. § (1) és (2) bekezdése szerinti határozatok, valamint előterjesztések tervezeteit a nyomozótiszt készíti el.

II. Fejezet

A parancsnoki nyomozás

10. §

A parancsnoki nyomozás során a Be. rendelkezéseit az e rendeletben foglalt kiegészítésekkel kell alkalmazni.

11. §

(1) A nyomozás során kizárólag a parancsnok döntési hatáskörébe tartozik:

- a*) a nyomozótiszt kizárása [Be. 39. § (2) bekezdés];
 - b*) a védő kirendelése, a kirendelés alóli felmentése és a kirendelt védő díjának megállapítása [Be. 48. § (1)—(3), (6) és (9) bekezdés];
 - c*) az igazolási kérelem elbírálása [Be. 66. § (1) bekezdés];
 - d*) tanú és szakértő mentességre történő hivatkozásának elbírálása [Be. 94. §, Be. 113. § (3) bekezdés];
 - e*) a feljelentés áttétele [Be. 172. § (3) bekezdés] és elutasítása [Be. 174. § (2) bekezdés, Be. 485. §];
 - f*) a nyomozás elrendelése [Be. 170. § (2) bekezdés], illetve megszüntetése [Be. 190. § (2) bekezdés, Be. 192. § (1) bekezdés];
 - g*) a nyomozás felfüggesztése, illetve folytatásának elrendelése [Be. 189. § (1)—(2) bekezdés];
 - h*) a szakértő kirendelése, kizárása, valamint felmentése, illetve díjának megállapítása [Be. 102. § (1) bekezdés, Be. 103. § (3) bekezdés, Be. 104. § (2) bekezdés, Be. 105. § (6) bekezdés];
 - i*) a gyanúsított őrizetbevétele és az őrizet megszüntetése [Be. 127. § (1) bekezdés];
 - j*) a lefoglalás [Be. 151. § (2) bekezdés], a biztosítási intézkedés [Be. 160. § (2) bekezdés] elrendelése és megszüntetése;
 - k*) a házkutatás [Be. 149. § (3) bekezdés], a motozás [Be. 150. § (2) bekezdés] és az elővezetés [Be. 162. § (2) bekezdés] elrendelése;
 - l*) számítástechnikai rendszer útján rögzített adatok megőrzésére kötelezés [Be. 158/A. § (2) bekezdés] elrendelése;
 - m*) a nyomozás befejezése és az iratok ismertetése után az iratoknak a katonai ügyészhez — vádemelési vagy parancsnoki fegyelmi hatáskörben történő elbírálási javaslattal — való megküldése [Be. 193. § (5) bekezdés, illetve Be. 485/A. § (2) bekezdés];
 - n*) a panasz elbírálása, illetve annak elbírálás végett történő felterjesztése [Be. 195. § (4) bekezdés], valamint a panasz ellenvetésként történő elbírálása (Be. 196. §);
 - o*) a határozat végrehajtásának felfüggesztése [Be. 195. § (3) bekezdés].
- (2) A parancsnok — a Be. 165. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel — a katonai ügyészhez indokolt előterjesztést tesz:
- a*) a parancsnok kizárására [Be. 38. §, 39. § (2) bekezdés];
 - b*) a büntetőeljárásban résztvevők személyi védelmének (Be. 98. §), illetve a tanú különösen védetté nyilvánításának (Be. 97. §) vagy a tanúvédelmi programba történő felvétel (Be. 98/A. §) kezdeményezésére;
 - c*) a terhelt vagy a védő más szakértő kirendelésére irányuló indítványának elbírálására [Be. 111. § (2) bekezdés];

d) az elmeállapot megfigyelésére [Be. 107. § (1) bekezdés];

e) az előzetes letartóztatás elrendelésére, meghosszabbítására [Be. 131. § (1) bekezdés], valamint megszüntetésére [Be. 136. § (3) bekezdés];

f) a lakhelyelhagyási tilalom elrendelésének kezdeményezésére [Be. 137. § (2) bekezdés], annak — a terhelt kérelmére történő — részleges feloldására [Be. 137. § (7) bekezdés], illetve megszüntetésére [Be. 137. § (8) bekezdés];

g) az úti okmány elvételére, illetve az elvétel megszüntetésére [Be. 146. § (1), (4) bekezdés];

h) idézéssel szembeni mulasztás esetén (Be. 69. §) rendbírság kiszabására [Be. 161. § (3) bekezdés];

i) a nyomozás határidejének meghosszabbítására [Be. 176. § (1) bekezdés];

j) a nyomozásnak a Btk. 124. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt történő megszüntetésére (Be. 487. §);

k) a panasz elbírálására [Be. 195. § (4) bekezdés];

l) ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelésének indítványozására [Be. 140. § (3) bekezdés].

12. §

(1) A parancsnok a nyomozás elrendeléséről készített feljegyzését [Be. 170. § (2) bekezdés], illetve a feljelentés elutasításáról szóló határozatát [Be. 174. § (2), (4) bekezdés] a katonai ügyésznek huszonnégy órán belül felterjeszti, illetve a döntéséről szóló értesítést az érdekelteknek megküldi.

(2) Ha a nyomozást a parancsnok felfüggeszti [Be. 189. § (1) bekezdés] vagy a nyomozást megszünteti [Be. 190. § (1)—(2) bekezdés], az erről szóló határozatát a katonai ügyésznek haladéktalanul felterjeszti [Be. 189. § (1) bekezdés, illetve Be. 190. § (2) bekezdés].

13. §

A gyanúsított őrizetbe vételének elrendelése esetén fokozott figyelmet kell fordítani a Be. 128. § (2)—(3) bekezdésében rögzített kötelezettségek betartására.

14. §

(1) A parancsnok a nyomozás során a katonai ügyész szakmai segítségét kérheti.

(2) Ha a katonai ügyész nyomoz, a Be. 28. §-ának (5) bekezdése alapján nyomozási cselekmény elvégzésére utasított parancsnok a katonai ügyész iránymutatása szerint jár el.

15. §

Ha a nyomozást az elrendeléstől számított két hónapon belül nem fejezi be, a parancsnok e határidő lejártá előtt legalább tíz nappal a nyomozás határidejének meghosszabbítására a katonai ügyészhez előterjesztést tesz. Az előterjesztéshez mellékelni kell a még szükséges, de el nem végzett nyomozási cselekmények részletes tervét is.

16. §

(1) A nyomozótiszt a jelentősebb tárgyi súlyú vagy bonyolultabb, előreláthatóan két hónapon túli nyomozást igénylő ügyben a nyomozás elrendelését követően haladéktalanul nyomozási tervet készít és azt jóváhagyás végett bemutatja a parancsnoknak.

(2) A nyomozási terv tartalmazza a nyomozás eredményes lefolytatásához szükséges feladatokat. Az eljárás során feltárt új adatok és szempontok figyelembevételével a tervet szükség szerint módosítani kell.

(3) A nyomozás során fokozott figyelmet kell fordítani

a) a bünyügyi nyilvántartásról és a hatósági erkölcsi bizonyítványról szóló 1999. évi LXXXV. törvény, illetve a bünyügyi nyilvántartást kezelő szerverről, az adatközlés és az adatszolgáltatás rendjéről szóló 7/2000. (II. 16.) BM—IM—PM együttes rendelet, valamint az ujj- és tenyérnyomat vétel, a fényképkészítés, valamint a DNS mintavétel szabályairól szóló 8/2000. (II. 16.) BM—IM—PM együttes rendelet rendelkezéseinek betartására, továbbá

b) a bűncselekmény elkövetését elősegítő, illetve megkönnyítő okok, körülmények felderítésére az újabb bűncselekmények megelőzése érdekében.

(4) Az újabb bűncselekmények megelőzése végett a (3) bekezdés b) pontja alapján tett intézkedésekről — vagy azzal kapcsolatos javaslatáról — a parancsnok a katonai ügyészt értesíti.

17. §

Az eljárás során egyes nyomozási cselekményekről készített iratokat három példányban, az érdekelteknek a Be. szabályai szerint kézbesítendő határozatokat pedig ezen felül a szükséges példányszámban kell elkészíteni.

Kényszerintézkedések a nyomozás során

18. §

(1) A parancsnok az általa elrendelt őrizetbe vételről a katonai ügyészt haladéktalanul értesíti.

(2) Ha a parancsnok a hatáskörébe nem tartozó kényszerintézkedés elrendelését tartja szükségesnek, a katonai ügyészt erről haladéktalanul értesíti, egyben — az addig keletkezett iratokat mellékelve — arra írásban javaslatot tesz.

(3) Ha az őrizetbe vételkor már megállapítható, hogy indokolt az előzetes letartóztatás elrendelésének a kezdeményezése, az előterjesztést haladéktalanul, de legkésőbb az őrizetbe vétel elrendelését követő huszonnégy órán belül meg kell küldeni a katonai ügyészhez.

(4) A parancsnok haladéktalanul előterjesztést tesz a katonai ügyésznek, ha az előzetes letartóztatás, az ideiglenes kényszergyógykezelés vagy a lakhelyelhagyási tilalom megszüntetését látja szükségesnek.

(5) A parancsnok az előzetes letartóztatás meghosszabbítására vonatkozó javaslatát — a nyomozási iratok egy példányával együtt — a letartóztatás határidejének lejárta előtt legalább tíz nappal köteles megküldeni a katonai ügyésznek. Az előterjesztéshez mellékelni kell a még végrehajtásra váró nyomozási cselekmények tervét is.

19. §

A hivatásos állomány tagjának őrizetét rendőrségi fogdában, előzetes letartóztatását katonai fogházban kell foganatosítani.

A gyanúsított védekezési joga gyakorlásának biztosítása

20. §

(1) A parancsnoki nyomozás során a gyanúsítottat megilleti a védelem joga (Be. 5. §). Védőként meghatalmazás vagy kirendelés alapján ügyvéd járhat el, akinek jogaira és kötelességeire a Be. 44—50. §-a az irányadó.

(2) A gyanúsított és védője a nyomozás államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó irataiba a Be. rendelkezései szerint jogosult betekinteni. Az ilyen tartalmú iratokról másolat készítésére, továbbá az államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó irat kézbesítésére a Be. szabályai az irányadók.

(3) Ha a gyanúsított olyan nyomozási cselekményen vesz részt vagy kíván részt venni, amelyen a Be. részvételét kötelezővé, illetve lehetővé teszi, annak tartamára számára szolgálatmentességet kell biztosítani.

Jogorvoslat a nyomozás során

21. §

(1) A nyomozás során hozott határozat elleni panaszt, illetve a tett intézkedést vagy annak elmulasztása miatt bejelentett ellenvetést — amennyiben annak három napon belül nem ad helyt — a parancsnok a nyomozás során keletkezett iratokkal, valamint a panasszal, illetve ellenvetéssel kapcsolatos nyilatkozatával együtt elbírálás végett haladéktalanul megküldi katonai ügyészhez.

(2) A gyanúsítottnak vagy más érdekeltnek a nyomozás során szóban tett panaszát írásba kell foglalni.

A nyilvánosság tájékoztatása a nyomozás során

22. §

A parancsnoki nyomozás során a sajtó részére a Be. 74/A. §-a alapján a parancsnok ad tájékoztatást.

Nyomozási iratok megküldése a nyomozás befejezése után

23. §

(1) A nyomozás befejezésétől számított három napon belül a parancsnok az eljárás során keletkezett iratok két példányát a katonai ügyésznek megküldi, az iratok harmadik példányát pedig irattározza.

(2) A nyomozási iratok részeként továbbítani kell a bűnügyi nyilvántartás gyanúsítotttra vonatkozó értesítését, a gyanúsított minősítését, a dicséreteiről és fenyítéseiről szóló okmányok másolatát, az illetményéről szóló igazolást, valamint a bűnjeljegyzéket, végül a bűnügyi költségjegyzéket. A bűnjelet a nyomozási iratokkal együtt kell megküldeni. Amennyiben a bűnjel csatolása — annak jellegénél fogva — nem lehetséges, vagy más fontos ok azt indokolja, a bűnjelnek a bűncselekménnyel kapcsolatos egyedi tulajdonságait rögzítő iratot vagy fényképet kell a nyomozás irataival megküldeni.

(3) Ha a parancsnok lehetőséget lát a bűncselekmény fegyelmi eljárásban történő elbírálására, a nyomozási iratokat a katonai ügyészhez a Be. 485/A. §-ának (1) bekezdése szerinti határozat meghozatalára vonatkozó javaslattal küldi meg.

Bűncselekmény elbírálása fegyelmi eljárásban

24. §

Ha a katonai ügyész a bűncselekmény elbírálását fegyelmi eljárásra utalta, a parancsnok a fenyítés kiszabását követően az erről szóló határozatot a Be. 485/A. § (5) bekezdése alapján a katonai ügyésznek küldi meg.

Iratkezelési szabályok

25. §

A nyomozás során személyes adatokat is tartalmazó iratokba történő betekintés csak azoknak a szerveknek (személyeknek) engedélyezhető, illetve az ilyen iratok csak olyan szerveknek küldhetők meg, amelyek törvény alapján

jogosultak az iratokban szereplő személyes adatok megismerésére (kezelésére). Egyéb esetben, ha az érintett a különleges személyes adatok kezeléséhez nem járult hozzá, a tájékoztatásnak személyazonosításra alkalmatlan módon kell eleget tenni.

26. §

A nyomozás során a katonai büntetőeljárásban rendszersített nyomtatványokat kell alkalmazni.

Titokvédelmi rendelkezések

27. §

A nyomozás során ügyelni kell arra, hogy államtitkot, illetve szolgálati titkot képező adat illetéktelen személy részére ne váljon hozzáférhetővé.

28. §

A nyomozati szakban keletkezett államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó iratok biztonsági minősítését — a hatályos titokköri jegyzéknek megfelelően — a szolgálatok titokvédelmi szabályzatainak alapján a parancsnok határozza meg. A biztonsági minősítés megváltoztatására — indokolt esetben — az eljáró nyomozótiszt javaslatot tesz. A biztonsági minősítés a gyanúsított és védője a 20. § (2) bekezdés szerinti jogai gyakorlásának azonban nem lehet akadálya.

Bűnügyi költségek

29. §

(1) A nyomozás során felmerült bűnügyi költségeket a szolgálat gazdasági vezetője utalvány alapján előlegezi meg.

(2) A bűnügyi költségeket költségjegyzéken folyamatosan vezetni kell, a költségjegyzék a nyomozás iratai között kerül elhelyezésre.

Záró rendelkezések

30. §

Ez a rendelet 2003. július 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. Egyidejűleg a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai által elkövetett katonai vétségek nyomozásáról szóló 3/2000. (II. 25.) TNM—IM együttes rendelet hatályát veszti.

Tóth András s. k.,
miniszterelnöki hivatali
politikai államtitkár

Dr. Hankó Faragó Miklós s. k.,
igazságügyi minisztériumi
politikai államtitkár

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

Az Országos Rádió és Televízió Testület k ö z l e m é n y e

[A 17/1996. (III. 8.) OGY határozat 2/A. számú melléklete]

A Hungária Televízió Közalapítvány Kuratóriumába 2003. évben delegált tagok névjegyzékében az alábbi változás történt:

dr. Józsa László

helyett

Siflis Zoltán

a kuratórium tagja.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalának (1052 Budapest, Városház u. 7.)

h i r d e t m é n y e

Az FVM Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatala — a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló, többször módosított 1993. évi II. törvény alapján

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

tart a Zsellérföld Mezőgazdasági Szövetkezet használatában lévő, részarány-földtulajdonnak megfelelő földek kiadása céljából.

A sorsoláson részvételre jogosultak köre: Tápiószecsői Zsellérföld Mezőgazdasági Szövetkezet gazdálkodási területén ki nem adott részarány-földtulajdonnal (aranykoronával) rendelkező személyek.

A sorsolás helye: Tápiószecső, Deák F. u. 18., Polgármesteri Hivatal Tanácskozó terem

A sorsolás ideje: 2003. augusztus 5., 10 óra.

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai:

Település: Tápiószecső

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
02/2	gyep	0,2826	6,39	6,39	
04/2	szántó	0,1428	2,23	2,23	
04/3	szántó	0,1007	1,57	1,57	
04/4	szántó	0,1293	2,02	2,02	
04/5	szántó	0,1123	1,75	1,75	
04/6	szántó	0,2174	3,39	3,39	
04/14	szántó	1,2510	19,52	19,52	
020/10	szántó	0,4146	4,31	4,31	
024/2	szántó	0,4110	4,27	4,27	
045	szántó	0,4041	4,20	4,20	
062/5	szántó	69,7478	1709,09	646,11	
066/7	szántó, gyep	46,8770	1005,30	72,52	
068/14	szántó	6,8385	123,54	113,00	
068/34	szántó	32,0633	519,33	35,42	
091/3	gyep	0,9395	26,96	26,96	
094/7	szántó	0,2632	2,74	2,74	
094/8	szántó	0,2269	2,36	2,36	
0155/3	gyep	2,8471	44,41	5,35	
0156/44	szántó	0,6914	7,19	7,19	
0169/6	szántó	0,0931	1,95	1,95	
0179/1	szántó	0,3388	1,42	1,42	
0195/2	gyep	0,2911	4,54	4,54	
0201/10	szántó	0,6257	2,63	2,63	
4267	erdő	1,5268	11,60	11,60	

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot sem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

A sorsolás szabálytalan lebonyolítása ellen az, akinek jogos érdekét érinti vagy sérti, törvénysértésre hivatkozással a sorsolás lebonyolítását követő 48 órán belül kifogást nyújthat be a Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz címezve.

Vaszócsik Győző s. k.,
mb. hivatalvezető

**A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Heves Megyei Földművelésügyi Hivatalának
(3301 Eger, Barkóczy út 7., Pf. 145.)**

h i r d e t m é n y e

Az FVM Heves Megyei Földművelésügyi Hivatala — a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 4/B. §-ának (5) bekezdése alapján —

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

tart a besenyőtelki Mezőgazdasági Szövetkezet Besenyőtelek használatában lévő, részarány-földtulajdonnak megfelelő földek kiadása céljából.

A sorsolás helye: Besenyőtelek, Fő út 89., Polgármesteri Hivatal

A sorsolás időpontja: 2003. július 31., 9 óra.

A sorsoláson részvételre jogosultak köre: a Besenyőtelki Mezőgazdasági Szövetkezet gazdálkodási területén még ki nem adott részarány-földtulajdonnal (aranykoronával) rendelkező személyek.

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai:

Település: Besenyőtelek

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Kiadható AK	Megjegyzés
02/27	szántó	21,4005	441,75	5,10	
08/5	gyep (legelő)	0,5655	1,58	1,58	
09/40	erdő	1,7389	19,30	19,30	
018/15	erdő	0,4676	5,19	5,19	
020/2	gyümölcsös	6,4851	236,71	236,71	
036/3	szántó	0,4013	4,45	4,45	
039/17	szántó	0,2962	5,15	5,15	
039/45	szántó	0,0604	1,78	1,78	
039/72	gyümölcsös	1,1582	42,27	42,27	
039/78	szántó	3,5243	103,97	18,71	
039/80	szántó	0,5957	17,57	17,57	
049	szántó	1,3720	15,23	15,23	
058/9	szántó	70,6089	1515,98	12,01	
061/1	erdő	3,8783	43,05	43,05	
061/4	erdő	2,0440	22,69	22,69	
063/2	szántó	0,1876	3,26	3,26	
063/9	szántó	0,0646	0,72	0,72	
065/1	gyep (legelő)	0,1597	0,45	0,45	
067/1	szántó, erdő	73,5022	1473,56	58,00	
082/5	szántó	0,1645	4,00	4,00	
084/5	szántó	0,7223	8,02	8,02	
084/6	gyep (legelő)	7,9418	22,24	22,24	
084/8	szántó	0,9575	15,29	15,29	
090/1	gyep (legelő)	0,1982	0,55	0,55	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Kiadható AK	Megjegyzés
0132/1/a	gyep (legelő)	3,4133	9,56	9,56	
0132/1/b	szántó	14,7415	92,87	92,87	
0149	szántó	26,7625	289,04	45,20	
0151/3	szántó	0,0672	0,42	0,42	
0152/1	szántó	0,1171	1,30	1,30	
0154/2	erdő	50,7413	456,67	9,89	
0159/3	szántó	4,1002	67,56	67,56	
0159/4	szántó	0,0211	0,23	0,23	
0159/5	szántó	6,2762	117,62	117,62	
0159/6	szántó	0,3055	6,46	6,46	
0159/11	szántó	12,5429	199,95	199,95	
0159/12	szántó	2,3083	42,07	42,07	
0159/13	szántó	9,7396	179,96	179,96	
0162/1	szántó	0,7844	12,43	12,43	
0164/3	szántó	0,1689	1,06	1,06	
0174/1	szántó	0,3818	1,18	1,18	
0178/26	szántó	0,2510	2,79	2,79	
0178/33	gyep (legelő)	2,2171	6,21	6,21	
0178/36	szántó	0,5108	8,89	8,89	
0180/1	gyep (rét)	0,0689	0,36	0,36	
0181/13	szántó	0,7163	13,98	13,98	
0187/3	szántó	0,0920	0,58	0,58	
0187/4/a	szántó	1,5503	31,15	31,15	
0187/4/b	gyep (legelő)	0,2732	1,15	1,15	
0187/5	szántó	0,9795	18,00	18,00	
0187/6	szántó	0,5214	9,07	9,07	
0187/8/a	szántó	1,9901	41,64	41,64	
0187/8/b	gyep (legelő)	0,0956	0,40	0,40	
0187/9	szántó	0,4533	7,89	7,89	
0202	erdő	34,6930	312,24	16,00	
0218/3/a	szántó	7,1545	42,57	42,57	
0218/3/b	gyep (legelő)	0,9192	2,57	2,57	
0218/3/c	gyep (legelő)	0,0547	0,15	0,15	
0220/9	szántó	0,1359	1,51	1,51	
0224/4	szántó	14,8450	153,16	153,16	
0273/2	szántó	7,8128	37,04	37,04	
0273/8	szántó	0,1866	2,07	2,07	
0278/1	gyep (legelő)	0,6482	1,81	1,81	
0278/15	szántó	0,0883	2,15	2,15	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Kiadható AK	Megjegyzés
0278/16	gyep (legelő)	0,1428	0,40	0,40	
0298	szántó	0,5827	17,19	17,19	
0309/a	szántó	5,8428	73,19	73,19	
0309/b	gyep (legelő)	0,1553	1,09	1,09	

Település: Dormánd

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Kiadható AK	Megjegyzés
024/3	szántó	0,5827	16,20	16,20	
024/14/a	gyep (legelő)	0,1553	0,92	0,92	
024/14/b	szántó	5,8427	69,22	69,22	

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

Több részarány-tulajdonos egyezsége alapuló írásbeli igényét, valamint a kisorsolt földrészekre vonatkozó csere-megállapodásokat a Földművelésügyi Hivatal figyelembe veszi. A létrejött egyezséget a sorsolás kezdetéig a helyszínen, a cseremegállapodást pedig a sorsolást követő 15 napig lehet a Földművelésügyi Hivatalhoz írásban benyújtani.

A sorsolás a helyben szokásos módon is meghirdetésre kerül.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Akinek a nyilvános sorsolás jogos érdekét érinti vagy sérti, törvénysértésre hivatkozással a sorolást követő 48 órán belül a Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz címzett, de a Heves Megyei Földművelésügyi Hivatal (3300 Eger, Barkóczy út 7.) kifogást nyújthat be.

Szabó József s. k.,
hivatalvezető

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2003. évi 68. számában közzétett ORTT közleményben

- a Magyar Televízió Közalapítványba 2003. évben delegált tagok névjegyzékében szereplő Dr. Lepics György neve helyesen: **Dr. Lepies György**;
- a Hungária Televízió Közalapítványba 2003. évben delegált tagok névjegyzékében szereplő Sztirlich Ágnes neve helyesen: **Sztrilich Ágnes**.

(Nyomdahiba)

KÖZLEMÉNY

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó a Magyar Közlöny különszámaként megjelentette

AZ ALAPÍTVÁNYOKKAL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK

című, A/4 formátumú, 64 oldal terjedelmű kiadványt.

A különszám a Polgári Törvénykönyv alapítványokra vonatkozó rendelkezéseit, a Legfelsőbb Bíróság alapítványi tárgyú kollégiumi állásfoglalásait és eseti döntéseit, valamint az alapítványokra vonatkozó nyilvántartási, gazdálkodási, számviteli, vám-, adó- (ideértve az szja 1%-a felhasználásának szabályait) és illetékszabályok hatályos szövegét tartalmazza. Közlésre kerül továbbá a Kormány által alapított közalapítványok és alapítványok jegyzéke.

A kézirat lezárva: 2003. április 10-én.

Ára: 1176 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

AZ ALAPÍTVÁNYOKKAL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

KÖZLEMÉNY

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó a Magyar Közlöny különszámaként megjelentette

**AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV
KONCEPCIÓJA ÉS TEMATIKÁJA**

című, A/4 formátumú, 144 oldal terjedelmű kiadványt.

A kiadvány a Kormány 1003/2003. (I. 25.) Korm. határozatával elfogadott új Polgári Törvénykönyv Konceptcióját és a Kodifikációs Főbizottság által jóváhagyott szabályozási Tematikát egybefoglalva tartalmazza.

Ára: 980 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni.
Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

**AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV
KONCEPCIÓJA ÉS TEMATIKÁJA**

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.
Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönypoltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2003. évi éves előfizetési díj: 62 496 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 140 Ft.
A kiadó az előfizetési díj évközlési emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

03.1216 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.